

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Grajski trg št. 7. telefon št. 2455, Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo

Notranji razplet sudetske krize

Sudetska kriza ima, kakor smo že večkrat poudarili, dve plati: eno notranjo, ki se tiče odnošajev med prasko vlado in sudetskonoemsko stranko, drugo pa zunanjo ali diplomatsko plat, ki se tiče odnošajev med zainteresiranimi državami. Medtem ko je na diplomatskem področju ob vrhuncu krize spet prevzela pobudo Anglija, je bilo vse do zadnjega glavno težišče odgovornosti za notranji razplet sudetske krize predvsem na Henleinovi strani.

Potek dogodkov v sudetskih krajih je zlasti po znanem zaključnem Hitlerjevem govoru v Nürnbergu pokazal, da je bila Henleinova akcija, ki je sistematično stopnjevala napetost do one krajne meje, ob kateri je mir v Evropi visel še na eni sami niti, zasnovana in vodena brez zadostnega čuta odgovornosti za posledice, ki bi jih taka akcija lahko povzročila. Če so namreč Henleinovci z organiziranim stopnjevanjem napetosti skušali doseči, da bi odgovorni češkoslovaški krogi izgubili živce in razsodnost v trenutku, ko bi jim bili najbolj potrebni, se je to zmanjševalo nad njimi samimi. Že ob znanem Henleinovem ultimatu praški vladi ob proglatitvi obsednega stanja so nekateri dobro informirani listi, med njimi »Neue Zürcher Zeitung«, zapisali, da je Henlein storil ta svoj nepremišljen korak na svojo pest in na svojo odgovornost, znabiti v prepričanju, da je igra za sudetske Nemce že dobljena. Pokazalo pa se je, da je postal prenapetost, in namesto dr. Hodže je izgubil živce on. Imenovani švicarski list zatrjuje, da so bili v Berlinu zelo presenečeni zaradi Henleinovega početja.

Henlein pa je šel še dalje v svoji nepreračunljivosti: definitivno je prekinil pogajanja s čsl. vlado, razpustil za pogajanja določeni odbor stranke pod vodstvom poslanca Kundta ter zavrgel svoj karlovski program in izdal novo geslo svoje borbe z veleizdatniškim »Domov v rajh!« S tem je postavil ves svoj dosedanj program na glavo in izdal svoje prave karte. Tako je svojo vlogo v okviru češkoslovaške države odigral. Sudetski problem je na mah zadobil obseg, ki je nakazoval najhujše.

V to kratko razdobje, v katerem je sudetska kriza dosegla svoj vrhunec, sta tako na zunanjem kakor notranjem področju posegla dva nova dogodka, ki obetata ugodnejši razplet krize, četudi je previdnost v obeh pogledih še vedno na mestu in bi bilo spričo zapletenosti problema še preuranjeno, vdajati se kakemu optimizmu. Mislimo na eni strani na Chamberlainov poseg v razvoj s osebnim stikom s Hitlerjem, kar naj sudetskemu problemu odvzame njegovo mednarodno ostrino, ter na nastop nepredvidenih okoliščin v sami Češkoslovaški, kjer je prišlo v petek in včeraj do naglega preokreta.

V notranjem razvoju sudetske krize nas s tega vidika zanima predvsem preokret v stališču samih sudetskih Nemcev. Res je, da se je ta preokret izvršil tako nepričakovano in v takšnih okoliščinah, da je previdnost glede nadaljnega razvoja sudetske krize v republiki še vedno utemeljena, toda na drugi strani ni mogoče prezreti dejstva, da je spričo neuspeha Henleinove prenehanje akcije nastal v sudetskih vrstah razumljiv poplah. Ravno to pa jemlje sudetskemu problemu tisto ostrino, katere se je bilo treba v zadnjem času najbolj bati. Taktika ekstremnega vodstva sudetskonoemške stranke je šla v zadnjem času za tem, da se z naraščajočim neredom in vedno novimi incidenti prikaže nesposobnost osrednjim in lokalnim državnim oblastim, da bi se mogle vzdržati red na kritičnem ozemlju. Tej taktiki je pravočasni nastop odgovornih češkoslovaških činitelev izpodnesel osnove. Razpust sudetskonoemške stranke, ki se je s svojimi dejanji že sama izločila iz češkoslovaškega državnega okvira, je bil le logična dopolnitev tega razvoja.

Vsa pozornost bo veljala sedaj predvsem akciji tako zvanih disidentskih sudetskih poslancev Roscheja, Kundta, Neuwirtha in drugih, ki se po lastnih izjavah ne solidarizirajo več s Henleinom. Ako je ta njihov preobrat iskren, smemo pričakovati znatno notranjo razbremenitev sudetske napetosti, kar seveda ne bo moglo ostati brez vpliva na ojačanje položaja prasko vlade.

Mimo tega, recimo, nemškega problema sudetske krize pa se kaže na obzorju razveseljen preobrat tudi v pogledu večje strjenosti vseh češkoslovaških sil v skupni fronti za obrambo domovine. Ako je vodstvo slovaške ljudske stranke končno vendarle našlo pravo pot, da se je vsaj ob tritretini na dvanajst preusmerilo v skladu z živ-

CELODNEVNA SEJA ANGLEŠKE VLADE

Štiri točke glavnih nemških zahtev — Danes prideta v London Daladier in Bonnet
V Angliji gledajo na položaj še vedno z največjo skrbjo

London, 17. sept. h. Angleška vlada se je sestala danes dopoldne ob 10. k izredni plenarni seji, ki je trajala vse do 13.30 in se je nadaljevala ob 15. do 17.45. Na seji so bili vsi ministri razen ministra za dominione lorda Stanleya ter lord Runciman, diplomatski svetovalec angleške vlade Vansittart in državni podtajnik zunanjega ministrstva Cadogan. Na seji je najprej poročal ministrski predsednik Chamberlain o svojih razgovorih s Hitlerjem, nato pa je lord Runciman podal poročilo o položaju na Češkoslovaškem. Chamberlain je obrazložil stališče Hitlerja in nato podrobno razpravljal z navzočimi ministri o nemških zahtevah glede rešitve srednjeevropske krize.

Nemške zahteve

O teh zahtevah do sedaj ni bilo javnosti sporočeno še ničesar. Kljub temu nocojšnji listi s precejšnjim soglasjem, ki kaže na enotnega informatorja, navajajo naslednje nemške zahteve, sporočene od kancelarja Hitlerja predsedniku Chamberlainu:

1. V Češkoslovaško naj se takoj pošlje mednarodna komisija, ki naj zagotovi red in mir v sudetsko-nemških pokrajinah.

2. Češkoslovaška policija in češkoslovaška vojska se morata umakniti iz vseh nemških in mešanih pokrajin.

3. V najkrajšem času, najkasneje v šestih mesecih, naj se izvede plebiscit. Pokrajine, v katerih bi se 80% prebivalstva izreklo za priključitev k Nemčiji, bi Nemčija anektirala, v ostalih sudetsko-nemških pokrajinah pa naj bi se uvedel kantonalno-autonomni sistem.

4. Češkoslovaška se mora odpovedati vsem svojim obrambnim zvezam. Za njene bodoče meje bi jamčila Nemčija in vse sosedne države, razen tega pa še Anglija, Francija in Italija.

Runcimanovo poročilo

Po poročilu Chamberlaina je poročal lord Runciman o položaju na Češkoslovaškem. Obrazložil je tudi stališče češkoslovaške vlade glede nekaterih nemških zahtev, zlasti pa glede odcepitve nemških pokrajin in glede plebiscita. Zatrjuje se, da je lord Runciman na podlagi svojih osebnih izkušenj in pre-

iskav svoje misije obrazložil angleški vladi nacionalno razmerje in teh pokrajinah in opozoril na skoro nepremostljive težkoče, na katere bi naletela zahteva po plebiscitu.

Debatna v vladi

V splošni debati so nato razpravljali o stališču, ki naj ga zavzame angleška vlada. Govorili so zlasti tudi o sestanku med Chamberlainom in Hitlerjem. Smatra se, da Chamberlain ne bo šel v Nemčijo, če se ne bo našla vsaj približno sprejemljiva osnova za rešitev srednjeevropske krize. Chamberlain je obljubil, da bo Hitlerju v relativno kratkem času sporočil svoje mnenje. Zato so na današnji seji proučili vse okoliščine, zlasti pa narodnostno vprašanje na Češkoslovaškem in pa interese angleško-francoske varnosti, pri čemer so upoštevali tudi odločnost češkoslovaške vlade, da bo za vsako ceno branila suverenost in integriteto češkoslovaške republike. Na dopoldanski seji angleška vlada ni prišla do nikakega sklepa in so se zato posvetovanja še popoldne nadaljevala. Kakor se zvečer izve, bo imela vlada sejo tudi jutri, čeprav je to v izrednem nasprotju z angleškimi običaji.

Danes dopoldne sestanek s Francozi

Na popoldanski seji je bil nekaj časa tudi vrhovni poveljnik angleškega letalstva sir Newall. Francoski poslanik Corbin je prevzel povabilo angleške vlade za ministrskega predsednika Daladiera in zunanjega ministra Bonnetta, ki naj bi prišla na posvet v nedeljo dopoldne v London. Kakor se je zvečer sporočilo, bosta Daladier in Bonnet jutri zjutraj z vojaškim letalom odpotovala iz Pariza v London. Chamberlain je naglasil nujnost tega sestanka, da bi mogli angleški in francoski državniki izmenjati misli in se dogovoriti za enotno stališče glede nadaljnega razvoja položaja v Srednji Evropi.

Informiranje poslaničkov velesil

Popoldne je prišel v zunanje ministrstvo tudi italijanski poslanik Grandi, da bi se informiral o sklepih angleške vlade, ki pa takrat še niso bili znani,

ker je seja vlade še trajala. Seja angleške vlade se bo jutri dopoldne ob 10. nadaljevala.

Med današnjo sejo sta obiskala zunanje ministrstvo francoski poslanik Corbin in ameriški poslanik Kenedy. Ameriški poslanik Kenedy se je informiral o položaju in o poteku vladne seje ter obenem sporočil, da bo glede na sedanji mednarodni položaj predsednik Roosevelt ostal do nadaljnjega v Washingtonu.

Stališče opozicije

Londonski politični krogi, ki pričakujejo tudi skorajšnje sklicanje angleškega parlamenta, z največjo pozornostjo zasledujejo razvoj dogodkov na Češkoslovaškem in v Srednji Evropi sploh. Splošno prevladuje mnenje, da je položaj še vedno nad vse kritičen. Delavska in liberalna stranska sta zavzeli na skupnem posvetovanju enotno stališče glede Češkoslovaške. Obe stranki odklanjata vsako misel na odcepitve sudetskih pokrajin od češkoslovaške republike in pozivata vlado, naj odkloni nemške zahteve, ako vsebujejo odcepitve.

Ministrski predsednik Chamberlain je po končani seji ministrskega sveta zvečer sprejel zastopnika delavske stranke majorja Atleceja in Herberta Morrisona, ki sta pozneje obiskala tudi zunanjega ministra lorda Halifaxa.

Zvečer se je v uradnih krogih zatrjevalo, da bo vlada sklicala izredno sejo spodnje zbornice takoj, ko bo sprejet načelni sklep o nadaljnjem stališču angleške vlade. Angleška vlada želi dobiti soglasnost parlamenta za svoje sklepe, ki bodo odločilne važnosti ne samo za bodočo angleško politiko, marveč za ves nadaljnji razvoj mednarodnega položaja. Izgleda, da so si angleški politični krogi in sploh vsa angleška javnost šele sedaj na jasnem, kako dalekosežnega pomena je zahteva po plebiscitu na Češkoslovaškem.

Kralj ostane v Londonu

London, 17. septembra. AA. (Reuter) Kralj bo prebil nedeljo v bližini Londona. Ni še znano, kakšne načrte ima vladar, vendar se v Balmoral do nadaljnjega ne bo vrnil.

21 ministrov na seji

London, 17. sept. AA. (Reuter). Od 22 ministrov je prisostvovalo današnji seji vlade 21 ministrov, to je vsi, razen dominionskega ministra Stanleya, ki se mudi v Kanadi.

Runciman pri kralju

London, 17. sept. br. Lord Runciman je bil opoldne gost kralja, ki se zelo zanima za položaj na Češkoslovaškem. Runciman mu je moral podrobno poročati o vseh svojih opazovanjih.

Francoske informacije o Hitlerjevih zahtevah

Pariz, 17. sept. AA. (Havas) »Petit Parisien« pravi, da je po poročilih iz Rima in Berchtesgadna Hitler po vsej priliki predložil Chamberlainu tale načrt:

1. Samoodločba nemških krajev v CSR pod nadzorstvom sudetskih županov in nato na podlagi plebiscita priključitev k Nemčiji.

2. Za pokrajine, kjer je prebivalstvo na obe strani enako mešano, federativna ureditev v okviru češkoslovaške republike

3. Garantiranje vseh češkoslovaških meja po petih velesilah, med katerimi bi bila tudi Nemčija. Te meje bi določile posebne komisije.

Mnenja londonskih listov

London, 17. septembra. AA. (Reuter) »Daily Telegraph« piše: Kakorkoli se konča sedanja kriza, berchtesgadenska konferenca je rodila konkretne in važne rezultate in zaradi njega sta Hitler in Chamberlain vredna zaupanja z obeh strani. Ta konferenca je vzrok, da je nastalo nekakšno premirje in strahovitem vrtincu dogodkov in da smo dobili časa za razmišljanje in pogajanja. List odločno obsoja širjenje senzacionalnih in razburljivih glasov, ki redno izvirajo iz slabo informiranih virov, in ostro obsoja škodljive indiscretности o namenih posameznih vlad. Posebno angleški državljanji morajo vedeti, da jih britanska vlada ne bo postavila pred gotova dejstva.

»Times« pravi: Če poskus sporazuma ni uspel, in vse kaže, da ni, je treba izdati primerne sklepe in jih čimprej izvesti. To velja posebno za primer, če bi ureditev češkoslovaško-nemškega spora zahtevala revizijo teritorialnih klavzul mirovnih pogodb. Čeprav bi bila potreba po reviziji nujna, pa se državnik ne smejo prenehati s postopkom, temveč morajo hladnokrvno ukreniti, kar je potrebno.

ČSR plebiscit odklanja

Izjava podpredsednika vlade — Soglasje listov

Praga, 17. septembra. h. Današnji in jutrišnji listi obširno razpravljajo o možnosti plebiscita na Češkoslovaškem in soglasno ugotavljajo, da o kakem plebiscitu na ozemlju češkoslovaške republike ne more biti govora. S posebnim zadovoljstvom podčrtavajo vsi listi izjavo, ki jo je o tem vprašanju podal podpredsednik češkoslovaške vlade prometni minister inž. Bečhine, ki je med drugim dejal:

»Govoriti o plebiscitu na Češkoslovaškem, je nesmisel. Prepričan sem, da bi bil plebiscit najkrajša pot do vojne, ker na Češkoslovaškem ni in ne bo nobene vlade, ki bi pristala na plebiscit. Če pa bi se našla taka vlada, bi jo ogorčenje naroda v eni uri likvidiralo. V tej državi ne more biti plebiscita in tudi ni mesta za mednarodno policijo, ker smo mi sami napravili red in ga bomo tudi sami ohranili. V ostalem pa plebiscit ne bi ničesar spremenil na razmerah, kajti še vedno bi ostalo blizu milijon Nemcev v mejah češkoslovaške republike in to bi bil vedno zopet kamen splošne in povod za nove spore in grožnje Nemčije. V pogledu plebiscita povemo vsem in vsakemu: Do sem in ne dalje!«

Tudi Madžari zahtevajo

Budimpešta, 17. septembra. AA. (Havas). »Pester Lloyd« prinaša uvodnik o češkoslovaškem problemu in posebno podčrtava načrt, ki ga prinašajo angleški listi in po katerem naj bi se nekateri predeli ČSR odstopili rajhu. List meni, da takšna solucija dejansko pomeni ohranitev miru, vendar bodo tudi Madžari morali zahtevati svoje pravice.

Proklamacija dr. Hodže

Praga, 17. sept. br. Jutri opoldne bo izdal ministrski predsednik dr. Hodža proklamacijo na vse prebivalstvo republike. Proklamacija bo osebno prečital po radiu. Prenašale jo bodo poleg vseh češkoslovaških tudi nekatere inozemske radijske postaje.

Češkoslovaška vojska

Praga, 17. septembra. AA. (ČTK). Dunajski radio je v českem jeziku poročal danes, da v češkoslovaški vojski obstojita dva tabora. prvi, ki je naklonjen zahtevam sudetskih Nemcev, drugi pa, ki je nasproten temu. Minister za narodno obrambo Mahnik je pooblastil ČTK, da sporoči:

V Berlinu niso zadovoljni

Računali so, da bo že na prvem sestanku med Hitlerjem in Chamberlainom dosežen sporazum

Berlin, 17. septembra. AA. (Havas) Sestanek med Chamberlainom in Hitlerjem, kakor vse kaže, ni tako zadovoljil, kakor so pred njim pričakovali. Nedvomno so se na nemški strani strani pripravljali na mnogo daljše razgovore, ki naj bi trajali še ves včerajšnji dan in celo še danes. Za časnikarje, ki so na vrt na nos prihitali z vseh strani v Berchtesgaden, so še zvečer pripravljali mnogoštevilne televizijske instalacije. Ko je pa izšlo poročilo o prekinitvi razgovorov in o novem sestanku, se je v nemških krogih pokazalo silno nezadovoljstvo. Pokazalo se je, da tudi, da je ta prekinitve pomenila, da je položaj veličesen. V Berlinu in Berchtesgaden so računali s tem, da bo Chamberlain pristal v načelu na nemške zahteve, glede sudetskih Nemcev bi pa s Hitlerjem razpravljali o načinu, kako naj se izvrši priključitev. Nagli Chamberlainov odhod jasno kaže, da se sporazum v nasprotju z nemškimi pričakovanji, ni dosegel.

Nemški politični krogi izjavljajo, da jim ni nič znano, da bi se bil v Berchtesgaden vršil kakšen shod za priključitev Sudetov Nemčiji na podlagi Henleinovega proglasa. Ne taje pa, da so vodilne nemške politične osebnosti neprestano v medsebojnih stikih, da lahko zasledujejo razvoj političnega in vojaškega položaja. V teh krogih izjavljajo, da Henleinov proglas ne določa, kako naj bi se priključitev izvedla, čeprav zahteva priključitev Sudetov k Nemčiji. Prav tako pa izjavljajo v teh krogih, da bi se nekega dne utegnili

ljenjskimi interesi Slovkov, je dalo najbolj naraven odgovor vsem onim, ki so Slovake postavljali v isto vrsto s henleinovci. Tu ni zmagala le razsodnost človeka povprečne pameti, zmagala je kri, zmagala je zavest zgodovinske skupnosti in neminovne povezanosti dveh delov enega samega naroda, ki sta drug na drugega navezana na življenje in smrt. Ta preokret je morda najpomembnejši pozitivni doprinos k zdravemu razpletu sudetske krize.

zgoditi, da bi moral rajh izkazati v Nürnbergu obljubljeno pomoč, če bi sedanje stanje še dolgo trajalo.

Mnenje

„Frankfurter Zeitung“

Berlin, 17. sept. AA. (DNB). »Frankfurter Zeitung« piše z ozirom na sedanji položaj na Češkoslovaškem: Ni treba mnogo vedeti o poteku razgovorov, ki sta jih imela predsednik angleške vlade Chamberlain in kancelar Hitler v Berchtesgaden. O njih se za zdaj ničesar ne ve. V interesu uspeha pa tudi ni pametno, da bi se mnogo vedelo. Na drugi strani pa se iz napovedanega drugega sestanka in nadaljevanja razgovorov more sklepati, kolikšne važnosti je bil ta sestanek. Čeprav se nemško in angleško mnenje v marsikaterem oziru razlikujeta, vendar se je moralo pokazati znatno soglasje, namreč obojestransko prepričanje, da je treba najti rešitev, s katero bi se izognili vojaškimi zapletenostim in bi sudetski Nemci prišli do svojih pravic.

Zbiranje železa

Berlin, 17. septembra. AA. (Havas). Maršal Göring je izdal nalog napadalnim oddelkom, da naj zbirajo vso železino, kjerkoli jo dobe, da se nemški narod čimbolje oskrbi s to najdragocenejšo surovino. Zbiranje železa se bo v Berlinu vršilo od 18. septembra do 31. oktobra.

★

Aretacije Čehov na Dunaju

Praga, 17. sept. AA. (Havas) Agencija ČTK poroča: Med 15 Čehoslovaki, ki so državljani nemškega rajha in ki so bili aretirani na Dunaju, so tudi te osebe: tajnik češkoslovaškega manjšinskega sveta na Dunaju, predsednik češkega Rdečega križa, glavni urednik češkega lista na Dunaju in prof. češčine na Dunaju. Prav tako so zaprli nekaj drugih oseb in funkcionarjev raznih organizacij. Nekaj Čehov, ki so jih v začetku tedna aretirali na Dunaju, so zdaj izpustili.

Praga, 17. septembra. AA. (ČTK). Praški listi poročajo, da so na Dunaju aretirali 15 Čehoslovakov, nemških državljanov. Na intervencijo dunajskega generalnega konzula so štiri izmed njih izpustili. Daje poročajo listi, da so tudi v Berlinu aretirali več Čehoslovakov.

Čsl. minister v Londonu

London, 17. sept. h. Nocoj ob 19. je prišel z letalom v London češkoslovaški minister za socialno skrbstvo inž. Nečas. Na letališču ga je pozdravil češkoslovaški poslanik dr. Jan Masaryk. Minister Nečas ostane več dni v Londonu ter bo imel sestanke z angleškimi državniki in vodilnimi politiki.

Belgijska nevtralnost

Bruselj, 17. septembra. AA. (Havas) Belgijska agencija poroča: Zadnje dni od raznih strani zahtevajo od vlade, da skliče parlament in senat, ali vsaj odbore za zunanje zadeve, ali pa, da vlada poda izjavo o svoji zunanji politiki. Vlada smatra, da ob sedanjem stanju mednarodnega položaja izredni sestanek parlamenta ni potreben, prav tako pa tudi ni govora, da bi bil sklican odbor za zunanje zadeve. Vlada je odločna v tem, da se drži načel politike nevtralnosti, ki jih je že večkrat formulirala pred parlamentom. Ta njen sklep izhaja iz dejstva, ker se je v teku sedanje mednarodne krize prepričala, da njeno stališče, ki ga je zavzela na polju zunanje politike, ni samo mnogo doprineslo k ohranitvi splošnega miru, temveč daje v največji meri izglede, da se bo Belgija izognila nevarnosti vojne, in da se bodo cilji, ki si jih je postavila v zunanji politiki, uresničili.

Vrednost oglasov v dnevnih najbolje presodite po številu malih oglasov. — Današnje »Jutro« ima

445

malih oglasov. Enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno

Napeto pričakovanje Mussolinijevega govora

Po londonskem mnenju bo Mussolini v svojem današnjem govoru v Trstu še bolj poudaril zahteve svojega pisma Runcimanu

Rim, 17. septembra. AA. (Havas) V političnih diplomatskih krogih pričakujejo z največjim zanimanjem jutrišnji Mussolinijev govor v Trstu. Sodiijo, da bo Mussolini govoril o mednarodnem položaju in da bo priciziral stališče Italije do vseh glavnih evropskih problemov.

London, 17. septembra. AA. (Stefani). Listi poudarjajo pomen ducevevega poto-vanja v Trst, ki zbija pozornost in zani-manje na vsem svetu. Londonski krogi so prepričani, da bo Mussolini v svojem ju-trišnjem govoru v Trstu točno orisal po-litično italijanske vlade. »Evening News« meni, da bo duce jutri podal uradno obli-ko mislim in načelom, izraženim v odprtem pismu lordu Runcimanu.

»Manchester Guardian« prinaša uvod-nik o Mussolinijevem potovanju v Trst in pravi med drugim, da se bo Mussolini pri-peljal v Trst po morju in da bo v tej veliki jadranki luki ponovno podčrtal in orisal smernice, ki jih je obrazložil v svojem od-prtem pismu lordu Runcimanu. List pri-čuje vsebino tega pisma in pravi v svo-jem komentarju, da predlaga Mussolini

radikalno ureditev češkoslovaškega pro-blema. Njegovega načrta doslej niso spre-jeli in zato bi se položaj utegnil ponovno poostriiti. List meni, da je jedro sedanjega problema v tem, kakšno stališče bo za-vzela ta trenutek Italija. V glavnem ob-stoja dve možnosti: Ali bo Italija v se-danjem trenutku marsikaj na strani Nem-čije, in v tem primeru bi njena velika le-talska sila mogla zapreti prehod skozi Sredozemlje, posebno skozi preliv med Si-cilijo in Afriko in tako ustvariti zelo te-žaven položaj za zvezo med Veliko Bri-tanijo in Palestino in skozi Suez — ali pa se bo Italija proglasila za nevtralnost in bi v tem primeru njena nevtralnost bila naj-večjega pomena za obe stranki.

London, 17. sept. AA. »Daily Mail« citira v dopisu iz Rima italijanske stališče: 1. Treba je čimprej stvar urediti; 2. treba je takoj izvesti plebiscit v vseh krajih, kjer žive narodne manjšine; 3. ustanoviti je treba neodvisne kantone v vseh pokrajina-h z narodnimi manjšinami; 4. treba je sklicati zastopnike štirih velesil, da se iz-vede revizija mednarodnih pogodb.

Roosevelt čaka

Včeraj je govoril po radiu, a v sporazumu z Londonom ni obravnaval evropske krize

Washington, 17. sept. h. Prezident Roosevelt je imel danes popoldne po radiu govor, ki so ga v diplomatskih krogih pričakovali z veliko napetostjo, ker se je napovedovalo, da bo ob tej priliki govoril o položaju v Evropi in označil stališče Zedinjenih držav. V sporazumu z angleško in francosko vla-do pa je Roosevelt to namero opustil in se v svojem današnjem govoru ome-ji zgolj na notranje-politične zadeve Zedinjenih držav. Do nadaljnjega pa bo ostal v Washingtonu, kjer bo po-čakal, kako se bodo nadalje razvijali dogodki v Evropi.

Norman Davis o položaju

Washington, 17. sept. AA. (Havas). Po-tem ko je obedoval s predsednikom Roo-

seveltom se je Norman Davis dolgo posve-toval z višjimi uradniki zunanjega mini-strstva in z zastopniki tiska. Novinarjem je rekel, da narodi v Evropi žele mir, Mi-slim, da so danes izgledi za mir večji kot pa so bili pred nekaj dnevi. Norman Davis je rekel, da se je položaj v Evropi zbolj-šal največ zaradi Chamberlainovega obli-ska pri Hitlerju.

Oboroževanje na morju

Washington, 17. sept. AA. (DNB). Po sta-tističnih podatkih ki jih je danes objavilo mornariško ministrstvo, zdaj izdelujejo v državi in zasebnih ladjedelnicah linjske ladje, križarke, matične ladje, rušilce in podmornice, za katere bodo porabili skupno 750 milijonov dolarjev. »New York Times« piše, da bo mornariško ministrstvo v pri-hodnjih tednih sklenilo dogovor o zgraditvi novih štirih linjskih ladij. Vsaka od teh bo stala 70 milijonov dolarjev.

Spopadi samo po radiu

Poročila nemških radijskih postaj in češki odgovori Protest v Berlinu — V sudetskih pokrajinah je mir

Praga, 17. sept. br. Med Nemčijo in Če-škoslovaško se je zadnja dva dni razvila praveata vojna po radiu. Skoro vsako uro oddajajo nemške radijske postaje najlar-mantnejše vesti o Češkoslovaški. Danes so na primer razširjale vest, da je prebival-stvo na Češkoslovaškem razburjeno, ker je izvedelo, da so ministri, poslanci, senatorji in drugi vplivni ljudje že poslali ves svoj denar v švicarske in druge inozemske ban-ke ter da se pripravljajo na beg. O social-nem demokratskem poslancu Jakschu so ve-deli povedati, da je dobil od vlade 500.000 Kč podkupnine, ter da ga je delavstvo za-raditi tega hudo napadlo, tako da se je mo-ral zateči pod zaščito žandarmerije. Ponav-ljajo se vesti o pomanjkanju živil in o ru-nu na banko.

O Henleinu trdi nemški radio da ni pobegnil, marveč da potuje po sudetskih pokrajinah in organizira nadaljnji odpor. Radijske postaje na Dunaju, v Linču in v Vratislavi oddajajo zadnje dni take vesti tudi v češkem jeziku.

Češkoslovaške radijske postaje sproti za-vračajo te trditve nemške propagande in pozivajo tuje novinarje in druge inozemce za priče, da so te vesti neresnične. Zara-di te propagande je danes češkoslovaški poslanik v Berlinu vložil protest pri nem-škem zunanjem ministru in zahteval, naj vlada to propagando ustavi. Dosedaj nem-ška vlada na ta protest še ni odgovorila.

V pretekli noči in ves danes dan ni bilo nikjer v republiki kakšnega novega inci-denta. Povsed vladata red in mir. V sudet-sko-nemških pokrajinah se množe izjave lo-jalnosti in zvestobe do republike. V zad-njih dveh dneh je prestopilo že 12.000 do-sedanjih Henleinovih pristavev v nemško socialno demokratsko stranko. Poslanec te stranke Jaksch potuje po sudetskih pokra-jinah in poziva prebivalstvo, naj se zdru-ži v enotno fronto proti onim, ki širijo mržnjo med prebivalstvom.

Oddaja orožja je bila izvršena brez inci-dentov, čeprav ga je bilo zlasti v nekate-rih krajih presenetljivo mnogo.

Angleško priznanje

London, 17. sept. h. V političnih krogih je način, kako so češkoslovaške oblasti obnovile red v pokrajinah, kjer so neod-govorni elementi skušali vprizarjati ne-mire, izzval priznanje in občudovanje. Tu-di v angleških uradnih krogih popolnoma odobravajo postopanje češkoslovaške vla-de in ne prikrivajo svojega presenečenja, da je po begu glavnih voditeljev sudetsko-nemške stranke nemirov na mah konc-e.

Vtis v Parizu

Pariz, 17. sept. h. Po poročilih, ki so zadnje dva dni prispela iz Češkoslovaške, so v pariških krogih prepričani, da ima češkoslovaška vlada vjeti čvrsto v svo-jih rokah. Zadnja dva dneva sta poka-zala, da je položaj v sudetsko-nemških pokrajinah docela drugačen, kakor so ga slikali prvotno. Henleinov vpliv je po njegovem begu skoraj docela izginil.

Henlein v Chebu?

Berlin, 17. septembra. AA. (DNB). Vče-raj popoldne je prispel v Cheb skrivaj Konrad Henlein v družbi dveh poslancev sudetsko-nemške stranke. Sestal se je z

Molitve za mir

Praga, 17. sept. AA. (CTK). Praški nad-škof kardinal Kaspar je dal nalog vsemu duhovništvu da priredi molitve za mir.

Prekinjen ladijski promet

Hamburg, 17. septembra. AA. (DNB). »Verkehrsmittel« javljajo, da so last-niki ladij, združeni v lipskem kartelu, skle-nili prekiniti zaradi sedanjega političnega položaja od danes naprej rečni ladijski promet s Češkoslovaško.

Poslanec Frank pri Hitlerju

Berlin, 17. sept. h. Pobegli poslanec biv-še sudetsko-nemške stranke Karl Frank, je prišel danes v Berchtesgaden, kjer je bil sprejet od kancelarja Hitlerja.

Nemški poslanik poklican v Berlin

Praga, 17. sept. h. Nemški poslanik v Pragi dr. Eisenlohr je danes odpotoval na poziv nemške vlade v Berlin, da poroča o položaju na Češkoslovaškem.

Manifestacija češkega plemstva

Praga, 17. sept. AA. (CTK). Predsednik dr. Beneš je sprejel novega ministra Hu-gona Vavertko in ga zaprišedel. Nato je dr. Beneš sprejel odposlancev starih družin češkega plemstva z grofom Františkom Kinským na čelu. Grof Kinsky je dr. Bene-šu tole izjavil:

»V trenutku, ko vsi sloji našega naroda tako enodušno kažejo svojo voljo, da pre-pričijo kršitev starih meja naše države, je naravno, da so nam stare rodobne naše domovine dale nalogo, da pred vami ma-nifestiramo isto voljo. Zvestoba češki drž-avi, h katere ustanovitvi so pripomogli naši predniki in katere idejo so tisoč let se-jali med ljudstvom, nam nalaga očtno na-lozo, da to posebej podčrtamo. Ozmeljte če-škega kraljevskega, ki obstoji kot celota že toliko stoletij in ki je prestalo toliko vihar-jev, bo prestalo tudi današnjo vznemirne-nost in nasilje. Naša želja je, da stare meje češke krone ostanejo nedotaknjene; ta žel-ja izvira iz skrbj za bodočnost naših po-tomcev in iz čustva odgovornosti glede svobode in blagostanja Nemcev na Češkem. Naši predniki so si zmerom prizadevali, da ustvarijo prijateljsko razmerje med obema narodoma. Mi pa stremimo tudi za tem, da dele naši sodržavljeni nemškega jezika z nami ljubezen do domovine. Ko izrekamo svojo vero v boljše bodočnost, smo si v svesti naših podedovanih obvez do domovi-ne in države, ki je bila ognjišče naših pred-nikov in katere stoletne pridobitve hočemo tudi danes braniti.«

Smrt češko-nemškega politika

Praga, 17. sept. h. V starosti 72 let je danes preminil dr. Franc Spina, profesor na nemški univerzi v Pragi bivši minister in voditelj koaliranih nemških strank.

Odhod Nj. Vel. kralja v Beograd

Beograd, 17. septembra. AA. Nj. Vel. kralj Peter II. je odpotoval z Bleda v Beograd danes ob 19. Na postajo ga je spremljal Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle. Slovesu na postaji so prisostvo-vali člani civilne in vojaške hiše Nj. Vel. kralja in radovljiški sreski načel-nik.

Naši kraljevski principi na šolanju v Angliji

Beograd, 17. septembra. AA. Nj. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej in kne-ževiča Aleksander in Nikola so se od-peljali na Angleško na šolanje.

Bolgarski kralj v Parizu

Rambouillet, 17. septembra. AA. (Havas). Predsednik republike Lebrun je danes pri-redil kosilo na čast bolgarskemu kralje-vskemu paru.

Beleške

Seja vodstva JNS

Predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke Peter Zivković se je vrnil iz Dal-macije v Beograd. Spotoma je prisostvoval še v Sarajevu konferenci strankinih zaup-nikov iz osrednje Bosne. V Beograd se vra-čajo tudi senatorji in poslanci JNS, ki so imeli zadnje tedne številne shode in sestan-ke širom države.

V ponedeljek 19. t. m. bo v Beogradu se-ja glavnega odbora JNS. Na njej bodo po-da-na poročila o političnem položaju v splo-šnem in v posameznih pokrajinah. Razpravl-jali bodo tudi o bodoči taktiki stranke.

Dr. Maček pride tudi letos v Rogaški Slatino

Predsednik HSS dr. Maček se je nedav-no vrnil iz Kupina, kjer je bil preko po-letja, nazaj v Zagreb. Imel je tam več se-stankov z drugimi vodilnimi člani svojega tabora. Kakor poročajo zagrebški listi bo dr. Maček te dni odpotoval v Rogaški Slatino, kjer bo tudi letos ostal tri tedne na zdravljenju.

Proti malodušnosti med koroškimi Slovenci

Zadnja številka v Celovcu izhajajočega »Koroškega Slovence«, glasila slovenske na-rodne manjšine v Nemčiji, razpravlja o primerih malodušja, ki se tu in tam po-javlja med našimi rojaki zaradi novih raz-mer. List pravi o tem med drugim:

»Vse to sence našega slovenskega življenja. Srečavamo jih v raznih barvah in variantah mnogokod. Zakrivlja jih je naša tako zelo sužena prav. Dosedanja zgo-dovina in okolica sta nas vzgajali v ljud-stvo bojazljivega značaja in nekatere izmed nas celo v rod, ki se sramuje samega sebe in svoje prirojene narave. Res ponekod še vedno prevladuje miselnost, ob kateri je že pravo junastvo, če se kdo prostodušno pri-za za Slovenca. Tudi je res, da je tako priznanje ki prirojeno narodnosti dostikrat združeno z žrtvami in nevšečnostmi. Še bolj res pa je, da je narodna neznanost vir in korenina še hujšega gorja, najprej duševnega in nato zelo otipljivega gospo-darskega zla. Z dneve in prilike velja glaslo: Vsikdar in vsepovsod zaveden sin in zavedna hčerka svojega naroda! Ka-ko glasno izpovedujejo Nemci v svet svojo narodnost in svoje junastvo! Res ni naša lastnost, da bi bili glasni, zato pa še davno ni treba med nami bojazljivcev in zajcev.«

Članek, ki ima naslov »Več sonca in manj sence«, končuje z zahvalo »zvestim rojakom, ki danes bolj ko kdaj izpolnju-jejo in izpovedujejo svojo slovensko zve-stobo.«

Nacionalna in verska zavest

Novosadski »Dan«, glasilo JRZ za Voj-vodino piše o nacionalni in verski zavesti in se med drugim zavzema za to, da bi pravoslavna cerkev v Jugoslaviji iz svo-je službenega naziva izpustila označbo »srbska«. List med drugim pravi:

»Ako bi pravoslavna cerkev prenehala biti »srbska pravoslavna cerkev«, bi tudi katoliška cerkev sčasoma prenehala biti nekakša hrvatska narodna cerkev. Imeli bi potem v državi pravoslavno cerkev, ki bi se ne nazivala srbsko, in katoliško cer-kev, ki bi se ne istovetila s hrvatskim. Na ta način bi nastala situacija, da bi se nacionalna zavest lažje oddvo-ji-la od verske. Imeli bi Srbe, ki bi to bili zato, ker so Srbi, a ne zato, ker so pravoslavne vere. In dobili bi Hrvate, ki bi bili Hrvati zato, ker so Hrvati, popol-noma neodvisno od svoje vere.«

Dveletnica smrti Svetozarja Pribečevića

Prihodnji terek bodo na Hrvatskem v mestih, kjer imajo bivši samostojni de-mokrati svoje organizacije, priredili slo-vaslo ob dveletnici smrti bivšega stran-kinoga voditelja Svetozarja Pribečevića.

Križarski dan na Hrvatskem

Današnja nedeljo bodo slavili v vseh župnijah zagrebške nadškofije križarski dan. Nadškof dr. Stepinac je izdal po-sebno okrožnico, v kateri poziva duhov-nike in vernike, naj podprjo z vsemi sred-stvi organiziranje križarjev. V njih naj se zbere čim več hrvatske mladine.

Križarska organizacija v zagrebški nad-škofiji šteje sedaj 850 društev z okoli 30.000 člani. Od tega je kmetskih društev 390 z 12.950 člani, delavskih društev 110 s 5250 člani, dijaških pa 40 s 1900 člani. K temu pride še 310 društev »mladih križar-jev«, ki imajo tudi okoli 10.000 članov. Samo zadnje leto je bilo ustanovljenih 105 novih križarskih društev.

»Domoljubova« kritika

V »Domoljubu« je napisal neki podežel-ski opazovalec svoje misli o taborih JRZ. Med drugim pravi: »Številni, skoraj pre-števili letosnji tabori so menda že pri kraju. Sedaj premišljujem, koliko bomo

Seja Društva narodov

Millijon človeških žrtev kitajske vojne — Anglija vztraja na določbah DN o ukrepih proti napadalcu

Zeneva, 17. sept. h. Kitajski delegat Wellington Koo je podal na včerajšnji se-ji skupščine DN pretresljivo sliko o dose-danjih kitajskih žrtvah v vojni z Japono-sko. Samo žrtve med civilnim prebival-stvom so doslej dosegle najmanj en mi-lijardo dolarjev. Ob koncu svojega govora je kitajski delegat postavil naslednje za-hteve: 1. uporabo čl. 17 pakta DN, kar pomeni poziv Japonski, da se udeleži že-nevskih razprav, 2. zapora nad orožjem, petrolejem, surovinami in krediti, name-njenimi Japonski, 3. finančno pomoč Ki-tajski, 4. takojšnjo odposiljatev posebne komisije DN na Kitajsko, da ugotovi ja-ponska grozodejstva.

Glede na razvoj dogodkov v Srednji Ev-ro-pi je zbudila pozornost izjava angleške-ga delegata lorda Delawarra, čuvarja an-gleškega državnega pečata, ki je v začet-ku svojega govora najprej opravičil od-sotnost zunanjega ministra lorda Hallfa-xa, pri čemer je pripomnil, da bo tudi sam takoj po govoru zapustil Zenevo, da se udeleži seje angleške vlade. V trenutku ko to govorim, je dejal dalje, so v teku prizadevanja za ohranitev miru. V teku je akcija velike važnosti, kateri želimo po-polnega uspeha. Z grozo opazujemo, da je svet postal nor nor in bestialen. Med kao-som in nam je samo še steklen del. Dvajset let po vojni, ki je uničila del na-še civilizacije, se nahajamo pred nevar-

nostjo nove vojne, ki bi bila še vse bolj strašna.

Nato se je Delawarre dotaknil reforme pakta DN. Lahko se reče, da pomeni ta del njegovih izjavljanj precejšnje presene-čenje. Iz njih je razvidno, da se name-ravata Anglija in Francija v primeru iz-bruha sovražnosti poslužiti procedure Društva narodov. Nasproti mnenju, da bi se Anglija zavzela za odpravo sankcij, je iz-javil:

Kar se tiče načelnih osnov DN, ni no-benega kompromisa. Prepričani smo, da sedanji položaj ne more biti trajen. An-gleška vlada priznava dejstvo, da izraža-jo nekatere države dvome glede avtomatičnega funkcioniranja sankcij. Angleška vlada je mnenja, da bi se v primeru na-pada moral proučiti konkretni primer, in sicer avtomatično in takoj, čim bi prišlo do izbruha sovražnosti. Šele po ugotovitvi napadalca, toda šele po tej ugotovitvi, bodo posamezne države lahko po svojem preudarku odločile, ali se izrekajo za izva-žanje sankcij ali ne, pri čemer bodo svoje postopanje priklajali svojim dejanskim močem. Napad na članico DN zadeva vse ostale njegove članice. Pri tem absolutno vztrajamo. Nikdar ne sme ravnodušnost zajeti naših src.

Ob zaključku svojih izjavljanj je angle-ski zastopnik še pripomnil: »V svetu se vse prestopi od realizma do realizma. Resnični realizem pa je samo oni realizem, ki zna spremeniti politični idealizem v resnič-nost.«

Nova politika na Poljskem

Volitve bodo v novembru — Nasprotujoče si sodbe o pomenu in namenu razpisa novih volitev

Varšava, 17. sept. AA. (Havas). Po uka-zu predsednika republike, ki je bil snoči objavljen, se bodo volitve v sejm vršile 6. novembra, v senat pa 13. novembra. Fron-ta narodne edinosti, ki jo vodi maršal Rydz Smigly, je že snoči objavila proglas, v katerem poziva vse državljane dobre vo-lje k tesnemu sodelovanju z vlado.

Varšava, 17. sept. r. Razpust parlamenta je prišel za javnost nepričakovano in je za-to vzbudil ogromno senzacijo po vsej Polj-ski. Razpustitveni dekret utemeljuje raz-pust z »važnimi spremembami, ki so od-zadnjih volitev nastopile v življenju Polj-ske«. V nekaterih političnih krogih so mne-nja, da je treba tolačiti razpust kot po-skus odgovornih činiteljev za zadovoljitev širokih množic prebivalstva in za obnovo normalnega političnega življenja. V svoj prilog navajajo ti krogi iz razpustitvenega dekreta besede, da se je »med najširšimi množicami ljudstva pojavila potreba ak-tivnejšega sodelovanja pri državnih poslih.«

Drugi politični krogi zopet mislijo, da se razpust ne sme tolačiti tako. Vlada je razpisala volitve po starem volilnem zaku-nu, katerega opozicija ves čas najhujeje po-bija, pa se zato razpis volitev ne more sma-trati za koncesijo opoziciji. Končno se raz-pust ponekod tolači tudi z mednarodno situacijo, češ da si je vlada hotela stvoriti proste roke, tako da bi mogla v prime-ru potrebe hitro sprejeti nujne sklepe in jih izvesti.

Pariz, 17. septembra. b »Temps« prinaša o političnem položaju na Poljskem nasle-dnjo sliko: Z razpisom parlamentarnih vo-litev in razpustom sejma prehaja notranje-politični razvoj na Poljskem v povsem nov stadij, ki utegne vplivati tudi na poljsko zunanje-politično usmeritev. Z leti obstoja med vladnim taborom in opozicijo velik prepad, ki ga niti poskus konsolidacije z ustanovitvijo tabora nacionalne unije niso mogli premostiti, ker je opozicija navzlic neštetim vabilom dosledno odklanjala pri-stop v to novo politično grupacijo. To od-klonišlo stališče vseh opozicijskih (Wi-toševih kmotov, socialnih demokratov, Kor-fatičevih krščanskih socialcev in nacio-nalnih demokratov) je bilo toliko bolj zna-čilno, ker ni med njimi nobene povezo-va-či, niti ideološke niti taktične. Toda tudi v vladnem taboru že dolgo ni prave edino-sti.

Opozicija vztraja pri svoji zahtevi o uvedbi novega, demokratičnejšega volilne-ga zakona ter o zunanje-politični nasloni-tvi Poljske na obe zapadni velisili. Ako je sedaj predsednik Moscicki razpustil sejm, ki ga je opozicija bojkotirala, ni to le pomemben uspeh opozicije temveč tudi posledica zunanje-političnega položaja, kar spet pomeni priznanje pravilnosti zunanje-politične presoje opozicije.

Ta razvoj pa je treba očitno pripisati tudi vplivu vojaških krogov, ki so spričo sedanjih evropskih zapletitvev priporočali zlasti večjo zadovoljitev kmetskih množic.

Imeli čistega dobička od teh taborov. Mi danes prehitro živimo. Govore in besede na taborih kar na debelo požiramo, prenamo pa jih prebavamo. Ploskamo, da prihajajo govorniki komaj do besede, prekinjamo jih z medklaci in končano je njih in še mar-sikatero dejanje. Prenekatere govori so bili izgovorjeni, pa bodo ugasnili in bodo po-zabljeni do škode. Mi bi morali naše ta-bore bolj na globoko izrabljati. Ne samo tako, kakor pravi sveto pismo: In ga je videl in je mimo šel. Kako mi poslušamo naše govornike? Preveč gledamo, kako kdo govori, ne pa, kaj govori... Za zuna-njost nam je, za lupino, za jedro pa ne po-grabimo. Tabori so minuli. Kje pa je delo. Delo naš še čaka. Naj bi ne čakalo pre-dolgo!«

Praško časopisje

Poročali smo že, da so v Pragi prostovolj-no prenehala izhajati tri glasila sudetsko-nemške stranke, češ, da v sedanjih cenur-nih razmerah ne morejo vršiti svoje nalo-g-e. Sedaj izhaja v Pragi še 82 političnih li-stov, med njimi 44 dnevnikov Nemških po-litičnih listov v Pragi je še vedno 21, od tega 10 dnevnikov, 6 tednikov in 5 meseč-nikov. Čeških dnevnikov šteje Praga 33, k temu pride še 6 ponedeljskih listov in 19 političnih tednikov. Končno izdajajo v Pra-gi svoji glasili še Madžari in Ukrajinci.

Četudi bodo nove volitve izvedene še po starem volilnem zakonu, ki ga opozicija po-bija, in bo nov volilni zakon sprejel šele »ovi sejm, pomenijo vendar že sedanje vo-litve večje upoštevanje opozicijskih kro-gov, zlasti v kmetskem prebivalstvu in med liberalnim meščanstvom, ki jima bo sedaj dana možnost, da svoj vpliv uveljavita tu-di v vodstvu državnih poslov. Po doseda-njih dispozicijah se zdi, da bo nove volit-ve izvedla stara vlada, vendar utegnejo sle-diti razpustu sejma večje spremembe tudi v vladi.

Ljudska stranka se ne bo udeležila volitev

Varšava, 17. septembra. AA. (Havas). Glavni odbor ljudske stranke, ki je naj-močnejša stranka opozicije, je sklenil, da se stranka ne bo udeležila volitev v parlament. Pač pa je glavni odbor sklenil, da se bo stranka udeležila oblastnih in občinskih volitev, ki bodo meseca decem-bra. Ta sklep bo potrdil izredni kongres stranke, ki bo dne 2. oktobra.

Važna imenovanja v generaliteti

Beograd, 17. sept. p. Službeni vojni list je danes objavil nekaj važnih ukazov. Upo-kojeni so bili na lastno prošnjo: armijski general Josip Kostić, divizijski general Ra-doman Obradović ter brigadni generala Vladimir Milojković in Milan Pešić. Obe-nem so bili odlikovani general Kostić z redom Belega orla 1. stopnje, generali Obradović, Milojković in Pešić z redom Belega orla 3. stopnje, general Radivoje-vić pa z redom Jugoslovenske krone 2. stopnje.

Za načelnika generalnega štaba je bil imenovan armijski general Dušan Simo-nović, doslej poveljnik letalstva, za vršil-ca poveljnika letalstva divizijski general Milojko Janković, doslej pomočnik povelj-nika letalstva, za vršilca dolžnosti povelj-nika armije dosedanj poveljnik orožni-štva general Jovan Naumović, za prvega pomočnika inspektorja vojnno-tehnične in-spekcije pa konjenjski brigadni general Ivan Jovanović, doslej pomočnik poveljnika orožništva.

Iz državne službe

Beograd, 17. sept. p. V prometni službi sta bila premeščena inž. Evgen Lazarevič iz strojnega oddelka ljubljanske železni-ške direkcije in gospodarski oddelke ge-neralne direkcije, inž. Dimitrije Ilić pa ob-ratno.

V učiteljski službi so napredovali v 5. položajno skupino Adela Reven v Kočevju, Ivan Pernat pri Sv. Vidu v ptujskem sre-zu, Jelica Bizjak v Kranju, Franc Silvester v Zalogu in Lco Pibrovac na Jesenicah.

Kmetijski pristav inž. Franc Mežan je promeščen iz Sarajeva k banski upravi v Ljubljani.

Beograd, 17. septembra. AA. S kraljevim ukazom je imenovan Drago Vondica, učitel-j v Dolenji vasi (Kočevje) za sreskega šolskega nadzornika v Črnomlju.

Spomenik kralju Aleksan-dru v Vrnjački Banji

Beograd, 17. septembra. AA. V nedeljo 25. septembra bodo v Vrnjački Banji sla-vnostno odkrili spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Spomenik je zgradilo kolo srpskih sester v Vrnjački Ba-nji.

Usoden pretep v vlaku

Ptuj, 17. sept. d. V potniškem vlaku, ki vozi proti večeru iz Mariboru v Ptuj, ka-mor prispe okrog 18. ure je bil danes iz-vršen zločin. V vlaku so bili poleg potni-kov štirje delavci, neki Roškar in trije dru-gi. Delavci so se v vlaku sprli in stegli. Med pretepom je nekdo izmed njih zgra-bil Roškara in ga potisnil skozi vrata iz drvečnega vagona. To se je zgodilo sredi poli-med Račami in Pragerskim. Potniki so še videli, da je bil Roškar močno poškodo-van. Ostali trije so bili na ptujski postaji aretirani.

Zagrebška: Vedro, nizke temperature. Dunajska: Lepo, nekoliko topleje, po-noči zelo hladno.

Mednarodna poletna šola za srednje-evropska vprašanja v Tatranski Lomnici

Lani so merodajni krogi v Českoslovaški republiko prišli na srečno misel, da organizirajo na lastnih tleh poletno šolo, kjer bi imela inteligenca vsega sveta priliko, da posluša predavanja najboljših evropskih kapacitet o perečih problemih, obenem pa se slušatelji v svobodni in akademski diskusiji sami informirajo o vseh vprašanjih srednje Evrope, ki jih zanimajo.

Ze lanskega leta prvi letnik českoslovaške poletne šole je postal pod predstvom dr. V. Procházke zaradi udeležbe odličnih reprezentantov političnega in znanstvenega življenja iz podunavskega bazena pravo središče za študij teh vprašanj. Slušatelji drugega letnika so imeli letos že pred seboj zajeto knjigo »Razprave o Srednji Evropi« (»Etudes centro-europeennes«), v kateri se nahajajo sila zanimive razprave Karla Sloukal, Michela Antonese, Jovana Djordjevića, Jožefa Borovčiča, Jiříja Vránke, Vladimíra Vocháča, dr. Kamila Krofte, Slavka Stojkovića, Elemara Hantosa, Jožefa Chmela in drugih o najbolj aktualnih vprašanjih podunavskega bazena.

Letos je bil pod predstvom dr. Procházke drugi letnik poletne šole, ki je trajala od 21.8 do 4.9.1938.

Kurza se je udeležilo okoli 200 mladih intelektualcev, večinoma novinarjev, publicistov in drugih javnih delavcev iz vsega sveta. Jugoslovenov je bilo v kurzu 15, med njimi tudi trije Slovenci. Letošnja predavanja so bila še bolj skrbno izbrana od lanskega leta in glede na napeti položaj v Srednji Evropi še veliko bolj aktualna, ker so se zlasti nanašala na manjšinska vprašanja v Českoslovaški.

Serijsko predavanj je otvoril univerzitetni profesor J. B. Kozak iz Brna s temo »Českoslovaška demokracija«. Nato so sledila predavanja Jacquesa Ancela, univ. profesorja s pariške Sorbonne (Problem meja v današnji Evropi), Vaclava Černega, docenta praške univerze (Kulturna orientacija Českoslovaške), Imricha Karvaša, univerzitetnega profesorja iz Bratislave (Gospodarski problemi CSR). Za njimi so se razvrtla predavanja predstavnikov na-

rodnih manjšin v republiko in sicer poslanca Junga za Poljake, Franca Rehwalda za Nemce in Alojza Jossika za Madžare. Višji svetnik zunanega ministrstva Jožef Chmela je v kratkih obrisih prikazal načrt pripravljene nacionalnega statuta. Minister Virgil Madgearu iz Bukarešte je predaval o gospodarskih odnosih srednjeevropskih držav pred in po »anšlusu«, bivši ministrski predsednik St. Danev iz Sofije pa o Bolgariji po svetovni vojni. Angleški podpolkovnik Young je predaval o Angliji in Srednji Evropi, nakar je sledilo predavanje ministra zunanjih del dr. Kamila Krofte. Predavanje je v ministrii odsotnosti prečital dr. Masaryk; nosilo je naslov »20 let srednje Evrope«. Jugoslavijo sta zastopala prejšnji šef presburoja Milan Marjanović s temo »Zedinjena Jugoslavija in njeni manjšinski problemi« ter Mileta Novaković, univerzitetni profesor iz Beograda s predavanjem »Države srednje Evrope in Društvo narodov«. Serijsko predavanj je zaključil francoski minister Pierre Cot s predavanjem o Franciji in srednji Evropi.

Predavanja so bila v francoskem in angleškem jeziku, istotako debata, ki je bila zelo živahna in včasih celo ostra ter smo ravno v tej debati videli, kako resnična je Masarykova krilatica »Demokracija je diskusija«. Vsem kurzistom brez izjeme, pa naj so zastopali to ali ono stališče, bili tega ali onega svetovnega nazora, je bila dana največja svoboda, tako v njih izjavljanjih, kakor tudi v vprašanjih, ki so se včasih tikala najbolj delikatnih vprašanj českoslovaške notranje politike. Ravno ta debata in predavanja odličnih čeških znanstvenikov so pokazali, da ta svoboda ni bila v kvar českoslovaški stvari, ker so se slušatelji lahko prepričali, kako tendenciozna je kampanja proti CSR, zlasti kar se tiče njenih manjšin. Predstavniki poljske in madžarske manjšine so morali lojalno priznati izjemno privilegiran položaj manjšin v Českoslovaški republiko in dobro voljo českoslovaške vlade da se boljše ureditev tega vprašanja. Nemško manjšino je zastopal demokratsko orien-

Drugi tečaj je bil nedavno zaključen

tirani Nemece Rehwalda, ker se henleinovci vključ vabilu niso hoteli udeležiti šole. Edini njihov pristaša, očitno nalašč poslan kot opazovalec, je skušal na dosti neroden način napadati politiko vlade, dobil je pa tako temeljit in porazen odgovor ravno od svojega sorojaka Nemca, da je moral v dvorani priznati, da je v političnih in ekonomskih vprašanjih laik.

Poleg že omenjenih predavanj so bili organizirani še posebni večerni tečaji, od katerih je omeniti zlasti sestanek pripadnikov raznih slovanskih narodov, ki ga je organiziral neumorni in agilni dr. Klouda. Na sestanku je bila sprejeta resolucija, naslovljena na mladino vsega sveta, v kateri se slovanska mladina izreka za mir in proti vsakemu imperializmu.

Slušatelji so na podlagi izčrpnih predavanj in debat po končanih predavanjih odšli na svoje domove, uverjeni, da je Českoslovaška republika v Srednji Evropi trdna trdnjava demokracije, svobode in socialne pravičnosti. V upanju, da bo njena republika prebrodila vse težave, smo v kritičnih časih zapuščali njena gostoljubna tla.

Dr. Rudi Kyovsky.

Kaj pravijo Beneš, Hitler in Chamberlain?

To Vam pove vsak dan radijski aparat

RADIONE 439a

Kdor ima ta aparat, je zmeraj zraven, kjer se kaj zgodi.

In glasba tega aparata! — Če bi bil ta aparat vijolična, bi nosil ime STRADIVARI!

Zahtevajte takoj prosmek in cenik od

„RADIO“

DRUŽBA z o. z. v LJUBLJANI — MIKLOŠICEVA CESTA 7.

Steklenico z bankovci je izkopal Kratko veselje ubogega kajžarja

Domžale, 17. septembra. V Šumberku, slovečem gozdu onkraj Domžal, je prišlo pred nekaj dnevi do zanimive najdbe, ki nam živo kliče v spomin dolo svetovne vojne, obenem pa nazorno izpričuje siromaščino, s katero se številni mali ljudje otepajo v današnjih dneh.

Lastnik gozdne parcele je kajžarju Josipu Keršiču iz Domžal, ki s priložnostnim delom preživlja številno družino, dovolil, da na poseki izkoplje nekaj starih štorov iz zemlje in si z njimi pripravi drv za zimo. Ko se je Keršič mučil s težkim delom v gozdu, se mu je izpod korenin enega najzajetnejših štorov na lepem zarezala »sreča«. S krampom je naletel na steklenico, ki je bila varno zaprta s pločevinastim pokrovom, a ko jo je odprl, se mu je iz nje usula kopa bankovcev, kakršnih že dolgo ni imel v rokah. Bilo je 85 starih avstrijskih bankovcev po 20 kron, opremljenih z rojstno letnico 1913 — iz tiskarne so bili prišli tik pred svetovno vojno, ki jim je ugrabila vrednost. A Keršič je ob najdbi vendarle upal, da se mu je nasmehnila sreča, da mu je bog ali vrag naklonil »šace«. Sel je od Poncija do Pilata, da bi našel instanco, ki mu bo staro cesarsko valuto premenjala v naš denar. Seveda je bilo vse njegovo prizadevanje zaman — zaman je upal, da bo lahko sebi in družini nakupil najpotrebnejšega za zimo. Po nekaj urah nemirno pričakovane sreče in strahu se je vrnil v Šumberk, da iz zemlje izgrta še nekaj bednih štorov in korenin.

Vse, kar je bilo na tej zgodbi kaj vrednega in oprijemljivega, pa je bilo vprašanje, od kod je steklenica z zakladom, ki bi bil v času, ko je bil v Šumberku zakopan pod drevo, zalegal za nakup čedne hišice in lepega kosčka zemlje kje na deželi. Najbrž je ta steklenica v zvezi z

ZNAMKICE V KORIST SLEPIH ŽENA IN DEKLET

Pod Visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije prosi odbor gospa za zaščito slepih žen in deklet vse in vsakogar, da z nakupom novih umetniških izdelanih znamkic podpre akcijo Odbora. Znamkice stanejo din 1.— komad in se nabavljajo pri administrativnem oddelku Odbora v Beogradu, Alekse Nenadovića ul. 36. Ček. rač. post. št. 57.846.

Lep narodni praznik v Gornji Radgoni

Deputacija gornjeradgonskega Sokola z vencem od grobu radgonskih žrtev in Maistrovih borec

Velikostno je naše obmursko sokolstvo proslavilo večeraj ob priliki okroglega zleta 20letnice Jugoslavije ter se obenem poklonilo radgonskim žrtvam in Maistrovim borec, ki so leta 1918 dali svoja mlada življenja na oltar svobode. V obmejni živelj gornjeradgonske okolice so neusmiljeno butali pred osvoboditvijo tuji valovi. Zdaj živijo zadovoljni 20 let v svoji lastni domovini Jugoslaviji, zato smo danes tudi videli, da se je strnilo vse, kar misli narodno.

Ves trg je bil v prazničnem razpoloženju. Raz hiš so visele državne zastave, okna so bila okrašena s cvetjem, državnimi zastavicami in slikami Nj. Vel. kralja. Tudi občina je pozvala občane, naj izvešijo zastave, in te so storila tudi sama na občinski hiši. Sokoli so se zbirali na okrašenih vozovih in avtomobilih od blizu in daleč. Med gosti je bilo lepo število Lenarčanov in Ptujčanov. Po sprejemu gostov prj vlaklu se je formirala povorka, ki ji je bila na čelu državna zastava, nato sokolski prapori, delegacija Zveze Maistrovih borec z vencem, delegacija Nanosa z vencem, zastopstvo občinskega odbora Jadranske straz, mestna gozba iz Ljutomerja, vence sokolskega društva iz Gornje Radgone, gasilci in dolga vrsta sokolstva.

Povorka je se ustavila pred mestno hišo. Godba je intonirala državno himno, nakar

je nagovoril goste starosta domačega društva br. Mavrič, ki je poudaril veliko važnost osvobodjenja za Gornjo Radgono. Goste je nato pozdravil član uprave občine Gornja Radgona g. Hrastelj, ki je poudarjal potrebo narodne strajenosti na meji. Župni starosta br. dr. Goršek je predložil zgodovino obmejnih Slovencev pred osvoboditvijo. Vsi govorniki so zaključili svoje govore z vzklikom kralju in močni Jugoslaviji, ki jim je sledil močilen odmev v množici. Mestna godba je intonirala Hej Slovani, nakar se je množica v povorki, ki sta se ji pridružila tudi župan g. Santel in član uprave g. Hrastelj krenila na pokopališče, kjer se je poklonila radgonskim žrtvam in Maistrovim borec. Ob grobu žrtev je bila častna sokolska straza. Tople spominske besede so pred grobom spregovorili starosta br. Mavrič, prof. Bizjak za Nanos in g. Petrovič za Maistrove borec. Vsi govorniki so položili na grobove vence. Med govori, ki so globoko odjeknili v množici, je godba igrala »Oj Dobrodober« in dve žalostinki.

Popoldne se je ob 15. zopet formirala povorka, v kateri je bilo 486 sokolskih pripadnikov v krojih in civilu. Povorka je krenila z državno zastavo ter 6 članskimi in 1 naračajskim praporom po Spodnjem Grisu mimo državnega mosta na letno telovadišče pred Sokolski dom. Iz nje so se neprestano čuli vzkliki kralju Petru II. in Jugoslaviji,

občinstvo ob straneh pa jo je obsipalo s cvetjem. Po stiku na telovadišču se »ledil« pozdrav državnih zastav, nato pa nastop telovadnih oddelkov. Vse vaje so bile izvedene skladno in so žele navdušeno odobravanje. Z veseljem smo pri njih ugotovili lepo število mlajših vaditeljev. Nastope so spretno vodili br. Stopar in Stanovšek ter s. Ogorečeva.

Zahvala vodstva CMD

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani izreka pristožno zahvalo vsem, ki so pripomogli, da je 49. glavna skupščina v Ptuj dne 11. septembra tako lepo uspela.

Obema podružnicama v Ptuj, ki sta pripravili tako pristožen sprejem na kolodvoru in v mestu ter vse pripravili za nemoten potek skupščine, iskrena hvala.

Zahvalujemo se tudi vsem meščanom, ki so z okrasitvijo hiš poudarili pomembnost prireditve, kakor tudi onim, ki so prihiteli k sprejemu na kolodvor.

Prav posebna zahvala velja na skupščini navzočim zastopnikom javnih oblasti in naše vojske, senatorjem, narodnim poslancem, predsedniku mestne občine, zastopnikom javnih korporacij ter zastopnikom vitezkih, prostevnih in narodno obrambnih društev. Številnim navzočim zastopnikom podružnic se zahvalujemo, da so s svojo prisotnostjo dokazali zanimanje za delo vodstva. Zahvalujemo se nadalje vsem poedincem in društvom, ki so našo skupščino pozdravili pismeno, brzojavno ali z darili, zlasti pa še neimenovanemu dobrotniku, ki je ob tej priliki poklonil Družbi 10.000 din za njeno narodno, prosvetno in kulturno delo na severni meji.

Vse prijatelje, podpornike in naše podružnice, ki so v preteklem letu neosebno in požrtvovalno delovali za skupni cilj, se zahvalujemo in jih prosimo, da še nadalje pomagajo pri malo vidnem, zato pa tem važnejšem in usodnejšem narodno-obrambnem delu. Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 17. septembra 1938.

Jesen ob Bohinjskem jezeru

Sonce izpolnjuje na Gorenjskem vse dolžnosti, kadar se mu zljubi. Prav ostro se zbadajo njegovi žarki, da ti, če si vztrajen, še vedno preplekajo polt. To vedo prav posebno še dekleta, ki ne odlože rade ljubkih, kratkih hlač. Kajpak, tudi oblike pridejo bolj do veljave! Saj! Domačih deklet takšno okolje letos ni nič več vznemirjalo. Vsemu se je treba privaditi. Poglavitna stvar je, da ostane denar v deželi.

Takole okoli desete ali dvainvajsete ure »Zlatorog« polagoma usnuje. Tišina pa, ki zavlađa ob enajstih, te lahko spravi v obup, če se spomniš prilik kje drugje in kje drugod. Nobenih samoderžev več, nobenih brizgov nikdar podivjajočih lokomotiv, nobenega praskanja in vzdihovanja tramvajskih voz, pa tudi nobenega radia in veseljačenja! — Še pes, ki ima vso pravico in dolžnost, se ne oglasi.

Luna ti sije na posteljo, kadar se ji zljubi, ti pa, če se ti zdi pripravo, lahko sajariš o osamljenosti in turobni tega sveta. Pa morda vendarle obutiš, da absolutne tišine, ki bi v njej prav vse odmirlo, ni. Ali je to sešest listja, ali valovanje jezera? Tudi veter in jezero spi. Prav tenko prisluhni! Utripanje srca, dihanje prirode in poljenje časa je to, kar ti ne gre do uma.

Oho! Vogel, Komna in Komarč — vse je bilo nedavno dni zagnjeno z nizkimi junjastimi oblaki. Od Pršice (1761 m) sem je prišlo pršet. Menda zato, da ne pozabijo njegovega zaslužnega vzevka. Pred oknom se v drznih zaletih kakor črno-bele iskre utrinjajo ljubke lastavice. Ta

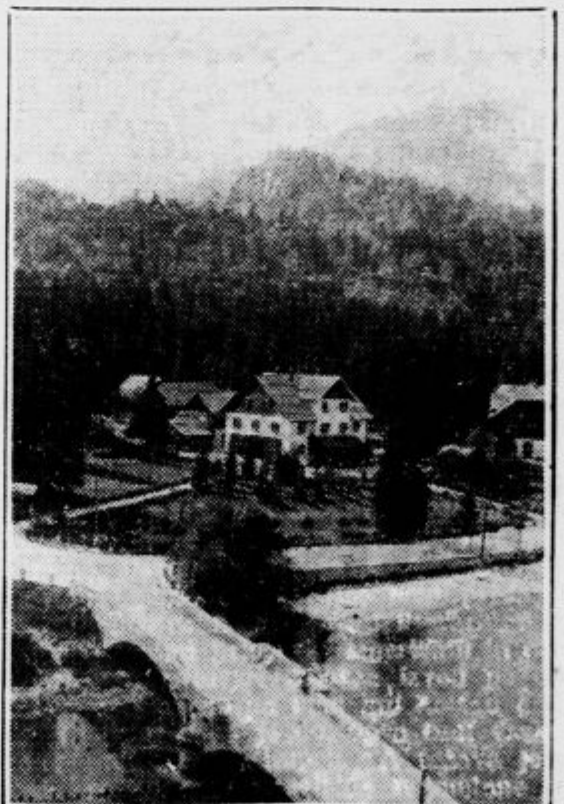
in ona bi te mimogrede v drzni krivulji rada poljubila. Tam ob cesti se jih je na usločeni žici zbralo par sto. Cvrče, preudarjajo in si likajo peruti. Ali znabiti že kramljajo o daljnih južnih deželah s palmovimi gaji in večnem soncu? Ali postajajo njih srčeca nemirna, ker se morda že seli vanja neugnana slá potovanja? Ubogajo pač nemško rečenico:

Um Mariä Geburt (8. IX.) ziehen die Schwalben fort.

Ah da! Vsi muhasti so oblaki, pa tudi sonce je skozinskozi pretkano, kadar se mu zljubi. Nabrekne pegasta, žareča lica, našobi usta in zapihu, pa so oblaki kakor ribniška sita. Nazadnje tudi teh zmanjka! Seveda je imel tudi krivce svoje prste vmes. Čast in slava obema! Pršivec je svoje delo opravil in si misli: Tebe tudi! —

Lastavice se v soncu veselo čeblijače zopet pode za mušicami, žica ob cesti je zopet napeta in prazna. — O da, tudi lastavice so kakor razposajeni paglavci in imajo svoje muhe!

Resnično čudovito! Kakršno je vreme, takšno so naši obrazi: kislí, čmerikavi od dežja, vedri in nasmejnati od sonca. »Zlatorog« ima streljaj daleč ob jezeru lastno čolnarjo in kopališče. Tam gospodar mojster Gustelj, ki je doma iz Novega mesta. Kakor Haron ob podzemeljski reki Stiks odriva napolnjene čolne ter pobira obolus. Kakor v hotelu je imel tudi italijanski, madžarski, nemški in angleški živzav letos svojo besedo. Italijanke so prednjačile. Angleška rodbina je bolj vdana športu. Besed samo toliko, kolikor je

neobhodno potrebnih. Drugače pa so se sinovi in hčerke ponosnega Albiona kakor za stavo metali v vodo, potapljali bi se kakor race in se spet prikazovali. Metulček, crawi (ne vem, če sem prav zapisal, zakaj za angleški in še marsikak drug jezik sem naglušen) in vrag si vedi, kakšen način plavanja še jim leži v krvi in dolgih nogah. In kako se poganjajo v vodo! Pri

moji duši! Celo naš Cerer in državni prvak v skokih Branko, Lazarjev sinko, in bodoči profesor naše visoke šole za telesno vzgojo, bi jim ploskala. Mi pa znamo samo pozniti »perkopi« in malo po pasje pa malo po žabje, pa smo tudi s tem kontent. Poglavitna stvar je, da za vsak šmir in večkrat ne utoneš. —

Bohinjska voda je nebeško čista, tako da se Ljubljana in Sava na Tomačevem lahko skrijeta. Z nasprotnega brega razume skoraj vsako glasneje izgovorjeno besedo. Tako oster in čist zrak stoji nad to jezersko tesnijo med visokimi gorskimi stenami. Med tišino udarjajo samo vesla, hihitanje deklet ali prhutajoč vzlet divjih rac tam iz ločja, kjer jezero požira Savo, ali ubrani glasovi zvoncev na vratovih bohinskih krav, mulečih sočno planinsko travo. Ali je utvara ali resnica? Ali se oglašava kukavica iz radia bližnje restavracije »Bogatine« ali — ? Naj presodi Kapsus! Z ene strani me pozdravlja Skalaški dom na Voglu, če pa se razgledaš sredi jezera proti zapadu, mi voči dober dan Dom na Komni.

Toda prijatelj, ali te bohi sree od tegob tega sveta? Zamišljen si in vsega tega ne čuješ in ne vidiš. — Kakor lepa vdova Slovenka iz Zagreba z dražestno hčerko Zlato, ki se poleg tebe sončita in strmita nekam v nepoznane tajne dalje...

Izletov v planine od »Zlatoroga« — nih koliko! Daljnih in krajših. Čez Zagarjev graben v Skalaški dom na Voglu (1548 m). Odtod na Črno prst (1844 m), na Rodico (1965 m), na Štijo (1886 m), na vrh Vogla (1923 m), na Podrto goro (2050 m), v Dom na Komni (1513 m), v kočjo pri Tri-

glavskih jezerih (1683 m) in, če želiš, še dalje gori v vse najrazličnejše razraske Triglavske skupine. — Ne sprašuj, kako dolga je vsaka teh tur, izberi, oprtaj in dvigni se! —

Enourni izprehod do izvira Savice ti po položni pešeni poti čez smaragdno-zeleno Bohinjko prav gotovo ne bo škodil.

Davi si se sicer že pošteno odtešal v »Zlatorog«, pa vendar vidim, da bi si še rad s čim opomogel. Kar stopi s poti tja na levo v podružnico siraske zadruge Stara Fužina, boš videl, s kakšnim mlekom ti postrežejo! Če želiš kisló, ti je na razpolago, če ti diši jogurt, ga dobiš — in maslo, maslo! Sami angelci bi ga lizali namesto Petričkovega sladoleada! Kako daleč si se ti, Ljubljana, z vsemi svojimi preizkuševališči mleka in njegovih izdelkov! —

In že peščaš dalje med raztresenimi hišami bohinske vasice Ukance (nom. Ukanc).

— Dobro jutro Bog daj! —

— Bog ga daj, očka! —

Bohinjec še danes pozdravlja vsakega tučja. Otroci in odrasli. Povsod drugod tega ni več v navadi. Ne sola, marveč čas in razmere odpravljajo to lepo nepriliko domačnosti.

Z okna te med nageljni pozdravijo globoke deklečje oči. Pa si zdaj prvi ti, da vrneš. — Dobro jutro Bog daj, dekle! —

— Bog ga daj! —

In že se je skrili zardeli, smejoči obrazek za nageljni, svojimi brati. — Zrak je nasičen z vonjem ciklam, ki gnezdiijo pod smrekami in skalami to onkraj poti. Gnezdiijo, pravim, zakaj teh gostih skupin ne moreš drugače imenovati

PLAŠČE, POVRŠNIKE, OBLEKE

krasne jesenske in zimske modele za dame
in gospode nudi v največji izbiri po zadnjih
modnih kreacijah in nizkih cenah

F. LUKIČ
STRITARJEVA UL.

Domače vesti

* **Prošnje akademikov za sprejem v Orazov dijaški dom in za podelitev brezplačnega obeda.** Po sklepu upravnega odbora Orazovega dijaškega doma v Ljubljani dobi tudi v zimskem semestru šolskega leta 1938/39 večje število revnih akademikov tukajšnje univerze brezplačen obed v Akademskem kolegiju odnošno v Javni kuhinji pri Delavski zbornici. V prvi vrsti bi prišli pri tem oni akademiki v pošte, ki bi zaradi pomanjkanja prostorov ne mogli biti sprejeti v dom, vendar pa prosto stanovanje ne izključuje tudi brezplačnega obeda, če so gnutne razmere dotičnega akademika zelo neugodne. Prednost imajo v vsem medicini in nezakonski rojeni. Za obe ugodnosti (brezplačno stanovanje in obed) se prosi v eni prošnji in sicer na predpisanim obrazcu — tiskovini, ki se dobi proti odškodnini 1 din pri hišniku Orazovega dijaškega doma v Wolfovi ulici št. 12. Kdor želi, da se mu pošlje tiskovina po pošti, naj priloži za pošiljko potrebne znamke. Na obrazcih prošnje so natisnjena vsa potrebna navodila glede izpolnitve ter glede potrdil in dokumentov, ki morajo biti priložni priložni. Nekolkovane prošnje, ki naj bodo naslovljene na: Upravni odbor Orazovega dijaškega doma v Ljubljani (univerza), bo ustanovna uprava sprejemala do vključno 3. oktobra t. l. Opozorja se, da bo upravni odbor uvaževal samo prošnje, napisane na predpisanih obrazcih, ki bodo pravilno in točno po navodilih izpolnjene ter potrjene in opremljene z vsemi potrebnimi dokumenti. Nezaodstno frankirani ali nefrankirani poštni pošiljki, dopisov, ki bodo vsebovali ali prošnje, ali samo dokumente, uprava O. D. D. ne bo sprejemala.

Lutz-peč najboljša,
Tovarna Ljubljana—Šiška.

* **Odlikovanja in napredovanja.** Z redom Jugoslovske krone IV. stopnje sta odlikovana gradbeni podjetnik inž. Josip Dedek in ravatelj TPD dr. Vinko Rihnc. Z redom sv. Save IV. stopnje dr. Stefan Skubic in inž. Josip Porenta. banovinska višja tehnična svetilnica v Ljubljani. Z redom Jugoslovske krone V. stopnje inž. Ciril Pire, tehnični višji svetnik banke uprave v Ljubljani, inž. Valentin Vontina, tajnik ministrstva za javna dela in inž. Josip Rožan, tehnični višji pristav v Ogulinu. Z redom sv. Save V. stopnje arh. Josip Črnivec, tehnični svetnik banke uprave v Ljubljani, Vladimir Petrovič, tehnični višji pristav v Ljubljani, Marjan Kolini, tehnik banke uprave v Ljubljani, inž. Božidar Viazak, tehnični pristav na Sušaku, Milan Udovič in Večeslav Vrhorec, lanovinska tehnična v Ljubljani. — V IV. položajno skupino I. stopnje je napredoval inž. Leon Knafele, tehnični svetnik banke uprave v Skopju, v II. stopnjo pa inž. Drago Rozman, tehnični svetnik banke uprave v Nišu. V V. položajno skupino za tehnične svetnike je napredoval inž. Zvonimir Dvornik pri banki upravi v Nišu.

Vsak dan do vključno dne 9. oktobra sprejemajo vse biljetarne Putnika prijave za poseben vlak v Trst, ki vozi dne 16. oktobra t. l.

* **Grobniča na otoku Vidu.** Z otoka Vidu pri Krfu sta se vrnila v Beograd generalni inšpektor vojnih pokopališč Bogdan Petrovič in njegov tajnik Zivadin Radosavljevič, ki sta dala na otoku Vidu izkoptati ostanke srbskih mučnikov, umrlih po albanski Golgoti. Izkopanih je bilo 1574 ostančkov, od katerih je samo pri 126 ugotovljena identiteta. Ostanke počivajo zdaj v zaslini baraki, kajti že v oktobru se bo pričela gradnja na otoku Vidu velika skupna grobnica. Preden bo zgrajena, bodo izkopani tudi telesni ostanke srbskih mučnikov po ostalih grobiščih na otoku Krfu in bodo prenešeni v grobnico. Prihodnje leto bodo dovršena vsa gradbena in kiparska dela in tako se bo naš narod po 20 letih dostojno oddolžil mrtvim mučnikom, ki so po trpljenju našli smrt na obalah Jonskega morja.

* **Poroka.** Včeraj popoldne sta se poročila v šentjakovski župni cerkvi v Ljubljani gđ. Danica Klavrovna in inž. Drago Matanovič, asistent tehnične fakultete v Ljubljani. Poročil ju je g. župnik Janko Barle. Mlademu paru iskreno čestitamo in želimo mnogo sreče!

* **Razstava slovenske knjige v razdobju 1918—1938.** Ker je mogoče, da smo v teku priprav nehotne spregledali kakšno zalogo naših knjig, prosimo po tej poti založnike, ki niso prejeli vabila, da nam pošljejo za razstavo po en broširan izvod svojih izdaj. Društvo bo sprejemalo knjige od 20. do 24. t. m. v Trgovskem domu v Ljubljani. Razstavijo pa se vse naše izvirne, leposlovne knjake znanstvene knjige ter prevodi, izvzemši le šolske knjige. Po razstavi, ki bo od 2. do 12. oktobra, se bodo vse knjige nepokvarjene vrstile lastnikom. — Društvo slovenskih književnikov.

* **Večerni tečaj za nemščino, stenografijo, strojepejsko knjigovodstvo, trgovsko računstvo in korendenco** na Trgovskem učilišču in stenografskem inštitutu Robida, Ljubljana, Trnovska ulica 15. (Tudi posamezni predmeti!)

* **Pri zaprtju in motnjah v prebavi** vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice

Sanatorij za živčne bolezni
ZAGREB, Zelengaj 37. Tel. 93-80, 67-46
Šef-zdravnik: Dr. Djuro Vranješ

* **Iz šolske službe.** Po službeni potrebi je premeščen bivši šolski upravitelj gospod Alojz Lušin, sedaj učitelj v Braslovcah, v Dolno Toplo reber na Kočevskem.

G. Lušin je dolga leta služboval kot upravitelj narodne šole v Braslovcah, kjer si je s svojo ljubeznivostjo ter s svojim vzornim šolskim in izvenšolskim narodnim in prosvetnim delom med prebivalstvom pridobil polno spoštovanje in simpatijo. Vsem je še v spominu njegovo delo za zgraditev ponosnega Sokolskega doma v Braslovcah, za ustanovitve Strelske družine in za povzdigo kmetijstva. Pred letom dni je tega priljubljene prosvetnega delavca zadela težka nesreča, ko mu je obolela njegova življenjska družica, skrbna gospodinja in mati treh otrok, izmed katerih se dva sina v zvezi vsak dan z doma v Braslovcah v Celje v gimnazijo. Vemo, da v Jugoslaviji ni kazenskih mest, kamor bi se pošiljali ljudi po službeni potrebi, ker ima narod povsod pravico do svojega solstva, ne vemo pa, kako bosta prizadeta dijaka nadaljevala iz novega očetovega službenega kraja svoje študije in kako bo mogla živeti v tem kraju dobra in priljubljena gospa upraviteljica, ki potrebuje po težko prestani bolezni trajnega zdravniškega nadzorstva. Gospoda Lušina naj spremlja na njegovem bodočem življenjskem potu zavest, da se ga tisoč spominjajo z ljubeznijo.

* **Protituberkulozna zveza v Ljubljani** prosi vse merodajne činitelje, predvsem uprave občin, da bi pri sprejemu v službe lažjega značaja, kakor vrtnarje, nadzornike nasadov itd., v prvi vrsti upoštevali na jetiki lažje obolele osebe. V tem oziru se je Zveza že obrnila na upravo občin in na banko upravo, svojo prošnjo pa sporoča tudi splošnosti s pripombo, da imajo v modernih občinah vsega sveta na tuberkulozi ozdravljeni bolniki pri sprejemu v službo lažjega značaja brezpogojno prednost pred fizično zdravimi osebami. To načelo je tudi zdravo in v vsakem oziru humano. Svoje krajevne edince naproša Zveza tudi tem potom, da to stran našega pokreta v polni meri podprejo z osebnim stikom pri odločitvah činiteljnih občinskih uprav.

Lutz-peč najboljša,
Tovarna Ljubljana—Šiška.

* **Razpis svetosavske nagrade.** Akademski krajevni odbor Jadranske Straže na Univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani je sklenil razpisati za šolsko leto 1938/39 nagrado za najboljši spis o našem Jadranskem morju. Ta nagrada, ki bo obsegala znesek 500 din, se bo podelila ob podelitvi ostalih svetosavskih nagrad, 27. januarja 1939. Nagrada je namenjena slušateljem filozofskih fakultete, bodisi zgodovinarjem, in geografom, bodisi naravoslovcem. Točnejši naslov se ne določa, temveč se izbira teme prepušča slušateljem samim. Razprave naj se vložijo do 15. decembra na dekanatu filozofske fakultete.

Najbolje renomirani DUNAJSKI DEKLIŠKI PENZIONAT

ST. v. KASTALY
centrum, Langeasse 65, telefon: A27-4-22.
Vrt s terasami, fronta na park. — Možna vsaka izobrazba, nadaljevalni studij za jezike, trgovske stroke, glasha, umetna obrt, gospodinjstvo (vzorna kuhinja). — Cene času primerne.

* **»Bran-i-borov«** reklamni srečolov, o katerem so domači listi že poročali, je našel v naših pridobitnih krogih izredno razveseljivo zanimanje in prav tople odzive. Dan na dan prihajajo v društvene lokale najorginalnejši reklamni domisleki v obliki vzornih kolekcij iz vseh panog naše trgovine, obrti in industrije. Nekateri trgovine bodo v prihodnjih dneh razstavile svoje reklamne vzorne kolekcije. Nad vse častno so se odzvali slovenski slikarji, ki so položili na oltar domovine svoja dela, katerih vrednost gre v težke deseti-soče. Ker bo ta srečolov, katerega zbiranje se bo dobesedno vršilo še meseca oktobra, prvi poskus reklame take vrste pri nas, je po dosedanjih udeležbi sodeč, pričakovati najširšega uspeha. Trgovci, obrtniki in industrijci, kakor sploh vsi stanovi, ki vam je kaj do najrazvirnejše reklame interesirajte se v društveni pisarni za stvar, ki bo v prvi vrsti koristila vam samim, a boste z njo tudi podprli delo za narod in domovino.

Prijavite se za izlet s posebnim vlakom v Trst, ki se vrši dne 16. oktobra, pravčasno pri vseh biljetarnah Putnika.

* **Turistična konferenca na Bledu.** 21. in 22. t. m. bo na Bledu turistična konferenca, ki jo je sklical generalna direkcija državnih železnic. Na nji bodo zastopali delegati jugoslovenskih, nemških, madžarskih in češkoslovaških železnic, parobrodskih družb ter turističnih zvez. Razpravljalo se bo o prometu jadranskih vlakov, o takozvanih Čedokovih in dunajskih posebnih vlakih v tujsko prometni sezoni.

* **Potniški zračni promet za leto zaključen.** V kratkem bo na vseh naših zračnih progah leto zaključeno potniški zračni promet. Na progah Zagreb—Sušak—Ljubljana in Dubrovnik—Sarajevo letala ne letajo več, na progi Sušak—Zagreb—Praga je bil včeraj promet ustavljen, ki je krenilo iz Zagreba zadnje potniško letalo v Prago. Do konca meseca bodo letala letala še na progi Milan—Benetke—Zagreb—Zemun—Bukarešta.

* **V včerajšnjem kulturnem pregledu** je tiskarski škrat zamenjal naslove prvega in drugega članka. Čitatelj lahko posname iz besedila, da je naslov »Čemu naj podpiramo gledališko umetnost« namenjen drugemu in naslov »Vittorio G. Rossi« prveemu članku.

* **Dopisni esperantski tečaj** traja samo dva meseca. Zahtevajte ponudbo. Dopisni esperantski tečaj, Ljubljana, Nunska ulica 3.

* **Dobrotnikom slepih in javnosti!** Podporno društvo slepih v Ljubljani je z odlokom kr. banske uprave dravske banovine, spremenilo društveni naslov v »Društvo slepih« v Ljubljani, pisarna v Gradišču 7. Prosimo ponižno plemenita srca, da tudi v bodoče prisločite na pomoč slepih in jim olajšate njihovo kruto stanje. Za vsak najmanjši dar Vam bodo iskreno hvaležni. — Odbor.

Zaloga za Jugoslavijo:

MAKS JERAS — Ljubljana
Miklošičeva c. 34. Telefon 38-36.

BODI ŠIK — ŽVEČI CIK!
je ameriška parola!

* **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 75 z dne 17. t. m. objavlja uredbu o upravnih taksah za policijsko nadzorno službo pri javnih prireditvah, pravilnik o izvrševanju uredb z zakonsko močjo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev, in pravilnik za opravljanje zdravniške službe pri bratovskih skladnicah.

Zahtevajte sporede in informacije za posebni vlak v Trst, ki se vrši dne 16. oktobra, v vseh biljetarnah Putnika.

* **Novi protituberkulozni dispanzer** v Pesjem pri Velenju bo blagoslovljen in odprt danes ob 14.

* **Noy grob.** Iz Slovenjega gradca nam poročajo: Preminula je dne 10. t. m. z adeta od srčne kapi v Čateških toplicah, kjer je začasno iskala okrepitve, gospa Slava Banova, vdova po nadrevidentu južne železnice. Pokopana je bila na častnem pokopališču. Pokojnica je bila srčno dobra mati in velika dobrotnica revežev. Ohranimo ji blag spomin!

IZLET V TRST

Za Din 58.— s posebnim vlakom v nedeljo 9. oktobra. Avtobusni izlet 5. — 6. oktobra v Vipavo, Gorico, Dobroberd, Trst za Din 120. Informacije in prijave »Tourex-Slovenija«, Tujskoprometna gospodarska zadruga z o. j. v Ljubljani, Masarykova 12.

* **Slovenski novinar iz Chicaga** pripoveduje. V razgovoru z urednikom chicškega »Proletarca« Frankom Zaltzom, ki smo ga včeraj objavili pod tem naslovom, je ostalo nekaj tiskovnih pomot, izmed katerih moramo dve zaradi pravilnega razumevanja popraviti. Tako je treba razumeti, da predstavlja »Ameriški družinski kolektor« najpopularnejšo (ne najpopolnejšo) slovensko knjigo v Ameriki. V svojem zaključnem pozivu vsem, ki se jih tiče, pa kliče Frank Zaltz: Poskušamo, če bi se mogli kako približati in najti pota za skupno delo, dasi je že pozno (ne pa: prepozno).

Lutz-peč najboljša,
Tovarna Ljubljana—Šiška.

* **»Chicks«** ali po domače »Čike«, tako so krestili Američani novo vrsto žvečilnih bonbonov, izdelek znamenite ameriške tvornice, ki si je mahoma »osvojil« ne samo Ameriko, temveč tudi vse ostali svet. Vrednost in prednost žvečilnih bonbonov za zdravje, posebno za zobe, znajo danes ceniti vsi, ki jih uživajo, zlasti so žvečilni bonboni »Chicks« priporočljivi športnikom, turistom in vsem, ki imajo telesne ali pa duševne napore, saj jih nenavadno posvežijo. V Jugoslaviji so bili šele zdaj vpeljani ti žvečilni bonboni, katerih za stopstvo je prevzela tvrdka Maks Jeras v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34. Zahtevajte bonbone »Chicks« pri svojih trgovcih, prepričate se o kakovosti vseh vrst, tako sadnih, mentolnih in janeževih žvečilnih bonbonov!

KINO SLOGA — TEL. 27-30.
Misijska poročnica Reda. — Napeti film slavnega cowboy-pevca DICKA FORANA. — Predstave

* **Popusti za obiskovalce budimpeštanskih kopališč.** »Putnik« objavlja: Vsak posetnik Budimpešte in njenih slovečih kopališč uživa po treh tednih bivanja velike ugodnosti na podlagi posebnih kuponskih knjižic. Ti boni dajo pravico do polovične voznine na madžarskih železnicah, kakor tudi do madžarskega vizuma, ki stane 2 in pol penga. Vsakemu gostu, ki 10 dni biva v Budimpešti, je dovoljena polovična voznina na povratku. Vse informacije lahko dobite pri »Putniku«.

Pisane in računske stroje Vam strokovno popravi **BORIS V. SIMANDL**, Ljubljana, Dvofakova ul. 3. telefon 24-07.
* **Ne pozabite**, da imate v Sloveniji največjo in najbrezplačnejšo kolekturo državne razredne loterije »Vrelec sreče«. Že v 36. kolu so dobili naročniki ogromne vsote v velikem številu na srečke, kupljene v kolekturi Alojzija Planinskega. Poleg večjih dobittkov je zadela tudi srečka št. 32670 premijo 1 milijon dinarjev, kupljena je bila v kolekturi »Vrelec sreče«. Vljudno Vas vabim, da kupujete srečke ali oseb. no ali pa napišete priloženo naročilnico in jo odposljete po pošti. Srečke lahko plačate po prejemu. Dobitki se izplačajo takoj. Za izplačilo jamči država. Priporoča se Alojzij Planinšek, glavna kolektura državne razredne loterije.

* **Velika škoda po železniški nesreči v Ovrškari Banji.** Medtem ko nekje menih vneta razlaga po Čačku, da je nesrečo v Ovrškari Banji povzročil prst božji, hitijo ljudje še vedno na kraj katastrofe. Škoda je komisija ocenila na 700.000 din. Kdo je kriv, še ni ugotovljeno. Preiskava traja dalje. Ranjenci, ki ležijo v bolnišnici v Čačku, se ne počutijo najbolje, zlasti nekje dijak in nekje železniški uradnik sta v kritičnem stanju. Mrtve ponesrečence so vzele družine, da jih pokopljejo na domačem pokopališču. Aretiran je bil strojevodja brzovala Erdeljanič, ker je vozil skozi postajo, čeprav je signal kazal na stojice.

* **Udeležite se avtobusnih izletov:** od 9. do 10. oktobra v Trst; od 19. do 20. oktobra v Trst; od 29. oktobra do 2. novembra v Gorico; od 29. oktobra do 2. novembra v Trst; od 29. oktobra do 2. novembra v Idrijo. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice!

* **Italijanščino in italijansko korespondenco** se lahko učite v posebnem tečaju na Trgovskem učilišču in stenografskem inštitutu Robida, Ljubljana, Trnovska 15.
* **Z otrokom se je vrgla v prepad.** V družini železnicega uradnika Mihajla Maunage v Semizovcu so bili zadnji čas prepriani na dnevnem redu. Naposled je žena Ljubica obupala in sklenila sebi in enomesečnemu, še nekrščenemu otroku končati življenje. Podala se je na neko pečino in je najprej vrgla v prepad, globok 30 metrov, svojo hčerko, nakar je še sama skočila za otrokom. Dete se je na mestu ubilo, a nesrečna mati je obležala s polomljenimi nogami in rokami. V sarajevski bolnišnici jo je smrt rešila trpljenja.

Iz Ljubljane

u— **Dobrovoljci jugoslovskega polka** Matije Gubca v Tomsku: V lastnem interesu pošljite nemudoma prošnjo za priznanje dobrovoljskih pravic sreski organi. Zastoji Saveza ratnih dobrovoljcev v Ljubljani, Franciškanska ulica, kajti rok za vlaganje prošnje na vojnem ministrstvu v Beogradu poteče dne 1. oktobra.

u— **V Jakopičevem paviljonu** bodo danes ob 11. slovesno otvorili kolektivno razstavo akad. kiparja Borisa Kalina, ki obeta biti dogodek redke pomembnosti. Otvoritveno besedo, ki jo bosta spregovorila predsednik Kluba neodvisnih likovnih umetnikov prof. Stane Kregar in akad. kipar Nikolaj Pirnat, bo prenašala tudi radijska postaja. Ljubitelji umetnosti se vabijo k udeležbi.

Slabotne noge so boleče, gimnastične vaje jih krepe in odstranjujejo bolečine.

Gimnastika za dame in otroke.
ILSE DRUŠKOVIČ,
diplomirana učitelj, telovadbe
Kersnikova ul. 8. Pojasnila od 17-19. ure.

u— **Zimski čas** napravlja vsakomur skrb, celo onim, ki imajo redne dohodke. Kako pa zro neprijetnemu letnemu času nasproti siromaki, ve le oni, ki je sam kdaj izkusil bridkost pomanjkanja. Vsakdo more revežem lajšati gorje s tem, da daruje zanje, obleko, perilo, obutev in drugo blago. Vse to zbira mestni socialni urad vsako sredo pred Vodnikom na trgu, kamor postavi svojo stojnico. Ob deževnem vremenu se zbiranje ne vrši. Podprite reveže, olajšate njih trpljenje, in darujte v sredo iz svoje zaloge ono, kar morete pogrešati.

u— **Podobor društva Rdečega križa** v Ljubljani priredi danes promenadni koncert vojaške godbe v Zvezdi ob 11. Odbornice in odborniki Rdečega križa bodo danes zbirali prostovoljne prispevke na prometnih točkah v mestu. Ne hodite mimo! Položite mali dar na oltar ljubezni in usmiljenja.

u— **Ne zabite!** Danes ob 15. uri bo proslava 20letnice na Sokolskem telovadišču v Mostah.

Naznanilo.
OBRATOVALNICA

ŠIMENC FRANC

za kemično čiščenje in parno likanje
oblek, pralnica in svetilniškalnica, je
otvorila tudi sprejemališče v palači
Slon, Franciškanska pasaža. Solidno
tvrdko najtopleje priporočamo.

* **K mednarodni pavalni tekmi v Trstu** bo vozil Putnikov avtobus v soboto 24. t. m. Prijave v vseh biljetarnah Putnika do torka popoldne.

u— **Oseba vest.** Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani je bil postavljen z dekretom ministrstva trgovine in industrije za suplent dipl. phil. Stanislav Janež.

Lutz-peč najboljša,
Tovarna Ljubljana—Šiška.

u— **Na današnji proslavi 20letnice** Jugoslavije pri Kolu Jugoslovaških sester v Mostah na letnem telovadišču Sokola v Mostah bo govoril o 20letnici naše države predavatelj ZKD g. dr. Branko Alujevič.

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30, jutri ob 20. »Premiera« Zarah Leander, »Ona je moja« — Kino Moste.

u— **Angleško društvo** v Ljubljani sporuča, da bo pričelo s 1. oktobrom spet z rednimi tečaji angleščine za svoje člane in sicer za začetnike in naprednejše ter tudi s konverzacijskimi tečaji. V tečajih bodo poučevali društveni, dobro kvalificirani učitelji. Tečaji bodo po dogovoru v društvenem lokalu na Kralja Petra trgu 8. Prijave za tečaje kakor tudi novi člani se sprejemajo do vključno 1. oktobra vsako sredo in soboto od 18. do 19. v omenjenem društvenem lokalu.

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30, jutri ob 20. »Premiera« Zarah Leander, »Ona je moja« — Kino Moste.

u— **Danes popoldne**, ali pa tudi popoldne, če ne pojdete na izlet, se boste razvedrili, če gresite pogledat Kondorjevo razstavo karikatur v plesni dvorani Kazine, I. nadstropje. Že lepo število ljubiteljev karikatur si je razstavo ogledalo in so bili vsi prav zadovoljni ter so se nekateri dali za majhen denar tudi karikirati, saj je Ladislav Kondor vedno pripravljen, da sede na stol in vas kar brž spravi na papir.

JESENSKA SEZONA!
DOLENSKE TOPLICE
RADIO-TERMA 38° C

Od 1. IX. dnevna penzija v Zdraviliškem domu I. razred Din 45.— s prehrano in kopelmi. V kopališkem domu 10 dnevna pausalna penzija Din 600.—, 20 dnevna 1.100.—. V pavsalu vračunan poleg prehrane, kopeli in perila, enkratni zdravniški pregled in vse takse. Izredni zdravilni uspehi! Krasni izleti v okolico. Zahtevajte prospekte. UPRAVA.

Specijalna Turška

nova Meini mešanica. Z njo pripravljena turška kava bo ostala vašim gostom v prijetnem spominu.

JULIO MEINI
specijalna trgovina s kavo

u— **Dve nesreči na cesti.** Pred kavarno Evropo je včeraj malo pred poldnevom neki motociklist podrl 79-letnega mestnega reveža Karla Pogačnika, stanujočega Ob Zeleni jami. Pogačnik je dobil pri padcu precej hude poškodbe po glavi in po nogah. Okrog 14. pa je na vogalu Fignerjeve in Sv. Petra ceste, pred hišo, v kateri se nahaja Murmajerjeva lekarna, neki vojaški avto zavožil v trojico, ki je stala tam v živahnem pomenku. Pri nesreči so bili ranjeni znani policijski agent Jože Hauptman, zidar Franc Devetak s Poljskega nasipa in trgovska sotrudnica Antonija Zigonova z Rožne doline. Reševalci so vse tri prepeljali v bolnišnico, kjer so jim zdravniki obvezali rane, a ker so bile poškodbe samo lažjega značaja, so lahko kmalu odšli v domačo oskrbo.

Vsi 16. X. za din 78.— s PUTNIK-om v Trst!

u— **Angleško modo** v prikrojevanju in praktični izdelavi vam prikazuje priznani strokovnjak v modnem salonu Rozman, Dvorni trg 3. Za omenjeni praktični tečaj se je treba zgledati osebno najkasneje do 23. t. m. v navedenem salonu.

Bufe »Rio« črna express kava 1.50 Din.

Bufe »Rio« zendvič po 1 Din.

Bufe »Rio« izredno dobra vina

u— **Moderna fiziološka gimnastika** za dame in gospode. Vam z delom in igro postane neobhodna potreba. Vsak ponedeljek, sredo in petek od 6. do 8. zvečer v telovadnici učiteljske Resljeve ceste. Začetek v sredo, 21. t. m.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISKI, TELEFON 41-79

Nepozabni film

Kirchfeldski župnik

predvajamo v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri in v ponedeljek ob pol 9. uri.

V dopolnilo: Paramountov zvočni tehnik in kulturni film.

SOKOLI! Posežite in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:

Mlle Docteur!

u— **Vlomilski plen** v gozdu. V četrtek ponoči so neznanji vlomilci vdrl v hišo posestnika Ivana Babnika v Dravljah in odnesli precej plena, zlasti obleke, perila in jestvin. V Dravljah in po okolici so tatvine zelo pogoste, predvsem zaradi varnega zavetja, ki ga tatovom nudijo pred zasledovalci bližnji gozdovi. Ko je policija začela poizvedbe, je dognala, da se v gozdu nad Pržanom, vasico pri Dravljah, radi skrivajo sumljivi postopači. Dva detektiva sta odšla v gozd in našla votlino, v kateri sta našla na celo zalogo nakradene blaga. Ko se je znočilo, sta pripravila zasodo in kmalu je proti votlini v resnici prišel neznan človek in začel blago spravljati na kup. Ko sta ga prišla in odvedla na policijo, so spoznali v njem 32-letnega Ludvika Kolmana iz Lesc, ki je znan vlomilec in tat. Kolman je zadnje čase opravil celo vrsto vlomov po Kosezah, Podutiku in Glincah. Večkrat je prenečeval na skednju posestnika Zaletla na Pržanu, kjer je policija prav tako našla kovčeg, natrpano poln nakradene obleke. Zdaj policija išče še njegove pajda

Mednarodni plesni natečaj na pariski svetovni razstavi! — Briljantna muzikalna komedija **DONJUANKE** KINO MATICA 21-24 ob 11., 15., 17., 19. in 21. uri! — Matinejska predstava!

Iz Celja

e— Sokolsko društvo Celje-matica bo priredilo v nedeljo dne 2. oktobra 1938 ob 14. uri na Glaziji v Celju, v primeru slabega vremena tega dne pa v nedeljo dne 9. oktobra 1938 tombolo, ki bo nudila nad 700 dobitkov. Cena tombolskih kart je samo 2 din. Vsak društveni član je vsled sklepa uprave dolžan prevzeti vsaj 10 tombolskih kart, bodisi v svojo razporedbo, bodisi v lastno uporabo, in prositi upravo, da članstvo ne odklanja razpisalcev, ki jih v teh dneh v to svrhu posejajo.

e— Razne večerne težaje: francosčino I. II. III. italijanščino I. II. III. nemščino I. II. III. angleščino I. II. III. slovenščino, slovenščino za Slovence, nemško stenografijo, slovenščino — debatno stenografijo, socialno ekonomijo, nauk o reklamah, kartoteko knjigovodstva ter poseben tečaj za dopolnilni izpit in izpit 3. razred trgovske akademije bo priredilo tudi letos Društvo absolventov državnih trgovskih šol v Celju. Interesanti, tudi brezposelni, naj se prijavijo v podružnici »Jutrac«. Tečaj se bodo pričeli 1. oktobra. Vsa nadaljnja sporočila dobe tečajniki pravočasno.

Kino Union. »TAJNOST GOSPE BEATE«. Matineji: »DEMONI ZRAKA«.

e— Velik letalski miting v Celju. Včeraj je prišel v Celje več letal, ki bodo odlovali na današnji velikem letalskem mitingu celjskega Aerokluba na letališču v Levcu pri Celju. Ostala letala bodo priletela danes. Včeraj popoldne so se pričeli pletati občinstva nad Celjem in okolico. Poleti bodo trajali danes ves dan. Danes bodo vozili ves dan avtobusi izpred kolodvorov in hotela Škoberne na letališče v Levcu in nazaj. Letalski miting se bo pričel danes točno ob 14. z blagoslovitvijo in kustom dveh brezmotorijev letal, ki sta bili zgrajeni v Celju. Nato bodo izvršili člani celjske letalske skupine nekaj avtioklovov s celjskimi jadralnimi letali. Nato bo aerovick visokozvožna jadralna letala. S tem letalom bo zvaljal znani jadralni letalec g. Raznohnik iz Ljubljane akrobacije. Sledile bodo akrobacije civilnega in nato vojaškega letalstva. Naš odlični pilot lovec in akrobati kapetan g. Djal bo izvajal senzacionalne akrobacije z lovskim letalom. Nato bo izvajal naš soviti eskadraj g. Svetoslav Sajic iz Beograda skok s padalom. Sledilo bo skupinsko letovanje in prestrojevanje bombnih letal. Zatem bodo priletela bombna letala ponovno na letališče in bombardirala improvizirano naselje. Promet na državnih cestah, ki vodi mimo letališča, bo med mitingom omejen. Ves spored bodo videli samo oni, ki bodo na letališču. Za miting v Celju ter v bližini in dajati okolici izredno živahno zanimanje.

Danes vsi na AEROMITING

e— Celjan! Letos 13. septembra je poteklo 50. let odkar so Nemci v Ptuj na padli udeležence skupščine Družbe sv. Cirila in Metoda. Janjarska družba je letos pol začetno tedajšnjih oblatnikov s sio prepričali, narodno zavedni solski družbi, da poudarjajo storjenega in smernice bodočega dela v teži borbi, da bi se slovenčje otrok uči v materinem jeziku. Kot odgovor na to nezasišeno izzivanje renegatov v Ptuj se je dvignila 20. septembra 1908 vsa narodna Ljubljana, da pokaže pripravljenost braniti našo pravico na naši zemlji. Avstrijske oblasti pa so poslate na tunc nemško solidatesko, da zatre narodno zavest in pritisne slovenskega človeka zopet ob tla. Padli so strelci, izkrcavala sta mučenika Lunder in Adamič.

V spomin na žrtvi septembrskih dogodkov in v oživitev naukov ki jih širimo iz njih, bo priredila starejšinska organizacija »Sloga« v Celju v torek 20. t. m. ob 20. komemoracijo v veliki dvorani Narodnega doma. Vabimo vse narodno zavedno občinstvo, da se udeleži te spominne svečanosti v čim večjem številu. Moška in ženska podružnica CME pozivata svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeleži svečanosti.

e— Kolu jugoslov. sester v Celju je poklonil odvetnik g. dr. Gvidon Serace v Celju 100 din namesto vena na grob ge. Josipine Srebotrove v Brežicah.

e— Žrtve petarde. Ko se je vračal 54 letni gostinčar, trgovac z živino in posodnik Josip Čretnik iz Nove vasi pri St. Juriju ob juž. žel. v petek zvečer iz St. Jurija domov, je na cesti zažgal petardo. Petarda pa je prehitro eksplodirala in odtrgala Čretniku prsance in nezinec na levi roki. Čretnik se zdravi v celjski bolnišnici.

e— Nabhajte si srečke drž. razredne loterije čimprej v podružnici »Jutrac« v Celju!

e— Celje mora dobiti novo poslopje za gimnazijo. Kakor smo že poročali, je na državnih realni gimnaziji v Celju vpisanih letos 1254 učencev in učenk, od tega 845 učencev in 409 učenk. Na novo so bile otvorene letos na tem zavodu klasične vzporednice, v katere se je vpisalo 70 učencev in učenk. Celjske gimnazije ima tako letos 30 oddelkov, poslopje pa je bilo zgrajeno za 12 oddelkov. Zaradi pomanjkanja učilnic ima 13 oddelkov v popoldanski pouk, 17 oddelkov pa dopoldanski pouk. Večina kabinetov se mora že uporabljati za učilnice, kar gotovo ni v prospek pouku. Na zavodu primanjkuje 5 profesorjev, kar istotako ne more zagotoviti šolo obiskujoči mladini normalnega pouka. Živimo v časih, ki so gospodarsko težki. Ko vidimo, s kolikimi naporii in žrtvami pošiljajo stari svoje otroke v šolo, da bi jim omogočili boljšo potjo za borbo v življenju, smo polno upravičeni in dolžni, da ponovno javno dvignemo glasno zahtevo, da se številni manjkajoči učni moči izpolnijo v vrst onih, ki že leta čakajo na namestitve in da se začne takoj potrebne priprave, da dobi Celje kot veliko gospodarsko in kulturno središče že drugo leto nujno potrebno novo poslopje za gimnazijo. Dolžnost mestne občine je, da tega vprašanja ne zane marja, da predloži nevdružne razmere baviniki ki je po zakonu dolžna, da v tem pogledu tudi Celju da to, kar Celje krvavo potrebuje in po svoji davnini moči širokega svojega okoliša tudi polno zasluži.

e— Vlomilka pod ključem. Dne 3. avgusta je bil izvršen vlom v stanovanje Kristine Perčičeve v Mariboru. Vlomilec je odnesel iz stanovanja 5.700 din gotovine in nekaj drugih stvari. Celjska policija je v petek v Celju prišla 42-letno delavko Marijo K. iz Celja, ki je bila izvršila omenjeni vlom. Marija K. je sprva tajila, potem pa je priznala vlom in izjavila, da je ukradla samo 1.200 din. Ukradeni denar je med tem že zapravila. Izročili so jo okrožnemu sodišču v Mariboru.

Iz Maribora

a— Dramatska šola. Tudi letos bodo ob zadostnem številu resnih interesentov predavanja o dramski umetnosti, združena s praktičnimi vajami pod vodstvom gl. režiserja Joška Koviča. Vsi resni zainteresirani naj se javijo pri dnevnih gledališki blagajni ali pa na stanovanju Joška Koviča, Gregorčičeva 26/I. od 13. do 15. ure. Prvi sestanek udeležencev bo v nedeljo 25. t. m. ob 10. v gledališču.

a— Bile jih je izdal. Posestniku Josipu Gselmannu iz Počehove so odpeljali s travnika za tri voze otave. Na travniku so našli bic, ki je orožnik spravil na pravo sled 41-letni Anton, 48-letni Viljem, 21-letni Josip in 21-letni Adolf so priznali, da so odpeljali otavo in jo prodali nekemu posestniku na Dravskem polju. V teku preiskave se je pokazalo, da imata Anton in Viljem tudi druge grehe na vesti, predvsem tatvino pri gosliničarju Kolariču v Počehovi.

a— Velika škoda zaradi slane. V noči na petek je na nekaterih poljih Dravskega polja povzročila slana velika škoda in pomorila poljske pridelke, zlasti ajdo.

PREVZEM

hotelske restavracije

Cenjenemu občinstvu naznanjamo, da sva s 15. t. m. od hotela g. Našs Jančiča prvele starostne in prenovljene hotelske restavracije »ZAMOREC« v Go potki ulici Potrdila se bosta, da bodo cenjeni gostje ob vsakem času z najboljšimi jedmi in specialitetami divjane ter z dobriimi vini lastnega pridelka v vsakem pogledu zadovoljeni. Sprejemo se obkmentu & la kart. Za obične obisk se pripravljamo nent & la kart. M. in F. WEINGERL

a— Novo vodstvo v JB lige. V petek je bil pri Orlu redni občni zbor JB lige. Predsednik dr. V. Kukovec je omenjal paket večnega prijateljstva med našo državo in Bolgarijo ter bolg. sporazum z balkanskimi državami. Ob zaključku je izjavil, da ne more več prevzeti predsedništva, ker zahteva vodstvo JB lige, kjer je tudi predsednik, v sedanjem času več dela in pozornosti. Zatem sta poročala prof. Sediv in dr. Tominec za nadzorni odbor. Izdatki izkazujejo 700 din, dohodki 2394 din. Članov je 90. Novi predsednik je prof. Sediv. a— Sreča je prispela! Dobit: jih v razdr. loterije so prispeli! Dobit: jih v razdr. večji izbiri pri VIRU SREČE »PUTNI KU« Maribor, in njegovih podružnicah v Celju, Ptuj in Gornji Radgoni.

Grob mučenikov v Doboju

Pretrsljiva sličnost »Otoka smrti« pri Krku z dobojskim taboriščem srbskih internirancev

Ko zdaj po vsej državi proslavljamo 20-letnico preboja solunske fronte, na kateri so bili s krvavimi žrtvami položeni najtrdnjši in najdražjeje temelji naše državne samostojnosti in narodne svobode, bo v Doboju po zaslugi Sokola in drugih nacionalnih organizacij lepa počastitev spomina na tisočih žrtve avstroogradskega nasilja. V nedeljo bodo tam posvetili skupno grobnico narodnih junakov in mučenikov, ki jih je smrt rešila najhujšega trpljenja v taborišču za srbske internirance. Združitev proslav zmage na solunski fronti s turobno svečanostjo v Doboju je umestna, ker so žrtve avstrijskega nasilja v Doboju ravno tako dragocene, kakor žrtve na solunski fronti. Pa še nekaj! Glavni delež zmage na solunski fronti, ki je bila odločilna v zgodovini Srbov, Hrvatov in Slovencev, imajo oni srbski bojevniki, ki jih je iz svojih klošč izpustil strašni »Otok smrti« pri Krku, ta »Otok smrti« pa ima mnogo sličnosti s taboriščem srbskih internirancev v Doboju. Smrt je na svojem otoku na tujem v množicah pobirala one bojevnike, ki so izprali svoje življenjske sile pri strašnem umiku preko albanjske gore. Smrt je bila na svojem otoku rošteljica tisočih trpinov, ki pa so vendarle do zadnjega upali, da se jim bo iz tuje svete odprla pot do novih borb za zmago pravice in svobode. Smrt, ki je kosila v strašnem taborišču v Doboju, pa je bila še strašnejša. Njene žrtve niso videli pred seboj nit iskrice kake nade, ker so morale trpeti in umreti v strašnem oklepu na videz nepremagljive sovražne sile.

Srbskim četam, ki so v začetku svetovne vojne prestopile mejo, se je pridružilo mnogo ljudstva iz Bosne in Hercegovine, a ko so Avstrijci vdrlj v Srbijo, so z največjo vztrajnostjo lovili begunce iz Bosne. Mnoge so prestrelili na begu pri Ustipraču in v Sandžaku. Že pri prvem transportu je prišlo v Dobojo poleg ujetih bojevnikov iz Srbije in Črne gore 2900 zajetih beguncev iz bosanskih in hercegovskih pokrajin. Vse te svoje ujetnike je avstrijska soldateska stlačila v barake, kjer so bile prejarjevo konji. V nekaj tednih so bili te strašne okužene barake nabito polne. Prignali so v nje tudi vse osumljence iz širše okolice. V strašnem taborišču so bili zastopani vsi stanovalci, poleg starecev in žena so bili tam tudi otroci. V barakah ni bilo postelj, ni bilo peči, tudi voda niso imeli barake in nesrečni ujetniki so morali gaziti po blatu in v lužah so tudi spali. Barake so bile močno zastražene in ko se je zmrznilo, ni smel nihče ven. Ni čudeža, da so se tam že v nekaj tednih razpušale razne epidemije. Ujetniki so dobivali za hrano smrdljivo orbo in malo kruha. Odrasli so dobivali za pet dni po en hleb slabega kruha. Dobavitelj prehrane, ki so dobili dovoljenje za prodajo priboljškov so internirance v pravem pomenu besede izropali do golega.

Ko je nastopila zima, je zavladala nad taboriščem smrt. Na dan je umrlo po sto internirancev. Doležniki na prsih mrtve matere niso bili redka prikažen. Že po prvem tednu so stražarji opustili zamudno delo pokopavanja posameznih mrtic. Okrog barak so izkopali nekaj velikih jam in potem so vsako jutro v nje metali mrtice, ki so

a— Društveno življenje. Danes ob 10. bo v Unioni akademija sreskega odbora RK. Sodelujejo skoro vse mariborske šole. — Pri Renčiju na Pobrežju bo nastop septeta bratov Živkov in prid pobreški revni deci.

a— Temperamenten občni zbor so imeli v petek 16. t. m. Matični pevci. Pri volitvah vodstva pevškega odbora so bili izvoljeni: dr. Crnek, načelnik, Vlado Berton, celj in Marija Rozmanova, podnačelnika, tajnica je Slava Pahorjeva, blagajnik Jaka Novak, revizorja Saver in Štor.

a— Hude notranje poškodbe je utrpel policijski pripravnik Sikošek, o čigar rezdgi smo poročali v včerajšnji številki. Tudi rebro ima strto na desni strani in se s daj zdravi v bolnišnici.

a— Okoli 20.000 dinarjev škode je povzročil petkov preteči požar v čistilnici nafte tukl. tvrdke Motoroil, kakor je to ocenil lastnik sam.

a— Poročen črtek. Na vogalu Langusove ulice, in Koroske ceste sta hoteli čez cestotrilna Zvezda in šestletna Zora, hčerki sluge A. Pečenka. Tedaj je v divjem empu pridrvi mimo kolezar, ki je povozil zilubogo Zvezdo, da je obležala na cesti s hudimi notranjimi poškodbami. Kolezar se za povzezo dekletke ni zmenil, ampak je nadaljeval svojo pot. S daj se zanima zanj policija. 46-letnega splavljara Franca Mikla, ki se je peljal na svojem kolezu iz Selnice proti Dogašam, je podrl na tla še neizsledeni avtomobilist. Mikla, ki je dobil nevarne poškodbe po vsem telesu, so prepeljali v bolnišnico.

a— Možu je razbila nos. V noči na soboto so imeli pri Kočebkah pri Sv. Martinu pri Vurbergu pripr. žena je v razburjenju segla po ročici in zamahnila proti svojemu 45-letnemu možu Matiji s takš. no silo, da mu je razbila nos. Zmago so odločili simpatije hčerke, ki je bila na materini strani. Matijo Kočebka so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

a— Kradajo in vlamljajo. Slovenjebistriški orožniki so aretirali krošnjarja Pušika, ker je prodal nekemu trgovcu svinisko mast, ki je bila ukradena iz vojaških skladišč. 50 kg svinjske masti so našli zakopani v svinjaku tamšnjega posestnika. — V hišo posestnika Ludvika Kurija v Zici v Slovenskih gorah so se vtholapili drzni rokomavih in mu odnesli razne predmete v vrednosti preko 1000 dinarjev. Storilec so že na sledu.

a— Kolezar v staro. Na banovinski cesti pri Selnici ob Muri je 16-letnj Srečko Lorber zavozil s kolešom v 68letno preužitkarico Terezijo Perkovo, ki je obležala s težkimi poškodbami po vsem telesu in pretresenimi možgani. Lorberja je pri tem vrglo v občestni jarek, kjer je obležal ne giben s hudimi poškodbami na glavi in obeh rokah.

a— Druga smrtna žrtve ruske eksplozije. V Rušah je podlegel 40-letni delavec Hinko Dimažer, ki je dobil ob eksploziji v ruški tvornici v sredo 14. t. m. hude poškodbe. Nesrečnega delavca, ki zapuša globoko užaloščeno ženo in ki je bil dolgo vrsto let vreden uslužbenec ruske tvornice, pomilujejo vsi, ki so ga poznali. Slava njegovemu spominu!

Grob mučenikov v Doboju

Pretrsljiva sličnost »Otoka smrti« pri Krku z dobojskim taboriščem srbskih internirancev

jih privlekli iz barak. Bogzna koliko napol mrtvih so pokopali v s karbolom in apnom politih jamah. Pozneje je bilo mrticv toliko, da za nje ni bilo več prostora v bližini barak in vozili so jih z velikimi čolni na drugo stran preko reke Bosne. V strašnem taborišču, skozi katerega je šlo od 27. decembra 1915 do 5. julija 1917 preko 45.700 žrtve, med njimi skoraj polovica žena in otrok, je uprizarjala avstrijska soldateska najstrašnejše sadistične orgije. Od zore do mraka so na dvorišču taborišča privežavali na kole in prepelali internirance, ki so se pregrešili proti kakemu predpisu taborišča. Sadistično so glumili tudi vnujo za higieno in odredili so, da morajo biti vsi prebivalci okuženih barak, moški in ženske, ostriženi do kože. Dogajalo se je, da so si internirane žene pulile pramene las in, ko jim je kri tekla po licih, so vpile: »Ne bodo nas strigli krivniki«.

Na dvorišču taborišča je bila velika blatna mlaka in ko so delili kruh — za osebo hlebec za pet dni — so sadistični vojaki melali hlebec v mlako in deca je morala skakati v umazano brozgo in se v njej boriti za kruh. V najhujši zimi so tudi odredili, da morajo hoditi interniranci po pičlo, nezdravo hrano v sprevedu iz barak v mesto, poldrugi kilometer daleč. Slabo obdelani in bosi reveži so morali to pot tja in nazaj napraviti na dan po dvakrat. Vodstvo taborišča je zbralo za stražnike vojake, ki so se izkazali s svojo okrutnostjo. Ko je prišel v Dobojo prvi transport internirancev, so tam službovali vojaki iz Dalmacije. To vso sado so takoj zamenjali z drugimi oddelki, ki so bili sposobni, pripravili žrtvam taborišča najhujši pekel.

V nedeljo 18. t. m. bodo ob grobnici, kjer so zbrane kosti nad 5000 žrtve dobojskega interniralskega taborišča, počastili spomin vseh znanih in nezanih žrtvev strašnega nasilja ter s to spominsko slavnostjo predložili narodu vrednost in veličino naše svobode, ki je zahtevala toliko žrtvev in trpljenja.

Iz Gornje Radgone

gr— Osebnost vest. Vodja carinskega pododdelka v Gornjem Čmureku g. Radivoj Mojsilović se je odpeljal v petek 16. t. m. po lastni prošnji na novo službeno mesto v Caribor. Ves čas dolgoletne službe na naši sevrni meji je bil splošno priljubljen v vseh krogih. Bil je član sokolskega in drugih nacionalnih društev. Zelimno mnogo sreče.

gr— Novo gasilsko četo so ustanovili v Apaški kotlini. V nedeljo je bil v gostilni Kern & Probst v Lutverhri ustanovljen občni zbor ob navzočnosti 27 rednih in 8. podpornih članov. Po kratkih poročilih, ki sta jih podala sklicatelj g. Simenčič Tomaž in Grand Franc ter kot zastopnik občine Apače Franc Štarp, za predsednika je bil izvoljen Tomaž Simenčič.

gr— Šoferska šola. Pod okriljem Touring kluba v Ljubljani bo v začetku oktobra ustanovljena v Gornji Radgoni šoferska šola, ako se prihlasi vsaj 12 udeležencev. Pri manjšem številu udeležencev, bo šola spet v Murski Soboti skupno za vse. Trajala bo 3 tedne.

HARRY BAUR

v filmu o tragični usodi carske rodbine in o propasti ruskega carstva

RASPUTIN — Demon Rusije

KINO UNION — TEL. 22-21

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

Pozor! Danes ob 10.30 isti film po globoko znižanih cenah od 2.50 Din naprej!

Sokolski javnosti in sokolskim prijateljem!

V Rogški Slatini zidamo »Sokolski dom Vitoškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« in ga hočemo ter moramo dograditi v dobi sokolske Petrove petletke. Gradimo ga v Rogški Slatini, najznamenitejšem zdravilišču Jugoslavije, kjer se zbirajo gostje iz raznih delov sveta. Zato hočemo, da bo ta novi dom v resnici predvsem najlepši spomenik blagopojnemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, našemu nesmrtnemu sokolskemu bratu, saj bo služil najlepšemu namenu vzorni odgoji jugoslovanske mladine.

Te dni smo začeli razpošiljati na vse sokolske prijatelje, društva in ustanove prošnje, ki jim prilagamo sliko idejnega osnutka bodočega Sokolskega doma, ki ga društvo že gradi. Ne zavrzite priloge pošte položnice, kajti s hvalečnostjo sprejemamo tudi najmanjši dar, ki ga polagate na oltar našemu Sokolskemu domu.

Zdravo!

GRADBENI ODSK.

Živahno delovanje Sokola v Dolnjem Logatcu

Po nepozabni manifestaciji obmejnega sokolstva v Dolnjem Logatcu dne 6. in 7. julija se naše delo nadaljuje z nezmanjšano silo. D-lo v telovadnici je bilo po nastopu nekoliko popustilo, na zadnji seji pa je bil d-lno reorganiziran vadijski zbor in preurejen urnik telovadbe, na kar opozarjamo še onih par nedisciplinirancv, katere bomo morali izključiti, če ne bodo začeli posežati redne telovadbe. Tudi vrsta starejših članov bo nadaljevala z redno telovadbo ob torkih zvečer. Prijavite se vsi člani, ki ste stari nad 30 let, saj je naše društvo eno tistih redkih podeželskih društev, ki imajo vpeljano telovadbo te vrste.

Kraljev rojstni dan smo proslavili kar najsvetaneje z baklado po vasi in akade. mijo v domu. Spreveda se je zaradi izrednih okoliščin udeležilo ogromno število ljudi, ki tako, da so se morali prav vsi prepričati o izredni ljubezni obmejnega ljudstva do mladega kralja. Prebilu je meja, da

bi to ljudstvo ne vedelo, kaj je narodna svoboda! Prav zaradi teh okoliščin je bila povorka tako v-lasna in živa. No, mar, skldo se je popraskal za ušesi, ko je videl toliko — samih Sokolov!

V nedeljo 18. t. m. bomo imeli veliko tombolo. Zopet bomo razdelili med srečalce preko 300 dobitkov v skupni vrednosti okoli 15.000 din, med glavnimi so: plemenska junica, moško in žensko kolo, drva, prašči, itd. Srečke pa si letos nabavite v predprodaji, ker so cenejšje!

Gradbi ni program naša Petrove petletke, nje smo v glavnem že izvršili. Dodali smo še Petrovo dvorano, sedaj pa se v veže polaga moderen tlak, da se tuji ne bodo več spodičikli nad nedostojnim vhomom v naš prelepi dom. To delo pa je že preko okvira naše petletnice!

Članstvo opozarjamo, da bomo imeli od sedaj glavne letne skupščine na jesen. Za letos je sklicana na nedeljo 2. oktobra. Letos, po uspih, ki smo jih dosegli, bodo vsi funkcionarji podajali svoja poročila veselih obrazov. Skupščina pa bo dala nove pobude za nadaljno uspešnejše delo!

Lastniki kinematografov predsedniku vlade

Na občnem zboru Saveza kinopodjetnikov kraljevine Jugoslavije je bila sprejeta resolucija, naslovljena na g ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinovića. Resolucija se glasi:

RESOLUCIJA

sprejeta na redni glavni skupščini Osrednje zveze kinematografov kr Jugoslavije, v Beogradu dne 14. sept. 1938.

Na naslov predsednika ministrskega sveta g. dr. Milana Stojadinovića v Beogradu, Gospod predsednik!

Osrednja zveza kinematografov kr. Jugoslavije, se je večkrat obračala s predstavkami, prošnjami in pritožbami, v katerih je dokumentarno naslikala težko stanje cele kinematografske branje v državi, ki v zadnjih desetih letih ni dobila nikakega olajšanja javnih bremen, temveč nasprotno vedno le nova in večja bremena.

Naši stroki so naložene najvišje takse ne samo v Evropi, temveč na celem svetu. Poleg obstoječe 20%-ne državne takse in 10%-ne občinske takse se je v zadnjih letih uvedla še 8%-na banovinska taksa, na dalje 10%-na gledališka in najnovejša policijska taksa, kar znaša vse skupaj 48% od bitto dohodka.

Naša podjetja, ki so po gornjem obremenjena z 48% poslovnega davka, plačajo poleg vsega tudi še državne in samoupravne davke in doklade kakor vsako drugo trgovsko podjetje.

Pri tem stanju je popolnoma nemogoče, da bi se obstoječi kinematografi mogli vzdržati, a še manje je mogoče, da se kinematografija razvija v tistem obsegu, kakor bi to odgovarjalo po številu prebivalcev v relaciji z ostalimi evropskimi državami. Nemogoče je, gospod predsednik, da bi se pri navedenem stanju razvila tudi naša narodna produkcija, dasi so dani vsi pogoji, da tako domačo produkcijo ustvarimo in razvijamo.

O priliki Vašega nastopa na čelu kraljevske vlade ste obljubili, da hočete javna bremena gospodarstva znižati in jih prilagoditi današnjim gospodarskim možnostim, kar ste doslej skoro vsem storili in s tem izpolnili svojo dano obljubo. Naši stroki pa, ne samo, da se niso olajšala že itak prevelika bremena, so se naložila tudi še nove davjate. Mi smo želeli, da Vam naše prošnje izročimo osebno, toda nismo imeli možnosti, da Vam po naših predstavnikih predložimo ustne pritožbe, in zato storimo to tem potom ter Vas prosimo kot danes najbolj upoštevane in najuglednejšega gospodarstvenika, da sami presodite, ali je mogoče, da se gospodarska stroka vzdrži, ako je obremenjena z 48% takso od celokupnega prometa, ne računaje v ta odstotek davke in doklade, ki jih morajo plačati kakor vsa ostala trgovska podjetja.

Prosim Vas, da se nam poštevatjo ti naši minimalni, vendar popolnoma upravičeni predlogi:

1. da se državna taksa zniža od 20% na 10%;
2. da se samoupravne takse (občinske in banovinske) znižajo od celokupnih 90% od državne takse na skupno 50% od državne takse;
3. da se v krajih, kjer danes še ni nobenega kinematografa, oprosti prvi novi kinematograf za dve leti vsaj taks, s čemer bi se omogočilo, da se tudi v najmanjših krajih otvorijo novi kinematografi;
4. da se pooblasti minister financ, da more vsak kinematograf za časa predvajanja domačega narodnega filma oprostiti vseh državnih in samoupravnih taks, ker bi se s tem omogočil razvoj domače filmske produkcije;
5. da se ukine policijska taksa, ker kinematografi niso začasni prirejevalci zabav temveč stalna protokolirana trgovska podjetja.

Za zgradbo sila v Veržuju

Kakor posnemamo iz časopisnih poročil, se je ustanovila s pomočjo države d. d. »Sloga«, katere naj v žitnorodnih krajih zgradi potrebne sile. Sil naj bi bili tudi šrambe za sadje. V splicnem se naši kraji s Prekmurjem vred kaj radi nazivajo mali Banat. Srezi Ljutomer, Murska Sobota in Lendava so menda edini v tavnini ki pridelajo žita preko lastne porabe. Pri tem seveda pripomnimo, da je potreba vsekakor večja kakor poraba. Naša gospodarstva so do redkih izjem v slabem položaju. Lansko deželje, letošnja poplava in nato suša so kraje izredno prizadeli. Vsa gospodarstva komaj čaka, da omlati in prda pridelki, pri najnižji ceni. Prilike so take, da mora gospodar po žetvi prodati več, kakor bi smel, nato pa pozneje kupuje drago moko. S silom bi tem nedostatkom bilo odpomagano. Odvišno žetev bi kmot vkladščili in dobil na to blago posojilo. Pridelki bi prodal, ko bi bila najugodnejša cena. V času potrebe bi bila v silu zaloga, da ne bi trebalo plačevati dragerega prevoza iz južnih krajev. Tudi sadje bi se pričelati dokaj bolje vnovčevalo, med tem ko ga prodajamo zdaj za nizko ceno, pomladi pa uvažamo jabolka iz Kalifornije.

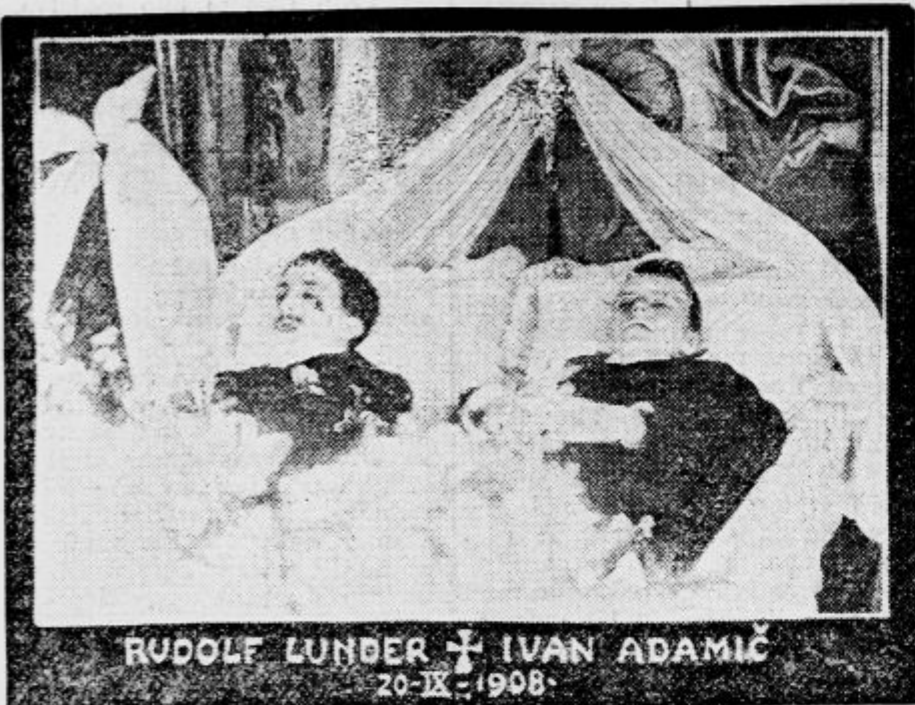
Nepotrebno je nadaljno razglabljanje o potrebi sila za naše kraje. Upamo, da so odločilni faktorji že tako odločili, da se za Obmurje sežida silo za žito in sadje, seveda s sušično čistilnico in z vsemi potrebnimi pritiskalnimi.

Ker je Veržej najbolj centralno stoječ kraj za vse tri srece, pride pač za posavitve v poštve v prvi vrsti naš trg. Ob železniški postaji so naravnost idealna stavbišča. Gramoz in pesek sta na lcu mesta. Dovožne ceste so v dobrem stanju. Opekarni so oddaljene komaj tri do p't kilometrov. Električni daljnovodi s Pale gre v neposredni bližini postaje. Delovne moči in prevozi so cenen. Zemljišče da trg. Že te dni dobimo telefon.

Ostali kraji v Ljutomerskem okraju ne pridejo v poštev, četudi stoji ob železnici, ker so prodajalci za celotno Prekmurje. Vsi argumenti govore za to, da se silo za Obmurje polja in sadovnjake postavi čimprej v Veržuju. Prosimo bansko upravo da z vsem svojim vplivom doseže postavitev sila v Veržuju, za katerega se potegujemo ne samo iz krajevnega patriotizma, temveč pred vsem zaradi potrebe za ves okoliš.

KRANJ. V kinu Narodni dom bo danes ob 17. 19. in 21. pel sloviti tenor Beniamin Giegl v krasnem glasbenem vefilimu »Šamajeno sree«.

Septembrski dogodki 1908

Obe smrti žrtvi — levo Rudolf Lunder, desno Ivan Adamič — na mrtvaškem odru. Fotografija je bila leta 1908 v tisoč in tisoč izvodih kot slika in razglednica razširjena po vsej Sloveniji. Objavili so jo tudi številni slovanski listi in revije

Vsa Ljubljana je prisostvovala pogrebu

V prvem desetletju sedanjega veka je med svobodnim dijaštvom začela plamenica narodnega radikalizma. Iz Prage je prineslo pokolenje mladih akademikov to velevažno blagovest, ki se je kakor ogenj oprijemala mladih src, vzbujala v dušah mladine ljubezen do slovenstva in netila odpor proti dednim narodnim sovražnikom. S to mislijo je prišlo med svobodno dijaštvo pravo odrešenje, ki je zapostavilo omladino, jo usmerilo v prave aktivnega odpora proti Avstriji in tistim nasprotnikom, ki jih je Dunaj favoriziral na škodo slovenskega življa. Novi dijaški pokret se je imenoval narodno radikalna struja, s čimer je naglašal, da ne pripada nobeni izmed tedanjih dveh slovenskih strank in da obsoja mlado zadržanje ene ter izrazito protinardno miselnost druge.

Liberalno rodoljubarstvo zadnjih desetletij prejšnjega stoletja ni bilo več primerno novi dobi, ki je trkala na vrata, še manj pa je mladini ustrezala ideologija nasprotnih strank, ki je izrečno poudarjala prvenstvo cerkvenih interesov pred narodnimi po starem pravilu, da v nebesih ne bomo govorili niti slovensko niti nemško, marveč angeljsko. V češki narodnoobrambni šoli izvežbani akademiki so presadili načelo podrobnega narodnega dela na naša tla ter začeli sistematično širiti zanimanje za našo jezikovno mejo ter za trdo borbo, ki se je odigravala ne samo na meji ampak v naši notranjosti prav v vseh krajih.

Položaj slovenskega življa je bil ob koncu devetnajstega veka v resnici zelo žalosten. Vse je kazalo, da so naše pozicije za vedno izgubljene in da se postopoma, toda z železno neizogibnostjo bližamo neelavni narodni smrti. V zibelki slovenskega Koroški, ki je bil do malega dovršen in proces, ki ga je kasnejši nesrečni plebiscit pospešil in zapečatil. V današnjem mariborskem okrožju nismo imeli nobene me-

stne občine v svojih rokah, mesta s samoupravnim pravilnikom Maribor, Ptuj, Celje, so bila instrument za potujčevanje našega življa doma, Gradec ter industrijsko območje srednje in gornje Štajerske pa sta vršila funkcijo potujčevalcev za one naše ljudi, ki so iskali kruha in dela izven svoje ožje domovine. Niti tako majhna mesteca, kakor Brežice, Slovenska Bistrica niso bila naša, zaraza nemčurstva pa je po prvi zavzemala celo trge na tem ozemlju in prodirala tudi že v kmečke občine. Zasebna industrija, državna in deželna podjetja — vse to se je bilo podalo v službo ponemčevanja, nad katerim sta držali pokroviteljsko roko državna in deželna uprava.

Na Kranjskem, osrednji deželi slovenstva, je bilo komaj bolje. Bela peč je bila že ponemčena, na Jesenicah smo bili obupen boj za obstanek, industrijski Tržič je bil v nemčurških rokah, Domžale so bile zaradi pešice priseljenih Tirolcev skoraj na istem potu, v Ljubljani je močna nemška manjšina pod zaščito vlade osporavala slovenski značaj mesta. Kočevje pa je bila davno boleča točka, kjer je naš življenjski krepil in vzdrževal izumirajoče nemštvo.

Nekoliko bolje je bilo na Primorskem, Goriškem in v Istri. Vendar pa je bila bilanca našega napredka vseh vsemu še izredno žalostna. Biološko daleko krepkejši slovenski življenjski je v tujini in na naših narodnih tleh množil vrste našega narodnega nasprotnika. V desetletju 1900 do 1910, ko je narodno radikalna omladina šele zagrabila za delo, da bi vsaj nekoliko popravila zamudo prejšnjih let, je štajersko slovenstvo napredovalo za absolutno število 153 duš, koroško pa nazadovalo za 8283 duš. Naš prirastek na štajerskem znaša v tej dobi le 0.04%, nemški pa 9%, na Koroškem sta ti dve številki še poraznejši. Nemci so tam napredovali za 12%, mi pa nazadovali za 9%. Na vsem Slo-

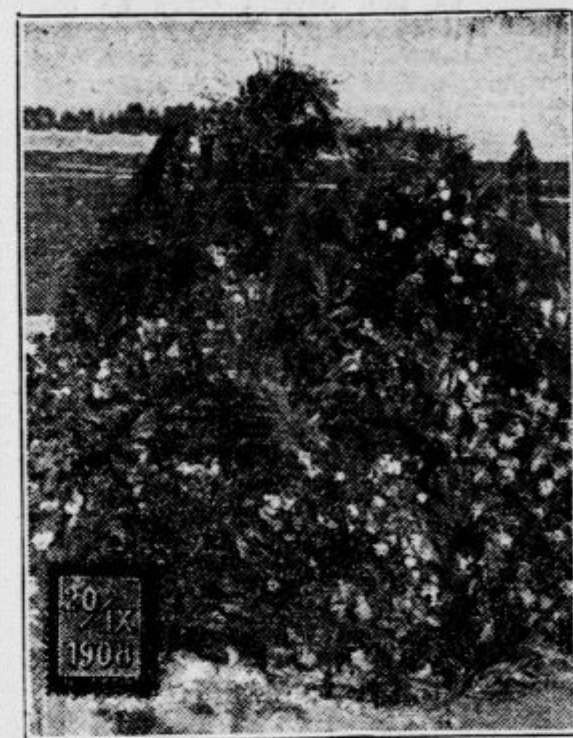
venkem nam statistika kaže za tri desetletja od 1880 do 1910 naslednje številke: naš prirastek 9%, nemški 24%, italijanski pa celo 28%.

To žalostno stanje ni vznemirjalo nikogar, ker ga nihče ni poznal v celoti, nihče proučeval vprašanja naše obupne borbe in nihče tudi iskal leka zanj. Prvi, ki so s številskimi točno dognali ta strahovita dejstva, so bili ravno naši akademiki, izvežbani za manjšinsko delo v šoli bratov Čehov. Lotili so se dela tam, kjer je bila njihova pomoč najkoristnejša. Temeljita preosnova našega obrambnega prizadevanja je njihovo delo. Poudarjali so borbenost in zahtevali naj iz našega javnega življenja izgne mlačnost in plahost. Pri vsaki nasprotnikovi surovosti so naši listi hvalili ovčje krotke zadržanje našega človeka s sramotno stereotipno frazo: »Le hladnokrvnosti in prisenosti naših ljudi je bilo zahvaliti, da ni prišlo do hujših nastopov«. Tako se je na veliko gojila naša boječnost, reakcija na brutalnost iz nasprotnega tabora se je smatrala za surovost in neomikanost. Borbeno omladina pa je propovedovala geslo »zob za zob« ter neizprosno trdost, kadar je bilo treba braniti čast slovenskega jezika. Pri skupščinah Ciril-Metodove družbe je prišlo iz navade, da bi se njene letne prireditve vršile v narodno ogroženih krajih. Plahost in bojazen je narokovala, da smo morali opuščati pozicijo za pozicijo in da je nemškutarstvo smatralo za izzivanje, ako se je Slovenec na svojih tleh hotel razmahniti v najneodolnejšem zakonitem okviru.

Osvajitev izgubljenih postojank je bilo načelo, ki mu je sledila obrambna družba in napovedala svojo glavno skupščino za leto 1908. v Ptuj, središču ostudnega štajercijanstva, ki je z žganjem in našo besedo zastiralo naše ljudstvo s Ptuj-skega polja. Dogodki one nedelje 13. septembra 1908. so znani. Zopet so proti nam složno nastopile vse tri instance, ki so jih imeli v rokah naši nasprotniki: država, dežela in samoupravno ptujsko mestno oblastvo. Napad na naše manifestante je bil eden izmed najbolj barbarskih, kar si jih je kdaj dovolilo proti našemu nezadržanemu življenju oholo in surovo nemčurko janičarstvo.

Odpadniki pa so to pot prenapeli lok in celo avstrijske oblasti so se ustrašile svojega sodelovanja in pomoči pri ptuj-skih razbojništvih. V Ljubljani je zavrelo. Izredno mnogostevilno posečen protestni shod v Mestnem domu in na trgu pred

njim je zgovorno pričal o sili nejevolje in srdu zoper tolovajstva ptujске nemškutarke sodrga. Tri dni se razburjenje ni poleglo, večer za večerom so bile demonstracije po mestu, plamen ogorčenja je segal v podeželje in vzbudil v srcih ono žlahtno zavest solidarnosti, ki je bistveni znak pojma naroda. Nikoli prej in morda nikoli kameje se naš življenjski povzpel do tako elementarne manifestacije svoje narodne zavesti. Ko je vlada proti ljudstvu poslala trupe orožnikov in cele čete peho-

Gomila vencev leta 1908. na skupnem grobu Lundera in Adamiča

te in konjenice, je to le še bolj razmetilo ogorčenje in razburjenje. Tudi ko so tretji dan — v nedeljo 20. septembra — zadoneli streli in je kri naših rojakov porjavila tla ljubljanskih ulic ter je samopasnost nasprotnikov zahtevala celo dvoje mladih življenj, se vsenarodna jeza ni pomirila. Ob pasivnosti preplašenih oblastev je bilo naše mesto očistočeno vseh zunanjih znakov nemške podrejenosti. Dotlej krotki Slovenec je prvič pokazal, da je zmožen tudi brezobzirnega upora, kadar je njegova samozavest in narodna čast le prehodno zadeta.

Ta plemeniti izbruh vsenarodnega srda je povzročila s svojo agitacijsko pripravo narodno radikalna omladina. Dišavstvo in obrtni naraščaj sta tvorila mlado vojsko, ki je bila nosilca silovite narodne jeze, dišavstvo, obrtništvo in delavstvo je bilo tudi zastopano med mrtvimi in ranjenimi krvavimi žrtvami. Pomen 20. septembra

1908. se v naši politični zgodovini zadnjih let pred veliko vojno ne da utajiti. Pomen je zadnje ostanke avstrofilstva med mladino, zlasti radikaliziranih nje svobodoumni del, da je starejše pokolenje ni več razumelo in jo zaradi tega tudi čisto ostro pokaralo. Na vso srečo starčevska svarila niso niti najmanj zalegla. Mladina je krenila v osterm kotu od Avstrije, se postavila proti nji in zaman je bilo Kasandrinu jadikovanje: »Ti paglavci nam hočejo zažgati streho nad glavo.« Res, zažgali so črnomurmo streho nad glavami neobjelne starejšega pokolenja, razrušili so v srcih Slovencev zgradbo tisočletnega duhovnega robstva in stari so nekoliko oamljeni le pritaval v svobodo.

Iz krvi septembrskih žrtev je vzklila samorasla misel kladivarjev, neustrašnih zagovornikov in propovednikov svobode in edinstva z brati na jugu. Za svojo vero v svobodo so polnili avstrijske ječe, umirali v njih, ko je usoda že s svojo neizprosno roko segala po tisočletni monarhiji, da za vse večne čase razbije črnomurmo gospostvo nad našim ljudstvom. Kladivarji so se pojavili tudi na bojiščih: na Ceru, na Dobruški na Kajmakčalanu, borili so se in umirali sluteč sonce svobode in verujoč v zarje Vidove.

Resnica o plinskih napadih

Kdor je pripravljen in poučen, se mu ni treba bati plinov

Možnost nove svetovne vojne, ki bi po brezobzirni rabi novih uničevalnih sredstev daleč prekosila strahote zadnje velike vojne, vznemirja že nekaj let zlasti evropske narode. Odgovorni činitelji, posebej še vojaški krogi, se mnogo bavijo z vprašanji uspešne obrambe in zaščite civilnega prebivalstva. Vsakoletne vaje s plinskimi napadi na velika mesta opozarjajo občinstvo na pomen letal in plinov v bodoči vojni. Navet, ki ga je dal nedavno eden izmed odgovornih državnikov, češ da naj si prebivalci večjih mest če le mogoče že sedaj poiščejo zavetišča na kmetih, je pač izvedljiv samo za majhno število mestnih prebivalcev. Uprave velikih mest se pripravljajo na tiste težke dni tako, da grade podzemna zatočišča, ki niso varna samo pred plini, marveč tudi pred zažigalnimi in drugimi bombami. Nekateri pisatelji, ki si izmišljajo verjetne podobe bodočih dni, že pišejo, da se bodo mesta začela razvijati namesto v višino v globino, v zemljo. Tako sliko bodočih mest podaja v nekem svojem romanu Anglež H. G. Wells. Po romanu je bil prirejen pretehljiv film, ki prikazuje bujno domišljijo možnosti bodoče vojne.

Ceprav je še sedaj potrebna kar najširše organizirana skrb za zaščito prebivalstva pred napadi iz ozračja in čeprav so v drugih deželah, tako na pr. na Češkoslovaškem, že vsi prebivalci velikih mest preskrbljeni s plinskimi maskami, bi vendar bilo napačno, če bi pretiravali s slikanjem grozot bodoče plinske vojne.

Profesor kemije na univerzi v Edinburghu James Kendall, ki se je uveljavil med zadnjo veliko vojno v službi zaveznških vojsk kot znanstveni sodelavec v vodstvu kemične vojne in ki je proučeval ta vprašanja na podlagi novih izkušenj v abesinski in španski vojni, je objavil nedavno zanimiv članek. V njem popravljaja pretirane in nekritične glasove o plinski vojni. Iz članka posnemamo nekatere podatke.

Pred vsem se izogibajmo panike!

Ljudje, ki radi vznemirjajo javnost, piše omenjeni strokovnjak, navajajo s posebnim zadovoljstvom dejstvo, da ena tona gorčičnega plina zadošča za usmrtenje 45 milijonov prebivalcev. To je sicer res, vendar le pod pogojem, da bi se 45 milijonov ljudi postavilo v vrsto, izplazilo jezik in čakalo, da kane nanj kapljica tega plina. Težko pa je verjeti, da bi bili ljudje voljni takole dočakati svojo smrt. Prav tako je namreč res, da bi lahko en sam parni valjar usmrtil vseh osem milijonov prebivalcev Londona, če bi vsi prebivalci legli pred njega na cesto. In vendar ni nikogar, ki bi zaradi tako nevarnega parnega valjarja padel v paniko. Ena izmed osnovnih točk, ki jo je treba venomer ponavljati občinstvu za primer plinskih napadov, je tale: Varujte se kakršnekoli panike! Resnična nevarnost tiči samo v paniki in napadalčev edini namen je prav za prav v tem, da izzove tako zmedo. V zadnjih mesecih svetovne vojne so v angleški vojski dosegli nenavadno nizko število obolenj za posledicami plinskih napadov; vse to je učinek dejstva, da so se vojaki navadili stroge discipline. Vedli so se natančno po predpisih. Ob prvih plinskih napadih, ko učinki tega novega orožja še niso bili dovolj znani, je pogosto

nastala panika in število obolenj je bilo kajpak precej visoko. Naše najdragocenejše orožje zoper pline je to, da poznamo vsa dejstva o plinu. Danes je bolj verjetno, da kdo nagloma umre po pretežkem kosilu, kakor pa da umre po plinskem napadu.

Kako bo s plini na fronti?

Profesor Kendall meni, da bo v bodoči vojni uporaba plinov na fronti v največji meri neverjetna. Res je, da so se v abesinski vojni plinski napadi dobro obnesli in bistveno pripomogli k zmagi Italijanov. Toda to orožje je bilo učinkovito samo v posebnih abesinskih razmerah in je malo verjetno, da bi take razmere vladale kjerkoli v bodoči evropski vojni. Države se bodo odrekale kemične vojne ne iz človekoljubnih ozirov ali raznih mednarodnih pogodb, marveč iz sebičnih vzrokov, ker bi plinska vojna samo podaljšala splošno vojno. Plinski napadi bi prisilili vojaštvo obeh sovražnih front, da bi se zarilo globoko v zemljo. To bi vojne odločitve zavleklo in operacije silno podražilo, in če vemo, koliko bo stala vsak dan bodoča vojna, si lahko mislimo, da jo bodo skušale vske države kar najbolj skrajšati, ne pa zavleči. Ne smemo namreč pozabiti, da v bodoči vojni ne bo več nobena evropska država v takim položaju, kakor je bila Nemčija v zadnji vojni, ko je šest mesecev pred drugimi državami uvedla rabo strupenih plinov. V bodoče bodo imele vse države teh sredstev na pretek, in če bodo hotele pospešiti odločitev na frontah, jih bodo kar najmanj uporabljale zoper frontno vojaštvo.

Napad z gorčičnim plinom

Postavimo, da nastane velika napetost z drugo državo. Vojna sicer še ni gotova, vendar je vlada spričo preteče nevarnosti razdelila vsemu prebivalstvu plinske maske. Otroci jih nosijo s seboj v šole, možje na delo. Obmejna kontrola nenadno sporoči, da se bliža množično ladjevje sovražnih letal. Poročilo razširi radio, sirene zatulijo in svarilo in v poziv, da naj vsak človek zapusti ulico in se skrije v zavetišče, pripravljen, da si na dano znamenje načne plinsko masko. Čez pol ure se padajo na glavno mesto ogromne količine velikih in majhnih pum, ki obsegajo gorčični plin, ki po silovitosti prekaša vse druge. Ulice so medtem že prazne in razen v primerih, ko pade puma naravnost na hišo ali zadene v okno, ne vidi noben skrit človek učinka teh plinov. V nekaj minutah jamejo dekontaminacijski oddelki v svojih posebnih oblekah in maskah odstranjevati nevarno tekočino, ki se je razlila tam, kamor je padla puma, in jo kemično nevtralizirajo. Uro pozneje se oglasi nov signal, da naj prebivalstvo odloži maske. Vsi še ostanejo doma, dokler ne naznani nadaljni signal, da je vsa nevarnost minula. To seveda zavisi od števila vrženih pum in delno tudi od moči in smeri vetra. Še nekaj ur so zaprte nekatere ulice, ki niso bile dovolj razplinjene, drugod pa življenje velenost zavzema svoj vsakdanji tok. Posebne izdaje listov sporočajo, da je bilo nekaj sto ljudi, večidel otroci, dokaj slabo prizadetih od plina in so jih bili morali prepeljati v bolnico. Kakšnih dvajset ali trideset ljudi so usmrtili veliki kosi pum.

Ta podoba se utegne zdeti komu preveč optimistična, pravi omenjeni angleški strokovnjak in nato pristavlja: Je docela resnična, če bo vsak prebivalec storil natančno to, kar mu bo zaukazano. V tem pogledu navaja priporočljive dokaze iz prakse, kakor jih je ob napadih 1. 1918 zabeležil J. B. S. Haldane v svoji knjigi o plinski vojni. Ko so Nemci v okolici Cambraia izstrelili 150 tisoč pum, napolnjenih z gorčičnim plinom, je umrlo samo 50 ljudi in sicer vsi samo zaradi tega, ker so bili prezgodaj sneli plinske maske.

Kako naj se zavarujemo v stanovanju?

Najbolje je, piše angleški strokovnjak, če imamo v stanovanjih posebno, po modernih izkušnjah izolirano sobo, v katero se zateče rodbina v usodnem trenutku. Toda kako je z rodbinami, ki si take sobe ne morejo pripraviti. Tudi ti se lahko s prav majhnimi stroški zavarujejo pred plini. V vsakem večjem mestu najdete v večini stanovanj kakšno manjšo nastanjenost, ki si jo lahko sami izoliramo za primer plinskih napadov. Predvsem moramo ob vetrovnem dnevu preizkusiti v svojem stanovanju vsa okna in duri kako daleč propuščajo prepri. Priporočljivo je, da si takoj zamašimo sleherni luknjico, ki jo najdemo; s tem zmanjšamo tudi možnost, da dobimo pozimi hripi in si napravimo stanovanje toplejše, ne glede na to, ali bo vojna ali ne. Poleg navadnih zamašil, ki jih dobimo v sleherni trgovini, si nabavimo zadostno količino plastice ali kakšne druge podobne tkanine. Naj bo vedno pripravljen na lahko dosegljivo mesto. V primeru plinskega napada zapremo vsa okna, vrata in ventilacije ter v prostor, ki ga hočemo izolirati proti plinom, zamašimo s plastično snovjo robove oken in duri. Zamašiti moramo tudi luknje v ključavnicih, pogasiti ogenj v peči in jo dobro zapreti. Nato prelepimo šipe na okno z močnim rjavim papirjem. Važno je, da si izberemo sobo, ki je kar moč zavarovana pred vetrom. Če sami nimamo take sobe, jo ima nemara naš sosed. Če nas ob plinskem napadu kdo prosi zavetišča, odprimo za minuto vrata in jih zopet zalepimo s plastično snovjo.

Nato sedimo z rodbino za mizo in čakajmo. Mogoče odpremo radio: lahko da bo pošiljal važne vesti, ali vzamemo v roke kakšno knjigo. Plinske maske si nikar ne natikajmo, dokler se ne oglasi signal ali dokler ne obutimo, da je plin v zraku. Maske tudi ne smemo sneti, preden se ne oglasi varnostni signal. Navadne civilne maske zadoščajo v vseh okolištinah. V nobenem primeru pa ne hodimo prezgodaj na ulico.

Če ohrani vsak človek mirno kri in si uredi zavetišče po teh predpisih, tedaj se mu ni treba bati strupenih plinov. Upajmo, da ne bo treba tako kmalu uporabljati mask in se držati predpisov, toda bodimo pripravljeni na vse in si dobro zapomnimo, kaj nam je storiti v trenutkih nevarnosti.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Prehod med škofijo in stolno cerkvijo z lužo, kjer je padel Ivan Adamič. Na oboku, ki veže stolnico s škofijsko palačo, smo ob petindvajsetletnici na nedeljo 17. septembra 1933 odkrili spominsko ploščo z medaljonom obeh padlih

"JUTROVA" POSVETOVALNICA

Davčna

M. O. v Zg. S. — Po svoji materi ste prejeli kot dedščino znesek 25.384 din, in ker vam dedič tega zneska nisi takoj izplačal, še na obrestih 6124 din 25 p. skupaj torej 31.508 din 25 p. Od pristojne davčne uprave ste prejeli poziv, da plačate od podedovane vsote na drž. davku 805 din in na dokladah 1006 din, na rentnini 606 din in na dokladah 756 din, skupaj na drž. davku 1411 din in na dokladah 1762 din. Vprašujete nas, koliko bi morali od podedovane vsote z obrestmi vred, t. j. od zneska 31.508 din 25 p. plačati davka in kam se vam bo radi znižanja davka obrniti. Končno, ali boste morali od podedovane vsote, ki ste jo plodonosno naložili v hranilnico, vsako leto plačati davke? — Pravilnosti davčne odmere na osnovi sporočenih podatkov niti približno ne moremo kontrolirati. Povedati bi nam bili morali predvsem, koliko odstotkov so znašale obresti 6124 din 25 p. od zadržane dedščine v znesku 25.384 din in za katero dobo so vam bile plačane. Rentnina namreč lahko znaša 15 od sto, ali tudi samo 12 od sto, če so predmet davka obresti od posojenih denarnih zneskov in če ni dogovorjena obrestna mera z ostalimi odškodninami višja od 12 od sto. Najmanj pa brez odmernege spisa ali vsaj brez plačilnega poverila ne moremo ugotoviti, kakšna osnova je služila davčni upravi za odmero drž. davka (?) v znesku 805 din in doklad 1006 din. Poseben poziv vam je davčna uprava dostavila radi tega, ker je davčni predmet samo prehodnega značaja in se je pojavil med davčnim letom. Zato se odmera rentnine ne bo ponavljala. Rentnino od denarnih vlog plačujete denarni zavodi iz lastnih sredstev. Da ne zamudite pritožbenega roka, se javite brez odlašanja pri davčni upravi, od katere zahtevajte vsa podrobna pojasnila. Če je predpis davka osnovan na zakonu, se vam davke z dokladami ne more in ne sme znižati.

P. M. v L. — Glede razpisja min. fin. št. 34060 od 26. III. 1928 primerjajte naše končno pojasnilo pod št. S. S. — St. — M. v št. 199 od 28. VIII. t. l.

»Hake« — Vprašujete nas, kakšno dajatev je treba razumeti pod tem zvečkom. — Tako zvani »hake« je običajen v južnih krajih bivše Srbije in znači nekakšno akontacijo (predjem) na odškodnino za odvzeto zemljo, spadajočo pod agrarno reformo.

A. C. v M. S. — Podjetju D. in drug ste prepustili proti dogovorjeni zakupnini del svojega zemljišča, na katerem je to podjetje položilo industrijski tir, ki bo vezal njegove gozdove z žagami. Te žage bodo rezale les, ki ga bo podjetje dovajalo po omenjenem tiru. Ali morate radi odmere rentnine prijaviti zakupnino davčni upravi? — Priporočamo vam, da to storite. Vendar pa so takšne zakupnine po določbi finančnega zakona za leto 1937-38 oproščene plačila rentnega davka. Če ste v davčnih letih 1929 do 1936 od svojih zakupnin morda že plačali davke na rentno, se vam ta davke ne bo vrnil.

F. K. v Lj. — Baviti se nameravate s kupovanjem in prodajanjem zemljiških parcel. Hlajšnik davke boste morali plačevati iz naslova pridobitne. Kupovanje in preprodajanje nepremičnin, če se vrši obtrnoma, spada v prvo skupino pridobitnih podjetij. Plačevalci boste 10 odstotkov osnovnega davka od 100 din čistega dohodka in razen tega dopolnilni davek od skupnega čistega dohodka vseh davčnih predmetov (če se namreč pečate še s kakšnim drugim pridobitnim podvrženim obratom). Dopolnilni davek, ki ne podlega samoupravnim dokladam, je različen ter znaša od 2 do 12 odstotkov. Če boste dosegli n. pr. 10.000 din čistega dohodka, boste plačevali 2 odstotni dopolnilni davek, nad 10.000 do 20.000 din 2,5 od sto, nad 20.000 do 30.000 din 3 od sto, nad 30.000 do 50.000 din 4 od sto, nad 50.000 do 70.000 din 5 od sto, nad 70.000 do 90.000 din 6 od sto itd.

I. T. v S. — Čudno se vam zdi, da za letos od davčne uprave še niste prejeli obvestila o odmerjeni pridobitni. Kaj vam je ukinilo, da zveste davčno osnovo? — Kakor smo informirani, so bila v območju dravske finančne direkcije zasedanja davčnih odborov že pred dobrim mesecem zaključena. Če obvestila res še niste prejeli, ali če ga morda mesto vas ni prevel kdo drug, potem leži pri vaši obli, ali pa se je izgubilo. Vsekakor pa predpis še ni pravomočen, če vam davčna uprava s prejemnico ne more dokazati, da je bil plačilen nalog pravilno dostavljen vam ali morebitnemu vašemu pooblaščenju.

K. K. v T. — Ali imate kot oče devetih otrok, od katerih je bil najmlajši rojen letos 15. VIII. še vedno pravico do davčne oprostitve? — Ker se zakon o davku na neoznane osebe in o davčni oprostitvi oseb z devetimi ali več otroki za letos ni

spremenil, vam ta pravica ob določenih pogojih še vedno pritice. O pogojih smo tu že govorili. Da ne boste v zadržki, naj jih ponovimo. Najmlajši izmed živih otrok sme prekoriti 14. leta starosti. Vsa vaša davkov po vseh davčnih oblikah na leto ne sme presegati 500 din. Plačila samoupravnih doklad in eventualnega splošnega in skupnega davka na poslovnih promet pa radi devetih otrok ne boste mogli biti oproščeni.

»Uslužbeni davek«. — Da vam odgovorimo na vaše vprašanje, moramo ugotoviti, dali ste naročnik našega lista. In zato nam je potreben vaš točen naslov.

AA. — Isto velja tudi za vas!

Pravna

J. K. Lj. — Kakšni stroški zadenejo pri prodaji zemljišča kupca, odn. prodajalca? Plačati so prenosne pristojbine, stroški pogodbe itd., kar je po navadi odvisno od višine kupnine. Kdo jih nosi, je stvar dogovora med prodajalcem in kupcem.

Bistrica. — Stranka, ki stanuje v vaši hiši, je sprva plačevala najemnino za tri mesece skupaj in je imela trimesečni odpovedni rok. Kasneje ste se z njo domenili, da bo plačevala najemnino mesečno. Ako ste pri tej priliki določili tudi odpovedni rok za 1 mesec, potem velja ta rok. Ne morete prepovedati, da bi stranke ne obiskoval kdo, ki je vam ne ljubi.

M. 256. — Kako bi pri hranilnici v K. dvignili vlogo, naloženo za svojo kćerko, ki rabi denar za ureditev samostojne obitelji? V tej stvari se zglasite pri g. varstvenem sodniku v K., razložite mu vse in mu ponudite dokaze (priče, poizvedbe po županstvu ali celo po orožnikih) in ga prosite, da izda o vašem predlogu pismen sklep s pravnim podukom; zoper ta sklep, če vam ne bo ugodno, imate pravico pritožbe na okrajno sodišče v Novem mestu. Glede možnosti izplačila od hranilnice same, se morate obrniti nanjo samo, ker nam ni znano, kako je z njeno likvidnostjo.

F. K. v T. — Pravite, da odvetnik in prav vodil vaše pravne zadeve. Vaše vprašanje pa ni dovolj jasno. Pri sodišču lahko zahtevate, da vam dovolijo vpogled v spise proti plačilu take.

F. M. v M. — Ker gre za majhen znesek, po zakonu ni predpisano zastopstvo po odvetniku; res je, da bi svoje zastopniške stroške nosili sami, tudi če pravdo dobiti, saj pravite, da nasprotnik nič nima. Vaša žena gre lahko za pričo in jo bo sodnik tudi zasljal, če bo smatral to za potrebno.

M. J. V. v T. — Varnostni organ vam je prepovedal imeti radio odprt, da se čuje na ceste. Vprašate, ali je bil v to upravičen. V vašem primeru čisto gotovo. Saj je šlo za širjenje tuje propagande in za žalitev predstavnikov bratske, prijateljske in zavezniške države. Ako organ za to ni imel posebnega navodila, zadostuje za njegov nastop njegova dolžnost, da pazi na mir in red. Bilo je ponoči, šlo je tedaj tudi za kačenje nočnega mira. Nad tujo propagando te vrste bi se upravičeno ogroževali vaši sovaščani. Okoliščini, da dotični organ ni imel na sebi opasaka, ne pripisuje prav nikakršne važnosti.

J. F. v St. pri M. — Stranka, ki se je iselila, je pustila na vrtu nekoliko dreves, rekoč, da jih bo kasneje izkopala. Vprašate, koliko časa sme stranka pustiti ta drevesa še na vašem vrtu. Ker se niste domenili za določen rok in ste drevesa pustili teden dni v zemlji, nato pa dali strani tridnevni rok, da jih izkopajo, velja ta rok, zlasti ker poraba vrta ni bila določena v najemniški pogodbi. Obvestite stranko, naj pride drevesa izkopat. Določite dan in uro. Ako se ne bo javila, lahko sami izkopljete drevesa tako, da jih ne poškodujete, obenem pa takoj obvestite stranko, naj pride ponje, da se ne posuše ali kako drugače ne trpe škodo. Njenih groženj se ne bojte.

M. K. v Sp. S. — Vaš oče je staroupokojenec. Vprašate, ali ni kakšne mednarodne pogodbe, na temelju katere bi mu država morala zvišati pokojnino. Pogodbe s takimi določili ni. Iz zneska mesečnih prejemkov vidimo, da je bil vaš oče pravilno upokojen po starem. Pokojnino bi mu lahko zvišala samo naša država, ako bi se tega vprašanja lotila, da ga uredi skupno za vse upokojence.

M. K. v M. — Čitali ste v naši posvetovalnici, da žena orožnika šele tedaj izgubi železniško legitimacijo za vozno ugodnost, ako ima službo, ki ji nese več kot 500 dinarjev mesečno. Vi imate kot žena orožnika tudi zaposlitev z mesečno plačo 200 din. Pravite, da ste zato izgubili legitimacijo za vozno ugodnost. Najbrž imate še

kake druge dohodke iz te službe, n. pr. brezplačno stanovanje, hrano itd., kar zneske skupno preko 500 din. V takem primeru se neda nič napraviti, da bi zopet dobili legitimacijo, dokler imate te dohodke.

Zdravniška

Hrastnik: Trpíte na pogostem nahodu, združenim s kihanjem, ki traja navadno samo po 2 uri. To se vam pojavlja posebej v jeseni, ko se vračate z dopusta. — V vašem primeru ne gre za običajen nahod, temveč bazira nahod na posebnih preobčutljivosti živcev žil. Priporočam splošno utrjevalno kuro, n. pr. frotiranje z mokro frotirko po vsem telesu. Nadalje pridejo v poštev posebni preparati, s katerimi lahko že v začetku ustavimo nahod in tako preprečimo nadaljnje neljube pojave. »Paziti morate tudi na redno prebavo! Glede zdravila, se obrnite na vašega zdravnika!«

Ptuj: Postali ste tako živčno bolni, da se tresete po vsem telesu. Zdravili, ki so vam jih predpisali razni zdravniki, ne prinesejo in vam tudi ne pomagajo. — Iz zdravil ki so vam bila predpisana, lahko sklepam na bolezen, ki jo imate in vam lahko rečem, da so to običajna zdravila, ki jih predpisujemo v takih primerih in ki so po mojem izkustvu tudi zelo uspešna. To velja posebno za ono zdravilo, ki je francoskega izvora. Mogoče, da bi bilo samo potrebno povečati dozo. Posvetujte se o tem z vašim zdravnikom, ki Vas ima že sedaj v oskrbi.

Neizkušen: Vprašujete, kako in kdaj se pojavi sifilis? — Sifilis se ne prenasa samo s spolnim obteževanjem, temveč je možna infekcija tudi na drug način. Tako n. pr. lahko obole zdravnik, babice, otroške negovalke in slično, ker je pač v bistvu poklica da pridejo v dotiko s sifilitiči. 3 tedne po infekciji torej se pojavi na dotičnem mestu izjeda trdih robov z dnem, ki izgleda kot slanina. Zleze v okolici otečelo, vendar niso bolele na pritisek. To v glavnem. Ako Vi v vašem primeru, sumite, da ste se inficirali, ne izgubljajte časa, temveč pojdite takoj k zdravniku, v svrhu preiskave. To je važno pred vsem zaradi zdraviljenja, ki je tem bolj uspešno, čim prej se začne. Pri tem Vas opozarjam, da je v vašem primeru tudi dotična bulica v ustih lahko sifilitična narave in je tedaj toležba, da lahko izvira od zob, samo kvarna, ker lahko na ta način zamudite ugoden trenutek pravočasnega in uspešnega zdravljenja.

G. A. upokojenec: Star ste 56 let. Zaradi močnega glavobola ste morali v bolnico, kjer so vam vzeli skoro pol litra krvi in kjer ste dobili še razna druga zdravila. Stanje se vam je po vseh teh posegih le malo popravilo. — Iz navedenega lahko sklepam, da nimate verjetno visok krvni pritisek, ki je najbrž dosegel zopet isto stopnjo kakor prej. Ne bo kazalo drugega kot to, da gresle ponovno v bolnico. V vašem primeru je treba pač bolj energičnih posegov, ki se dajo izvesti najlažje v bolnici.

R. Šeh.: Pozabil sem na vaše vprašanje in Vas prosim, da se oglašite ponovno.

ŠAH

Slovenska šahovska zveza je imela pred tedno delovno delegatski sestanek, na katerem je bilo zastopanih 8 (izmed 22 v zvezi včlanjenih) klubov. Sledenje je bilo soglasno, da se zveza takoj prijavi J. š. savezu kot podsavez. Pred nekaj meseci so namreč končno po dveh letih le stopila v veljavo nova pravila saveza, ki ustanavljanje podsavezov omogočajo. Za svoj vstop v savez bo stavila zveza nekaj pogojev v okviru saveznih pravil, ki bodo gotovo sprejemljivi. — V odbor zveze sta bila mesto dvohostopnih članov kooptirana gg. A. Erker in M. Zupan.

Mali mojstrski turnir v Plymouthu je imel samo 8 udeležencev in je bil končan kar v 6 dneh, vendar je zaradi udeležbe svetovnega prvaka vzbudil posebno zanimanje. Dr. Aljehin po uspešnem revanšnem matchu z dr. Euwejem zelo redko nastopa na turnirjih — igral je šele samo na malo pomembnih prireditvah v Montevideu in Margate-u, — pa je tako tudi sicer slabo zaseden turnir v Plymouthu le dobil svoj pomen. Pričakovati je bilo seveda, da bo dr. Aljehin z lahkoto zasedel prvo mesto, toda slučaj je tokrat poskrbel ne samo za presenečenje v rezultatu, temveč tudi za športno zanimiv potek turnirja. Po zmagi nad Milner - Barryjem v prvem kolu je moral namreč dr. Aljehin v drugem pustiti Listu pol

činom iz Italije, fest fantje, Mi Hrvatje, memo, Nikomur ne gre slabo. Seveda so težave, še večje pa so za devince po tujini. In ti fantje so zadovoljni.

Sidi-Bel-Abbes je veliko lepo mesto, malo manje od Ljubljane. Negredne daljave sama pšenica, pa zopet vinogradi: bogastvo Evropejcev in Arabcev. Na drugi strani pa vidimo siromaštvo Črncev in mnogih Arabcev. Ali tudi ti se pretolčejo po svojem standardu.

Evropci so večinoma Španci. Trgovine židovske, Krasno državno gledališče, 4 kinematografi, elegantni hoteli in bari. Zvečer promenada po diskretno mračni glavni ulici pod palmami, ob zvokih vojaške godbe (tujske legije), ličnost in lepota žena — ognjevitke Španke, Italijanke, Francozinje, Židovke — spahiji, legionarji... To se vidi pri nas samo v filmu.

Seveda mi tuji ne dobimo kar tako poznanstva. Treba je postati podčastnik, ki je sijajno plačan, okusno obložen, potem je na vsakem koraku vabljen in pozivan. A mi legionarji se držimo po strani, čeprav kako lepo črno oko vabi. Mi Jugoslavlani pa pravimo: »Za nas so lepše, čeprav doma«, in samo gledamo.

Mesta sem sit. Jutri grem na posebni zdravniški pregled zaradi sposobnosti za službo v Sahari, kamor me srce vleče že celo življenje: mir, tišina, nepoznanega. Kot saharjski nomad, odtrgan od sveta, želim biti nekaj let. Mite me tja skrivnostna Atlantida, tja v tajnostni Hogar, ki ga je 1935. odkril kapetan Coche s svojo odpra-

točko, po nevarni borbi v končnici — pa ga je Thomas, ki je beležil dve zaporedni zmage, prehitel. To stanje je potem ostalo vse do 6. predzadnjega kola dr. Aljehin in Thomas sta namreč zaporedoma dobila nadaljnje tri partije, V 4. kolu sicer je imel Thomas izredno srečo. V srečanju z Listom je bil on sam, kakor tudi njegov nasprotnik, v izredno hudi časovni stiski ter je v enaki poziciji napravil težko napako, ki bi izgubila celo figuro. Tedaj pa je List — prekoračil čas in tako izgubil partijo! Se-le v predzadnjem kolu je dr. Aljehin dohitel Thomasa, ki je tedaj zopet s srečo remiziral z Menchik - Stevensonom. Slučaj je za zadnje kolo postavil še tudi razno »derby« med obema vodečima. Presenetljivo je, da se svetovnemu prvaku ni posrečilo dobiti te važne partije. Dosegel je samo remis in moral razdeliti prvo nagrado s Thomasonom. Končno stanje v turnirju je bilo: I. — II. dr. Aljehin in Thomas 6 (iz 7 možnih), III. — IV. Milner - Barry in List 3½, slede Menchik - Stevensonom, Mallison in Wheatcroft 2½, Bruce 1. — Visoki procent obidov zmagovalcev je povzročil tako izredno razliko točk napram sledečima. — V rezervnih mojstrskih turnirjih sta zmagala Wallis pred Holandcem Prinsom in Holandec v. Scheltinga, v čigar skupini je s slabim rezultatom igral tudi dr. Seitz. V enem stranski turnirju je zasedla prvo mesto 14-letna Ellen Sanders, ki je že na nekaterih simultankah, tako proti dr. Aljehinu in Spielmannu, v Londonu dosegla uspehe ter jo označujejo za čudežnega otroka. Njen uspeh v Plymouthu, kjer je sploh prvič igrala na močnejšem turnirju, pač potrjuje to mnenje.

Nimcovičeva indijska obramba. Beli: Dr. Aljehin Črni: Milner - Barry. (Plymouth, 5. t. m.)

1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	Lf8—b6
4. Sg1—f3	

V zadnjem matchu za svetovno prvenstvo je preje tako priljubljena poteza 4. Dc2 izgubila veljavo, ker vodi ob pazljivosti igri samo do remija. Zato poskušajo beli, kadar hočejo dobiti, sedaj razne druge sisteme. Potezo v partiji je svojčas Nimcovič, morda nekoliko pretirano, smatral za napako, ker ne stori ničesar za kontrolo nad točko e4. Vsekakor njena objektivna vrednost ni velika.

b7—b6

4. ...	
Najbolje.	Lc8—b7
5. Lc1—g5	
6. e2—e3	h7—h6
7. Lg5—h4	

V eni izmed partij drugega matcha je dr. Euwe tu proti dr. Aljehinu raje vzel na 6.

7. ...	0—0
8. Lf1—d3	d7—d5?

Ta poteza tu ne spada v sistem. Pravilno je bilo Lc3+; 9. bc3+; d6, 10. e4, Sb7 ter event. e5, morda celo s prednostjo za črnega. Sedaj pa pride beli v prednost, ki je najbrž že odločilna.

Dd8 : d5

9. e4 : d5!	
10. Lh4 : f6	g7 : f6
11. e3—e4	Dd5—h5

Na druge poteze dame bi beli lahko z 12. Dd2 začel nevaren napad na oslajljeno kraljevo krilo črnega.

12. g2—g4!	Dh5—g6
13. Dd1—e2	Sb8—d7
14. h2—h4	

Črna dama je popolnoma odrezana od bojišča, kar mora priti nekako do izraza. Črni v naslednjem poskusa še s protigrlo na drugem krilu.

c7—c5

14. ...	
15. 0—0—0!	
Zelo podjetno!	e5 : d4
15. ...	Sd7—c5
16. Sf3 : d4	Sc5 : d3+
17. f2—f3	Tf8—d8
18. De2 : d3	
19. Dd3—b5!	

Beli ima takorekoč »dama več«, s katero lahko zelo uspešno operira.

Lb4 : c3?

Znatno boljše obrambne možnosti bi našlo Lc5 ter nato event. a6. Čim bolj črni menja svoje figure, tem bolj pride premoč belega do veljave. Oslabitev na c3 tu seveda nič ne pomeni.

Ta8—c8

20. b2 : c3	
21. Kc1—b2	Tc8—c5?

Po tej nadaljnji napaki se črna pozicija hitro truši. V poštev je prihajalo še Kh7 z namenom Dg8.

Tc5—a5

22. Db5—a4!	
23. Da4—b4	Ta5—c5

Sicer bi odločilo De7. Sedaj pa ima beli na razpolago enostavno kombinacijo, ki mu prinese ne samo kmeta, temveč tudi nevzdržen napad.

Pod palmami, pod palmami...

Slovenec piše iz tujske legije v Alžiru

Spomlad sem čital v »Jutru« članek, ki ga je dal na razpolago kočevski Slovenec g. Stojan Cirk. Shranil sem si njegov naslov in nanj poslal žil s dne 25. 7. s kramljanjem »iz Kočevja proti jugov. Kot odmev sem 3. 9. prejel od svojega rojaka pismo z dne 25. 8. Pri običaj ga — z neznanjo kraja — bodočim prostovoljem v preudarek.

Spoštovani g. doktor, zelo me je iznenadila Vaša lepa pošiljka. Srčna vam hvala za trud in za spomin na neznanca v Afriki. Vaša črtica — kako ste hodili po Kočevskem — me je močno razveselila, ker te steze poznam kakor svoj vedno prazni žep. Priporočil bi vam, da se potrudite na Kočevsko Reko, od tam na Borovec, od koder napravite lahko več izletov. Popnete se na Krempo, dalje na Steno, ki nudi razgled, vreden »vadihušnika«. Nato proti vasi Ravne-Draga v Osilnico. Ali pa greste v vas Brigo, potem na Stružnico, v Brod na Kupi, ali pa po drugi težji poti v Kuželj. To so nepozabni izleti. Za podatke bi vam priporočil svojo sestro Zdenko, ki jo boste našli bodi si doma v Kočevju ali pa v Stalcarjih na osnovni šoli. Kar vprašajte v gostilni Šlajmer Ivan (Kočevje) po moji mami in sestri — pa boste lepo hodili in na tanko poučeni o teh stezah. Spomlad pojdite na Krempo po narcise.

Ze prej bi vam bil odgovoril, a tu je treba biti razpoložen: drugače človek kaj napiše, kar lahko spet obtažuje — kakor mi je žal, da sem pustil tihi nesrečni sestavek v Jutro. Z njim sem razhudil fantazijo nekaterim fantičem. Pisali so mi, da bi radi v legijo. Legija je jako žaltava. Trda prede se meni, ki sem dobil Francoz in ovladam ali razumem tudi druge jezike. Star in izkušen vojak sem. Vem, kaj hočem tu doseči, kaj je koristno zame in kaj škodljivo. Težko je človeku, posebno ko ga prime ožnost ali še hušje — domotožje. Toda vselej pride o pravem času tolažba, bodi si od mame ali pa iz Pariza od vojnega atašee (sem rez. art. oficir), pa mi je lažje pri srcu. Tako morem dalje vztrajati v tem babilonskem taborišču, ko vidim, da še ni sem popolnoma izgubljen kot drugi.

Mnogo čitam, francosko seveda: vojaško znanstvene in splošno znanstvene stvari, zlasti geografijo in vojnemu pogledu. In arabščino se učim. A za to ni dosti časa, saj ga požre preko dneva sonce na prostem pri večbah z raznimi merilnimi napravami. Spominjam se doma. Domače zadeve pa pobiram iz »Politike«, ki je uredništvo Srbov zastoj pošilja. Saj nas Jugoslovanci je čedalje več, da se zvečer dostikrat zberemo na kloped pod košatimi palmami in se porazgovorimo. Kar je Slovencev, so ve-jo čedalje več, da se zvečer dostikrat zbe-

vo. Zanimajo me Tuaregi in belo mehare, ki so veljodli za ježo, medtem ko so kamele tovrstno živali.

Tukajšnja vročina bi bila za naše kraje nevarna: 50° C. v senci! Tod pa se živi in se dela kakor v temperaturi 16° C. Vendar od 11. do 15. srimo, se umivamo, se kopljemo. Jaz sem pripeke že navajen in mi niti ni vroče, kakor bi se reklo.

Nemore je tod obilo, toda zastopavljeni so. Nič je jim ne zaupa. Slovanov prihaja čedalje več, tudi naših najbližjih: sicer pa smo precej neznani, kakor da smo prišli z Marsa, ne iz Jugoslavije. Kako zapadnjaški malo poznajo zemljepis, je grozno. Beograd je v CSR, Beneč predsednik Jugoslavije. Kolikokrat imam predavanja v debatah o arednji Evropi — ki jo štejejo za Ruško!

Pozdrav vam, uredniku Ravljenu in vsej domovini.

P. S. Za Saharo so me odvrgli zaradi slabega zobovja. Ko mi napravijo novo, me odpošljejo.

Stojan Cirk.

★

Gospodu Cirku želimo, da bi se mu čimprej uresničile davne sanje in bi spoznal čudežno Atlantido, katero smo mi potovalci krajšega merila spoznali morda iz Benoitovega romana »Atlantide«. Nadejamo se, da nas doseže njegov glas vpijočega v puščavi, da nam pošlje privlačen oris in kako sliko iz onih pokrajin.

A. Debeljak.

24. Sd4 : e6!	Td8 : d1
25. Th1 : d1	f7 : e6
26. Td1—d8+	Kg8—g7
27. Td8—d7+	Kg7—g8
28. Td7 : b7	Dg6—e8
29. Kb2—c2	De8—a8
30. Tb7—d7	Da8—b8
Proti Dd4 ni bilo sredstva.	
31. Db4—d4	Db8—h2+
32. Kc2—d3	Dh2 : a2
33. Td7—d8+	črni se uda.

Vasja Pirč

RADIO

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivih branj dobiti v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VALE«, Ljubljana, Knafljeva ul. 6.

Nedelja, 18. septembra

Ljubljana 8: Radijski orkester. — 9: Napovedi, poročila. — 9:15: Vesel drobiž s plošč. — 9:45: Verski govor (g. p. V. Učak). — 10: Cerkevna glasba iz stolnice. — 11: Otroška ura: Gasperček. — 11:30: Otvoritev razstave »Kluba neodvisnih« (govori g. N. Pirnat). — 11:45: Koncertni plesi s plošč. — 12: Koncert Bežigradskega pevskega zbora. — 13: Napovedi. — 13:20: Radijski orkester. — 17: Kmet. ura: Zivljenje v moštu in vinu (mž. I. Zupančič). — 17:30: Slovenske pesmi s plošč. — 18: Veseloga »Površnik« (Rani rad. igr. družine). — 18:30: Za dobro voljo (plošč). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Samostan Savna, njegov zgodovinski znatj in lepote (M. Porenta). — 19:50: Violinski koncert ge. Fanike Brandl-Jevdjenjčević pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 20:40: Saljapin (plošč). — 21: Veseli zvoki Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Veseli in žalostni pjeja Jožek in Ježek.

Ponedeljek, 19. septembra

Ljubljana 12: Slavne pesme (plošč). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 15: Plošč. — 18:40: Nekaj poglavij o biologiji žene (ga dr. Zajo-Lavričeva). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Topli vrelci izpod Gorjanec (g. Rudolf Dostal). — 19:50: Zanimivosti (g.

Naša ženska stran

Šola se je zopet pričela

Pričetek šole je obenem tudi pričetek novih skrbí za matere. Poleg glavne skrbi: kako bo otrok shajal v šoli? je tukaj še vprašanje otrokove obleke, ki je vsaki dobri materi pri srcu. Česa potrebuje otrok v šoli in na poti v šolo? Šolska obleka mora biti pred vsem praktična, to se pravi trpežna in nevtalne barve, saj bo otrok v nji skoraj leto dni guli šolske klopi. Poleg tega potrebuje otrok še dva ali tri preproste predpasnike in toplogrižnjalo na poti v šolo. Tu se izkaže kot najbolj praktičen ohlapen plašček s toplo podlogo, ki je tako narejena, da jo lahko z gumbi priprimo v plašč, da otrok lahko nosi plašč v jeseni in spomladi brez podloge.

Šolska obleka mora biti skromna. Ni vzgojno, če se otroci imovitejših staršev že po obleki preveč odražajo od ostalih.

Visoki krzneni ovratniki

Letos moderne pričeške z navzor počenami lasmi odkrivajo tilnik, ki sedaj nametkar učinkuje dokaj gole in prazno, posebno za naše oči, ki so bile vajene videti na tem mestu dolge kodre. No, pa je moda kaj hitro izbrala priliko in izpolnila to vrzel z izredno visokimi, krznenimi ovratniki, ki jih bomo letos videli na zimskih plaščih. Odslej vsaj na ulici ne bode dame kazale golih tilnikov, ker jih bo zakrivala visoka oblika ovratnika. No, ni ovratnik so večkrat prav originalni in nenavadni, posebno kadar si jih zamilja moda iz kratkodlakega krzna, ki dopušča več možnosti izdelave. Nekaj teh novih oblik vam pokaže naša slika.

Za dekča pridejo v poštev hlačke iz melirane rjavkastega ali sivkastega blaga z enakim, sportnim jopičem. Mali dekci, ki hodijo šole v prvi ali drugi razred ljudske šole, imajo lahko namesto jopiča toplo flanelasto srajčko z vštiti gumbami in dekci jopičem. Tudi za deklice je izredno praktična takšna dvodelna obleka, ki sestoji iz krila in več pralnih bluz. Seveda izpopolniti skrbna mati pozni bluze s toplo, pleteno jopičo. Za male deklice moderno in obenem tudi najbolj praktično je krog in krog nagubano krilo. Pa tudi volneno obleko male šolarice izdelamo z vstavljanimi gumbi, da se bo v tako razširjeni obleki počutila udobno in neovirano.

Za šolsko obleko je najbolj primerno blago nevtalne barve, že zato, ker se na takem blagu manj poznajo razni madeži in pa tudi, ker se bo otrok v nevtralnobarvani obleki najmanj odražal od ostalih. Tudi blaga z drobnim karikatim ali črtastim vzorcem so praktična in čedna, če jih izberemo v primerni, mirni barvi.

Šolska obleka bo vedno učinkovala sveže in okusno, če jo opremimo z belim platnenim ovratnikom, ki ga lahko izmenjamo, kadar se zamaže. Takšne ovratnike nosijo učenci stare in stavne šole v Etonu na Angleškem in prav to je dalo modli že večkrat pobudo za številne skice ljubkih šolskih oblek z belimi ovratniki. Tudi volnena obleka na naši skici ima poškrobljen bel ovratnik s temno pentljo, v krilo pa so vstavljene štiri široke gube (1. skica). Šolski jopič ima praktične prsne žepce, ki so po sredi upognjeni v gubo in zapeti z gumbom. Izpopolnimo ga z malimi reverji in s pasom iz istega blaga (2. skica).

Šolska bluzica za malega dekča je iz enobarvne ali karirane flanele. Bluzica na naši skici ima na vsaki strani po dve

ZA ZIMO! MODERNI KRZNENI PALETOJI

po dovršenih najnovejših krojih pri

L. ROT

Ljubljana, Mestni trg 5.

Jabolka

Šel sem na svoj jutranji sprehod po poti, ki je sploh nisem poznal. Bilo je krasno vreme. Jesensko sonce je sijalo tako jasno in toplo kakor v začetku poletnih dni, zrak pa je bil lahek in čist. Urno sem prekorčel stezico med visokimi brezami. Imel sem namen priti po ovinku do majhne postaje ob skupini vil, odkoder je vozil vlak v mesto.

Pot mi je bila docela neznana. Bila je tako lepa, tako mična in tako blizu cilja! Na desni se je v soncu kopala hišica, ki ni bila v ničemer podobna vili. Bila je to hišica sredi lepega vrtička.

Ustavil sem se pred ograjo ter se ozri okoli sebe. Hišica je počivala v nemem pokoji. Pomislil sem: kaj njeni prebivalci še spijo ali pa so že odšli zdoma? Pred hišo je bila vrtna klopica, na klopi je sedela velika punčka z očmi iz steklenih biservov. Vseeno krog je ležalo rumeno listje, da se je igrača zdel hladna in zapuščena. Stopil sem korak naprej in sem obstal. Pred menoj, za ograjo, je bil sadovnjak. V njem so visela z drevesnih vej velika rumena jabolka in zrele hruške. Tik ograje je stala jablana z zlatimi renetami. Ko sem spoznal ta sad se je zgodilo nekaj nerazumljivega. Tiho in previdno sem se ozrl okrog sebe in ko sem položil roko na ograjo, me je prešinila misel:

»Moja mladost! Jabolko moje mladosti! Domislil se je, kako sem kradel jabolka prvič v življenju. S kakšnim veseljem! In kako so mi dišala! Začutil sem kisli sok

sadeža med zobmi, uzri črne pečke — o, sad moje lepe mladosti!

Z naglim okretom sem preplezal ograjo in že sem bil na vrtu. Nekaj trenutkov sem tiho počakal. Nikogar ni bilo od nikoder. Nič se ni zgenilo. Sadov nisem mogel doseči z zemlje, zato sem splezal na jablano, kjer sem si napolnil žepce z zlatim sadjem. Ko se mi je zdelo dovolj, sem se spustil po deblu k tlom in sem planil zopet čez ograjo. Moje srce je utripalo tako burno kakor pred petnajstimi leti — dihal pa sem zdaj z večjo težavo kakor takrat.

Pred ograjo je stal resen gospod visoke rasti. Poznal sem ga s svojih jutranjih sprehodov, a tu ga nisem srečal še nikoli, seveda, ko še nisem šel nikoli tod mimo! Bil je videti trd in strog in je z veliko resnostjo spregovoril:

»Vse sem videl! — Kradli ste jabolka. Meni je šlo na smeh. Mislil sem: »Zdaj se moram spustiti v beg! Kakor strela! Drugače bo odpel gospodar velikega psa ali pa me bo lastnoročno prijel za vrat in me bo tako premlatil, da bom za vselej pomnil, kdaj sem obiral njegova jabolka.«

Vendar nisem zbežal. Stal sem mirno na svojem mestu in sem rekel strogemu gospodu:

»Tako je, priznam, da sem kradel jabolka. Napolnil sem si z njimi vse žepce in nisem že dolgo let imel takšnega užitka! Pomislite, pet minut sem zopet čutil utrip življenja in radosti svoje mladosti, svojih otroških let. Ali ni to vredno takšnega

široki gumi, ki izhajata iz kratkega, ravnege sedla. Izrez obkroža deči ovratnik, ki ga spredaj zavežemo s ozko pentljo iz črnega ripsa (3. skica).

Šolski plašček za deklice je ohlapno krojen in prišit na okroglo sedlo. Zapnemo

ga s štirimi velikimi gumbi. Prav okusno učinkuje, če izdelamo okrogla ovratniček in oba okrogla žepa iz kratkodlakega, rja-

Za svoje in otrokove pravice

Koncem avgusta t. l. je bilo v Beogradu zborovanje mater nezakonskih otrok iz vse države. Zborovanja ni sklicalo kakor obstoječe društvo, marveč osebno ga. Darinka Pavlović, telefonistka francosko-srbske banke v Beogradu. Na zborovanju so govornice objavile položaj nezakonske matere in otroka pri nas ter zahtevale zboljšanje njihovega socialnega položaja.

Dejstvo, da je bilo tako zborovanje sploh sklicano in se je vršilo, celo pa, da se ga je udeležilo veliko žensk, priča, da se njihov položaj v resnici izboljšuje, da se spreminja ženska miselnost ter da ginejo predsodki, kljub temu, da celo pri nas ni manjkalo takih, ki so dali duška svoji moralni ogorčenosti nad takim početjem. Toda kdor pomisli, kako sta še danes brez pravice neporočena mati in njen otrok zlasti v južnih pokrajinah naše države, mora priznati, da je naravnost dolžnost teh mater, da zahtevajo varstvo in pravico zase, še bolj pa za svoje otroke.

Posrebno prizadete so nezakonske matere, ki živijo v pokrajinah, v katerih je v veljavi srbski državljanski zakon, po ka-

vega krzna. V toplih krznenih žepih bo pozimi grela deklica premazane roke kakor v muhi (4. skica).

Preprosto in okusno učinkuje krog in krog nagubano krilce iz temnomodrega blaga, široke gube so precej redko vstavljene. Bluzico nosi deklica preko krilca. Na bluzici so tudi žepki, ki jih vsaka šolarica potrebuje. Živetek je pod okroglim sedlom drobno nagubano, okrogli ovratniček in mali manšeti na poldolgih rokavih pa stori, da učinkuje mala bluzica še bolj ljubezljivo (zadnja skica).

ne more dedovati zapuščine svojega očeta.

Nezakonski materi in njenemu otroku krivičen je tudi uradniški zakon. Dočim prejemata državni uradnik ali uradnica za lastnega ali posvojenega otroka družinsko doklado, nezakonska mati — državna uradnica nima pravice do te doklade, za otroka, čeprav mu je neprimerno bližja kakor posvojevalka, adoptiranemu otroku in so njene dolžnosti do otroka brez dvoma bolj prvobitne, a tudi neizogibne. To ni le krivično, to je tudi neizogibno! Ko bi pa državljanski zakon popolnoma izenačil pravice zakonke in nezakonske matere in njihovih otrok, tedaj bi odpadla tudi krivice, ki jih zadajajo nezakonski materi druge uredbe.

Stremljenje nezakonskih mater je, priporiti si to izenačenje, Zakoni, ki ne bi bili obremenjeni s predsodki, bi jim to gotovo že davno priznali. Kajti vsakdo, ki misli in čuti naravno, mora priznati, da vodi zakonsko in nezakonsko mater v materinstvo isti klic narave, da sledita obe istemu hrepenjenju, ki je v vsaki že-

Elitna izbira KOŽUHOVINE F. BIZJAK

Prekrojevanje in moderniziranje krznenih plaščev, jop in našivov v popolno zadovoljstvo Vam najcenejše opravi — trgovina in krojenje krzna

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG

terem je nezakonski materi zabranjena tožba za ugotovitev očetovstva in tožba za plačevanje preživnine. Po tem zakonu je nezakonski otrok popolnoma brezpraven, saj ga ne prištevamo niti k očetovi, niti k materini družini in zato ne more zahtevati, da ga vzdržujejo. Tudi nima pravice, podedovati premoženje niti po svoji lastni materi. Pri nas v Sloveniji, v Hrvaški in v Dalmaciji so v veljavi še stari avstrijski zakoni, po katerih je sicer pravni položaj nezakonske matere mnogo boljši, vendar pa bi bilo treba tudi tu popraviti še marsikatero dolobčo, ki je krivična zlasti nezakonskemu otroku. Kakor je znano, tudi pri nas nezakonski otrok nima pravice do očetovega imena in je skrb za otroka in njegovo vzgojo prepuščena le materi. Tudi načelne važnosti je pa zakonska dolobča, po kateri pripada materialna skrb za otroka v prvi vrsti očetu; še le če je on ne zmore, preide ta obveznost na mater oziroma na materine starše. Očetovi sorodniki nimajo nobene dolžnosti do otroka. V nasprotju z dolobčami, veljavimi za srbske pokrajine, lahko pri nas mati toži nezakonskega očeta za izpolnjevanje preživinskih dolžnosti, če mu je dokazano očetovstvo. Vendar pa čisto vse te napisane pravice tudi naši nezakonski materi praktično nič ne pomagajo, ker se nezakonski očetje, skušajo otrestiti svojih dolžnosti na najrazličnejše načine ter obiti zakon, le da jim preživnine ni treba plačevati.

Kakor omenjeno, je posebno krivičen za nezakonskega otroka zakon o dednem pravu. Tu so na boljšem celo posvojeni (adoptirani) otroci, ki imajo pri zakonitem nasledstvu glede zapuščine svojih posvojiteljev enako pravico, kakor njihov zakonski otroci, dočim nezakonski otrok

ni najnaravnejša in najmočnejša sila njegove bistva. Če je usoda privela eni na njeno življenjsko pot moškega, ki je mogel in hotel njuno prirodno zvezo sankcionirati in je to mogla spoznati za primeren tudi otrokova mati, — a je druga ostala sama s plodom svoje ljubezni — ali je zato vredna obsojanja? Obsojanja zlasti s strani tistih, ki za moškega nezakonskega očeta nimajo žale besede? To je dvojna moralna, ki se kaže v vsej nedoslednosti zlasti do žensk. V tiski sapki, ko zasmejuje »stare device«, močnejše kamenje na žensko, ki ji usoda ni naklonila, da bi svoja najnaravnejša čustva izživel v zakonu, marveč je postala mati izven zakona. Proti tej dvojni meri bi se morale boriti vse žene, pa najsi so same neposredno prizadete ali ne. Ker je pa pravična zakonodaja prvi korak k izboljšanju tega stanja, je prav umljivo, da so neporočene matere prav na ta temelj postavile svojo borbo.

A. V.

Naša ženska domača obrt

Trgovski list je 13. julija letos v članku »Eksport naših čipk resno ogrožen« naslovi na naša ženska društva poziv, naj se v zadnji uri zavamejo za prevažen del naše ženske domače obrti, za čipkarstvo, ki je svoj čas in deloma še danes dočeval slovenskim ženskam zlasti v obmejnih krajih trajen vir dohodkov. Ni dvoma, da se bodo vsa ženska društva odzvala temu klicu po zaščiti zaslужba tisočih žensk na ta način, da bodo izposlovala neoviran izvoz naših čipk in neovirano trgovanje z njimi z zunanjim svetom.

»Ker se vere tiče, nič ne trdim, je odvrnil stari knjigovodja. »Nisem rekel, da ni tako, kakor vi pravite, ampak v mojem seznamu ne najdem vašega imena. Zato vam prosim, da me ne zadržujete v mojem poslu, saj vidite, da čakajo še druge v vrsti.«

»Kaj me briga vaši sezname! Prišedem, da se ne ganem z mesta, dokler ne dobim tega, kar mi gre! Prejšnji mesec je prišla po vzdrževanino za otroka moja sestra, ker sama nisem imela časa. Dobila je denar brez oklevanja. Prišelja bom priče, če ne verjamete, da je bilo tako.«

Pred okencem je nastalo mrmranje. Vse ženske, ki so čakale na izplačilo, so potrdile, da govori Annie Bates resnico. Zato je stari knjigovodja še enkrat vzel knjigo v roke in vprašal:

»Kako se že piše? Annie Bates?« Zopet je šel s prstom po registru od imena do imena. In da ne bi bilo njegovo iskanje zaman, je iztegnila svoj vrat skozi okence tudi prosilka.

»Dva dekca!« je dejala. »Rojena dne 5. prejšnjega meseca.«

»Kaj obdava obenem?« je vprašal knjigovodja za začudenim obrazom.

»Tako je. Prišla sta na svet kot dvojčka.«

»Preklete babe!« je zarental knjigovodja ob tem pojmaslu. »Zakaj pa niste tega takoj povedali?«

Odložil je register za nezakonske otroke svojega gospodarja ob stran in je segel na drugo polico po posebno knjigo.

»Če sta dvojčka, sta zabeležena v seznamu za dvojčka, ne pa za enojčka, to se razume!«

K temu pa je vsekakor treba tudi pripomniti, da so naša ženska društva že od nekdaj podpirala domače čipkarstvo. Stalno so propagirala, naj sleherni slovenska in jugoslovenska ženska upošteva domačo, ročno izdelano čipko, s katero naj krasijo sebe in svoj dom. Splošno žensko društvo je leta 1926. na svoji veliki razstavi na velesejmu velik del prostora posvetilo ročnim izdelkom naših žensk. Osrednji zavod za ženski domači obrt pa je imel tudi lep prostor za razstavo svojih izdelkov. Ob priliki te razstave je izšel almanah »Slovenska žena«, v katerem je pod zaglavjem »Iz zgodovine idrijskih čipk« opisano delovanje čipkarskih šol v Jugoslaviji. Teh je bilo tedaj v Sloveniji 11 z 720 učenkami. Zanimivo bi bilo vedeti, v koliko smo odtlej v tem pogledu napredovali. Vsekakor je tedaj zavod izobrazil na leto lepo število učenk, ki so tudi po končani šoli ostale v stalni zvezi z zavodom, od njega prejemale naročila in z delom napredovale v prvovrstne delavke in nekatere celo v prave umetnice. Mnogo delajo, z velikim veseljem in s spretnostjo tako da je po pravici naša čipka zaslovela izven domačih meja. Z osrednjim zavodom pa so bila v stalnem stiku tudi naša ženska društva in ko se je izkazalo za potrebno, je Splošno žensko društvo že pred leti v vlogi na trgovinsko ministrstvo prosilo za prosto ali vsaj znižano carino na uvoz lanenega sukanca za izdelovanje čipk, toda naletelo je na gluha ušesa.

Če pa pogledamo malo bližje našo čipkarsko trgovino, vidimo, da si sicer prizadevamo za izvoz naših čipk, da pa trgovina, da celotni v njih ožji domovini Sloveniji ni taka, kakor bi morala biti. Po naših letovišjih in zdraviliških, kjer se zbira odtodni gostje iz mnogih držav, nabirajo naše čipke ob cestah, obseane na plotovih ali na vrhovih, napetih v parkih od drevesa do drevesa. Prodajajo jih revne prekupečevalke. Včasih so te čipke prvovrstne, včasih pa vse kaj drugega kakor to in kvarijo ugled strokovno izdelani čipki. Tako improvizirana trgovina niti najmanj ne da slutiti, da imamo Slovenci prvovrstne čipke, izdelane pod strokovnim vodstvom in nadzorom. Zveza gospodinj je že razposlala na uprave naših kopališč in zdravilišč prošnje, naj pripravijo našim čipkam sicer cene, a lične prodajne prostore. Vsek tuje namreč rad ponesi iz krajev, kjer se je mudil, spomin domov. Kaj je za spomin lepšega kot izdelek, tipičen za kraj in narod? V nekem malem slovenskem podeželskem kraju so neki Angleži nekoč mnogogrede pobrali vse zalogo čipk za spomin na svoje potovanje po Sloveniji.

Zveza gospodinj je priredila dve razstavi domače umetne obrti, zadnjič na lanskem pomladanskem velesejmu in vsake je udeležil tudi Osrednji zavod s svojimi izdelki. Zveza gospodinj je to storila zaradi tega, ker se zaveda, da je treba predvsem organizirati domači trg, preprečiti želje in okus kupujočega občinstva, a tudi tuje opozoriti na naše izdelke. Od ljubiteljev in poznavalcev slovenske čipke je prejel v razstavo zbirko slovenskih prtičev in prtov, izvezenih po izvirnih slovenskih motivih, obšitih s klekljano čipko prav starega slovenskega vzorca. Vsa zbirka je bila zelo učinkovita, in bi bila razprodana, če bi bila naprodaj. Tako pa je bila le poučen kazipot našim delavkam, in pa dokaz, da imamo tudi Slovenci pestre vzorce, ki so prav tako lepi, kot izdelki Srbinj in Hrvatice, le da nimajo svoje posebnosti in značilnosti.

Najprej bi bilo treba organizirati prodajo predvsem domače žele razloga, ker je trgovina z inozemstvom v vseh panogah zelo težka, zlasti še v današnjih prilikah, ko je vsaka država več ali manj avtarkično usmerjena, in vplivajo na mednarodno trgovino tudi politične spremembe. V čipkarstvu vsaka država daje prednost svojemu, kar ima skoro sleherna svoje tipične čipke. Idrijske čipke, delo slovenskih žensk, so zaslovene po vsej Italiji, ter jih Italija uvaža v svoj trg. To bo tudi vzrok, da je odrekla kontingent sorodnim izdelkom iz Jugoslavije.

Pričakovati je da se bodo ženska društva med prvimi zavzela za naše čipkarstvo, da mu s smotreno organizacijo domačega trga pripomorejo do večjega razmaha doma. Za izvedbo pomoči dajejo najboljši vzgled Srbinje in Hrvatice, ki so preko družtev in zadrug uveljavile svoje proizvode doma in v tujini. Vsek popotnik — tujec rad obišče lepo urejene hruške in srbske trgovine z narodnimi izdelki.

Društvo pa vsekakor morajo pomagati predvsem oblastva. Ministrstvo za trgovino, obrt in industrijo naj posveti največjo pažnjo uspevanju našega čipkarstva. Narodni zastopniki pa naj bi se tim prej oglašili v narodni skupščini in pojasnili, da je slovensko čipkarstvo ne le naroden izdelek temveč tudi važna gospodarska panoga, od katere zavisi dobrotit premnogih naših kmečkih družin.

Našim ženam vseh slojev pa kliče: Svoji k svojim! Podpirajte z nakupom domače čipkarstvo!

Polovica moževne plače naj pripade ženi. Organizacija poročenih žensk v Angliji je dovršila načrt zakona, ki bo, kakor poročajo londonski časopisi, predložila angleškemu parlamentu na prihodnjem zasedanju. S tem zakonskim načrtom zahtevajo angleške ženske odobritev pravice na polovico moževnih dohodkov in utemeljuje to zahtevo z enakopravnostjo in enakovrednostjo ženske delovne moči z moško v rodniškem življenju. Organizacija poročenih žensk pa zahteva pravico na razpolaganje s polovico moževne plače le za tiste ženske, ki same vodijo gospodinjstvo, ne pa za »parazite«, ki samo trošijo moževne dohodke, ne nudijo pa mu nobene pomoči pri vzdrževanju rodbine.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Še o Maginotovi liniji

Nepremagljiv obrambni zid na francoski meji

Pred kratkim smo objavili nekaj, v tem pa petem mednarodnem položaju še posebno zanimivih podatkov o mogočnem utrdbenem pasu ob francoski vzhodni meji. Po uglednem listu »Sunday Dispatch« posnemamo danes še nekaj podrobnosti.

Maginotova linija je nevidna, ali je, kakor pravi omenjeni londonski list izpremenila Francijo v otok, popolnoma ločen od njenega vzhodnega sosesstva. Kakšna je ta linija, kakšen je ta obrambni zid, vedo samo tisti, ki so kot vojniki služili v teh utrdbah. Če se razmišlja hladno, se zdi, da je ta črta nekaj takega, kar obstoji samo v domišljiji in da si je sovražnik izmisli pisec fantastičnega romana. Toda to ni domišljija, marveč stvarnost. Dolga je kakih 900 kilometrov, gre od Memerquea do Svice, čez visoke Alpe in se izgublja v pogorski meji nekje pri Ženevi.

To obzidje ni tako, kakršna se druga obzidja. Nahaja se pod zemljo. Na površini ga je komaj mogoče opaziti. Tujec, ki se mu približa, more videti samo na vsakih nekaj sto metrov majhen griček, ki kaže na postojanje topov. Ti topovi bi, če bi začeli bljuvati ogenj, ne pustili izven ognjene mreže niti ene pediti zemlje pred seboj. V primeru vojne bi stroji-roboti nabijali te topove in užigali bi jih elektrika. Strojne oči periskopov bi opazovale zemljišče in kontrolirale učinkovanje topovskih streliv.

Na vsaj dolžini črte se nahaja 14.000 glavnih topovskih položajev. Nadzorniki teh topov sede globoko pod zemljo in so zavarovani na vse mogoče načine. Do njih ne morejo prodreti niti krogle iz pušk, niti granate niti bombe. Čelo črte bi tri najtežje granate udarile v istem trenutku ni isti kraj, bi ne prebile nad en meter debelega betonskega zidu, ki varuje te ljudi. Niti plin ne more prodreti do njih. Zračni pritisk je v notranjosti zidovja večji kakor zunaj in to zadostuje, da plin ne more prodreti v zidovje. Vojštevno more tako v zidovju opravljati vse svoje delo brez plinskih mask. Ni eksplozije, ki bi mogla pretrgati električne kable in telefonske žice. Za primer nepredvidene nesreče pa je vsak vod že vnaprej opremljen z dvema žicama. Da bi udarila kroga iz puške skozi odprtino za topovski cev, in ubila vojaka pri topu, je izključeno, ker takih odprtin sploh ni.

Topovski oganj vodijo artiljerijski oficirji, ki se nahajajo daleč proč od topov, na drugem kraju črte v hermetično zaprtih zavetiščih, odkoder pa vidijo ozemlje pred seboj in okoli topov z daljnogledi. Na zemljevidih kontrolirajo vse polje, tako da je mogoče sistematično obstreljevanje vsakega predela. Ko vidi oficir, kateri predel je treba obsesti s točo granat, pritise na gumb, povelje se tako prenese v kazemate in topovi začno svoj delo.

Da bi plin iz topov ne nadlegoval topničarjev v kazematah, je poskrbljeno za kar najtočnejše dovajanje svežega zraka v kazemate. Topovske cevi se avtomatično hladi in prazni tulci se avtomatično izmetavajo.

Če bi sovražnik vdrl v črto

Kolikor se more predvidevati, je izključno, da bi sovražnik mogel zavzeti kak del te obrambne črte. Toda poskrbljeno je tudi za ta primer. Če bi sovražnik zavzel daleč črte ali topovsko kazemato, se more ta del takoj izločiti iz celote, in se izolirati tako, kakor se n. pr. izolira de l'adje, v katerega je vdrla voda. Ko je izolacija izvršena, pritise tam zadaj, kakih 30 kilometrov za črto v skritem zavetišču, za to določen oficir na gumb in del utrdbe, ki ga je zavzel sovražnik zleti v zrak z vsem vred, kar se nahaja na njem.

V bližini topovskih kazemat, na nekaterih krajih celih 30 metrov pod njimi, žive

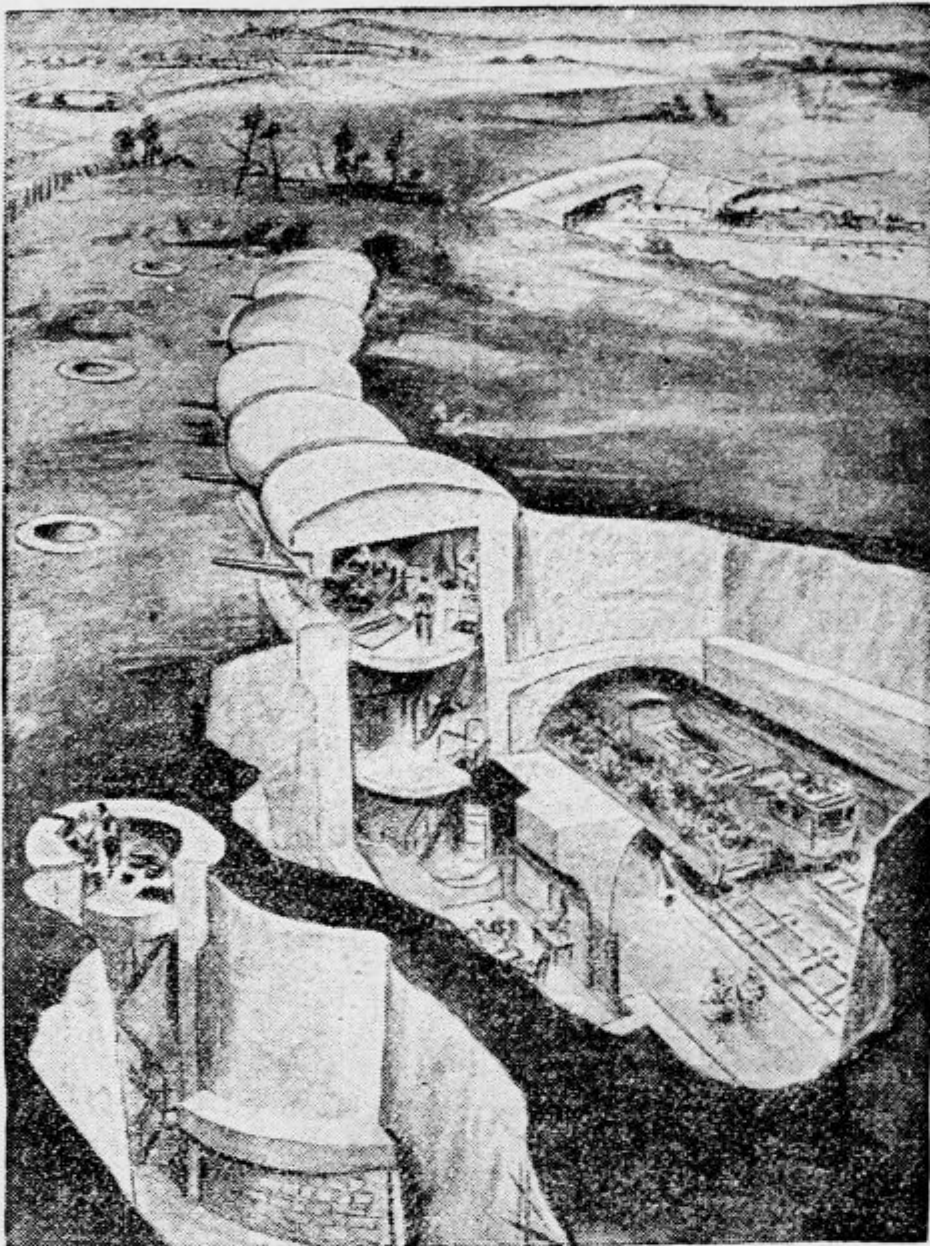
vojaki, ki ravna s temi topovi. Tu imajo postelje, hrano, radio, telefon in dva rezervna topa. Top v kazemati morejo nabiti na ta način, da posebna naprava spusti top doli k njim, kjer ga nabijejo, nakar se top zopet dvigne v kazemato, sproži in takoj zopet vrne nazaj. Trije vojniki kontrolirajo vsak topovski položaj. V vojnem času bodo ostajali na svojih položajih po tri dni. S hrano in municijo bodo oskrbljeni za daljši čas. Zgrajeni so posebni podzemski hodniki za premikanje vojaštva, tako da se vrši zamenjavanje posadke posameznih kazemat, ne da bi se prikazal tudi le en sam vojak na površini zemlje.

Ali bi bil mogoč nenaden napad na to obrambno črto? Tisti, ki so jo zgradili, pravijo, da je popolnoma izključno, ker jo varujejo nevidne oči. Ponoči se plete na-

metrov daleč, so cele trdnjave, zvezane po predorih s prvimi položaji. Potem takem ni to ozek pas, ki bi ga sovražnik mogel s lahkoto zavzeti. Vse to pa je tako dobro skrito v zemlji, da nihče ne more niti sanjati, odkod bo začel bruhati ogenj kak skrit top.

Kako široki so podzemski hodniki, se mora presoditi po dejstvu, da so položeni po njih železniški tirji, po katerih električne lokomotive prevažajo vlake s municijo in drugim vojnim materialom. Vanka utrdba je oskrbljena z ogromnimi zalogami. Tudi če bi bila odrezana od vsega sveta, bi se vendarle mogla držati mesec in mesece, ker bi imela dovolj municije in hrane.

V vsaki utrdbi se nahajajo tudi rezervne zaloge živil za civilne ljudi, tako da se bodo mogli tudi kmetje, ki živijo v področ-

Pogled na utrdbe od zgoraj

vzkižno po vsem ozemlju in nad njo gošta mreža infrardečih žarkov. Naj se približa človek s katerekoli strani obrambni črti, ga zadene tak žark. V tistem hipu zazvoni zvonec v vseh topovskih kupolah in v trenutku je moštvo na svojih mestih. In ta obrambna mreža je nevidna. Niti najmanjša lučka je ne izdaja in nič ne kaže, da so branci neprestano budni, ker so infrardeči žarki nevidni. Podnevi pa nadzirajo vso okolico periskopi in alarmni signali zapoje ob vsakem sumljivem gibu v okolici obrambne črte. Niti ptič ne more leteti v določi razdalji od topovskih kazemat, ne da bi ga opazili z več strani.

Maginotova črta pa ne obstoji samo iz topovskih kupol, periskopov in mreže infrardečih žarkov, marveč je pod zemljo še cel labirint raznih zgradb in prostorov. Zadaj za artiljerijo, kakih 30 do 40 kilo-

ju, kjer bi se vršili boji, zateči pod zemljo. Vzdlol vse obrambne črte se nahaja cela vrsta zavetišč, v katerih se mora zateči po 10.000 ljudi. Ta zavetišča so ravno tako zavarovana in granate ne morejo prodreti do njih.

Če bi sovražnik iznenada skušal napasti obrambno črto, bi straža na prvi pojav nevarnosti pritislila na zvonec in bi bil v hipu alarmiran ves odsek. Ponoči bi infrardeči žarki sami avtomatično dali alarmni znak. V nekaj sekundah bi začele delovati strojnice, ki ščitijo topovske položaje. Istočasno bi bilo v notranjosti obzidja v nekaj trenutkih vse pripravljeno za obrambo. Povsod bi ugasnile vse luči, samo v kazematah bi svetile majhne skrite električne svetilke. Istočasno bi začeli grmeti topovi in st. kla bi neskončna veriga, ki bi dovajala novo municijo. Iznenadni napad bi v hipu propadel.

Taka je francoska Maginotova črta, katere ne more prekorati noben sovražni vojak. Ravno tako obrambna črta pa je zgrajena tudi na nemški strani in vzdolž vse meje sovjetske Rusije, od severa do črnega morja. Ravno tako obrambna črta brani tudi mejo Čehoslovaške. To je jekleno obzidje, ki varuje mir Evrope in je dejal o njem neki znameniti strateg:

»Ako nobena vojska ne more prekorati meje druge države, tudi ne more biti osvajanja, ker ne more biti zavzeta ozemlja. Bombardierji morejo izvršiti opustošenje, toda Španija in Kina kažeta, da puščanje brez zavzete ozemlja ne predstavlja osvajanja. V bodočnosti torej ne bo osvajanja. Generali pa bodo morali dobro razmisliti, preden se bodo odločili, da pošljejo cele armade, da se razbijajo ob tem ogromnem obrambnem obzidju.«

DOBRO MILO

se obilno peni in dolgo traja! Tako lastnost ima

Hubertus

milo, res naše, domače mlo!

Sodni izvrševalec v svinjaku

Vse moško prebivalstvo vasi Vilagos na Madžarskem, to je okrog 70 mož, so obsodili na teden dni zapora. Ti možje so sodnega izvrševalca, ki je prišel k nekemu kmetu rubiti, namreč po vseh pravih ugleh in ga zaprl v svinjak. Ta zapor je trajal tri ure, a sodišče je smatralo za posebno oteževalno okoliščino, da so reveži zaprti v svinjak. Ker niso mogli ugotoviti notnega kolovodja, ki naj bi se pokoril za vse, so obsodili pač vse moške iz Vilagosa, posebno še, ker so se sami s svojim dejanjem naravnost bahali. Težava pa je v tem, da je v vsaki ječi prostora samo za tri možje in tako bo trajalo nekaj časa, preden bodo vsi obsojenci odsedeli svojo kazen.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Slika miru iz nemirnih krajev

Očeto in starejši bratje demonstrirajo proti »tlačiteljem« in zahtevajo pravico »samoodločbe« za ohranitev svojega rodu, njih otroci odzroma mali bratje in sestre pa nemoteno zabavajo v šole, kjer jih uče v njihovi materinski... Tako je v ozemlju sudetskih Nemcev. In nobena lažniva usta ne morejo zavijati teh dejstev ter jih spraviti s sveta, nihče ne more dokazati, da bi češka večina ne nudila nemški manjšini istih možnosti za ohranitev lastne narodne kulture, kakor jih nudi sebi.

Zvečljna guma na Angleškem

Londonski statistiki so izračunali, da preživi Anglija vsako leto 1.7 milijarde zavojčkov žvečilne gume, vsak dan torej okrog 1.3 milijona. To predstavlja vrednost več nego 1 milijona funtov šterlingov na leto. V Zedinjenih državah potrošijo za ta »žutike« evda še dosti več. Ameriška potrošnja žvečilne gume je 25-krat večja.

Z 21 leti šestkrat mati

V Longmontu v Kanadi je šele 21-letna Jesse Perrine, žena nekoga poljedelkega delavca, rodila svojega šestega otroka. Prvič je postala mati, ko ji je bilo komaj 11 let...

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Viktor, ta grad se zgrajl moji prednik!«
»Ah, ali se nisi spomnil!«

Kakor iz svetega pisma

Iz Palestine je odšel na turnejo po Evropi Židovski balet, ki predstavlja razne prizore iz svetega pisma. Ta čas se mudi v Londonu in zbija veliko pozornost.

ZA HLADNO JESEN — TOPLEJŠA OBLAČILA!

Oglejte si novo zalogo jesenskega in zimskega blaga za obleke, površnike, suknje itd. pri trvdit

DRAGO SCHWAB

Ljubljana — Aleksandrova cesta šte. 7. Izgotovljena oblačila vedno na zalogi. Lastni izdelki! Lasten modni salon!

Znanost ali mučenje živali?

Neki ameriški učenjak je v znanstvene namene vzredil piščanca v steklenici. Društvo za zaščito živali ga je tožilo mučenja živali, čemur je odločno oporekal. O stvari bo odločilo sedaj sodišče.

A NEKDOTA

Crebillon je bil pisatelj številnih frivolnih romanov in z njimi si je zaslužil mnogo denarja. S tem se je bahal nekega dne pred Rousseaujem, češ da je njegov založnik v zadnjem mesecu prodal že četrto izdajo njegovega najnovejšega dela, med tem ko ni v istem času šla v denar niti prva zaklada Rousseaujeve »Nove Heloise«. — »Nu, seveda,« je odgovoril Rousseau mirno, »lahko si predstavljamo, da gre letno najmanj milijonkrat več želoda nego ananasov — toda kdo ga je?«

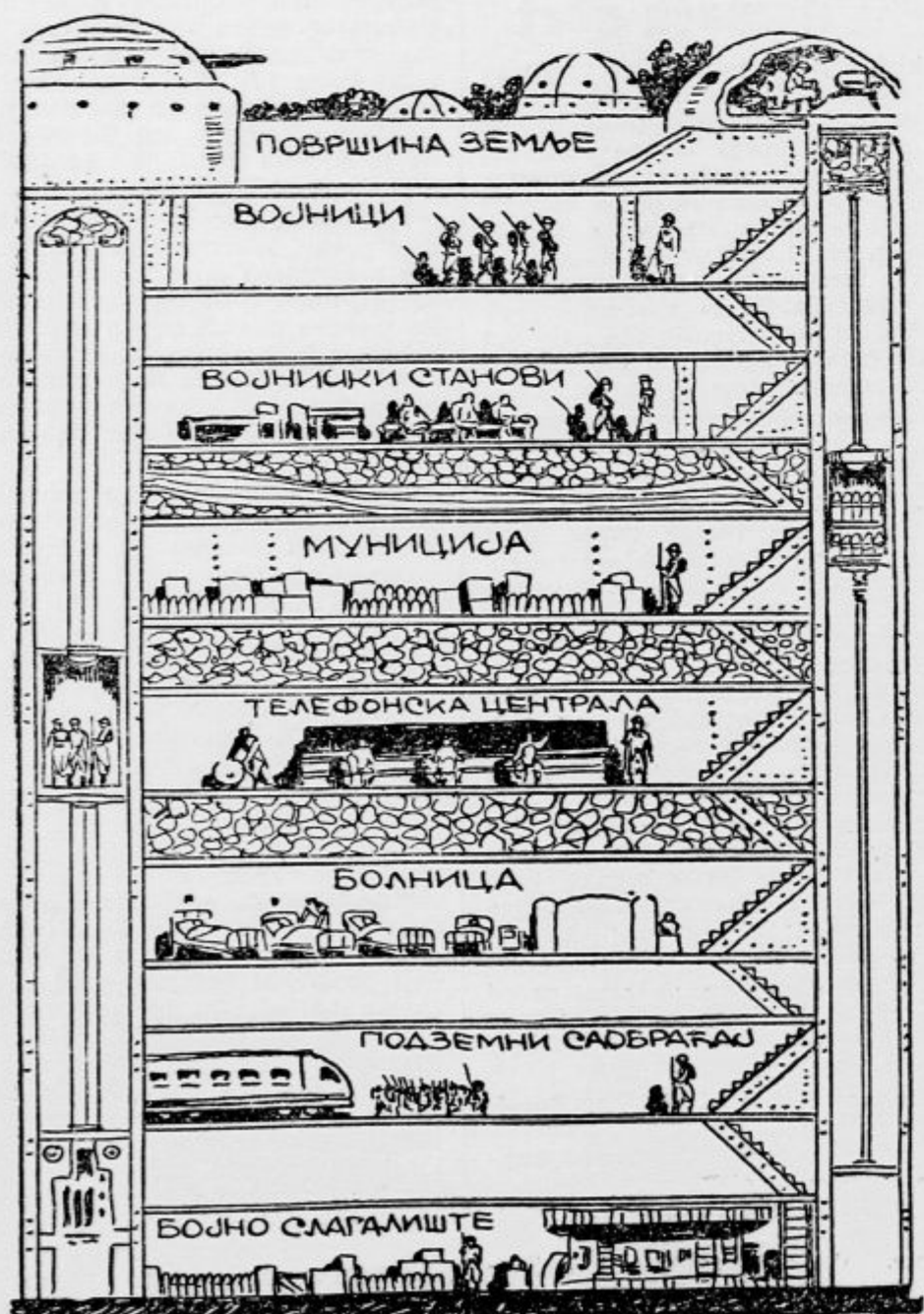
VSAM DAN ENA

»Izveči jih moramo, šest spodaj in sedem zgoraj!«
»To je trinašt zob! Izvecite še enega, sem namreč praznovoren!«

(Journal)

Prerez Maginotove obrambne črte pod zemljo

Utrdbe segajo sedem nadstropij globoko pod zemljo. Tik pod površino zemlje, a pod meter debelim betonskim krovom je prostor za službojoče vojnike. Nato sledi prostori za vojaška stanovanja, za municijo, za električno in telefonsko centralo, za bolnico, za kolodvor in končno za vojaške magazine. Vsi prostori so zvezani med seboj z dvigalom in stopnicami.

S P O R T

Drugi dan balkaniade

4 zmage naših atletov — Jugoslavija vodi za 10.5 točke pred Grčijo

Beograd, 17. septembra.

Danes ob 15. se je na igrišču BSK pričel drugi dan IX. balkanijske igre. Zanimanje je bilo izredno, čemur je znatno pripomoglo lepo vreme. Med gledalci je bilo zlasti mnogo srednješolcev, ki so prispeli z najrazličnejših krajev naše države. Skupno je bilo navzočih okoli 8000 ljudi.

Naša reprezentanca danes ni mogla nastopiti kompletna; manjkala sta inž. Stepišnik in Despot, kljub temu pa so se naši zastopniki borili odlično in so zasedli štiri prva mesta. Posrečilo se nam je zadržati se zmerom 10 točk naskoka pred Grki. Po današnjih disciplinah je stanje za prvenstvo balkanijskih držav naslednje:

Jugoslavija 78.5, Grčija 68, Rumunija 36, Turčija 10.5, Albanija 1.

Tehnični rezultati so bili naslednji: 200 m predtekmovalje: 1. predtek: 1. Kling (J) 22.4, 2. Andreanis (G) 22.7, 3. Dejenariu (R) 22.8; II. predtek: 1. Jordache (R) 23.2, 2. Lambrakis (G) 23.2, 3. Andreanis (G) 23.3.

400 m z zaprekami predtekmovalje: 1. predtek: 1. Mantikas (G) 57.2, 2. Pietersen (J) 57.6, 3. Lapusan (R) 57.7; II. predtek: 1. Erlich (J) 58.9, 2. Hajdigeorgiu (G) 59.5, 3. Keler (A) 61.

Met diska: 1. Syllas (G) 49.60 m, 2. Kleut (J) 46.18 m, 3. Floros (G) 45.32 m, 4. Havaletz (R) 43.65 m, 5. Kovacik (J) 42.53 m, 6. Borcoman (R) 41.70 m.

Druga polovica 4. kola v ligi

Danes tri ligaške tekme

v Varaždinu, Zemunu in Splitu — Ostali ligaši počivajo do 2. oktobra

Četrto kolo v ligi jemljemo po obrokih: prvo polovico tekem so naknadno zborili še v dva dela, danes pa je le na sporedu vsa druga polovica. Iz gornje hiše sodelujeta Jugoslavija in Hajduk, ostali štirje partnerji se nahajajo bolj v priložni tabele. Velikih sprememb ne bo, tudi neglede na izide posameznih srečanj. Današnji spored obsega te pare:

Slavija (V) — Jedinstvo

Varaždinci igrajo že četrto tekmo doma na svojem igrišču. Iz dosedanjih treh so izbili vsega eno samo točko, ono, ki so jo odvzeli Hajduku. Hašku in Gradjanskemu so prepustili obe. Jedinstvo ni moštvo kalibra prvih treh letošnjih gostov v Varaždinu, zato je precej verjetnosti, da bodo tokrat Varaždinci popolnoma uspeli. V takem primeru bi se varaždinska Slavija plasirala pred Ljubljano.

Sparta — Jugoslavija

Zemunčani so šli po svojo piko, ki jo imajo v tablici po treh tekmah, v Skopje. To bi dalo misliti, da so doma še posebno nevarni. V resnici so na domačih tleh zgubili že obe odigrani tekmi. Z Baskom tesno 0:1, mnogo izdatneje s Haškom, 1:5. Beograjski »rdeči« bi morali torej že precej slabo zaigrati, če naj bi jim Sparta odvzela tudi samo eno točko. Rdeči bi zmaga 2:0 postavila na prvo mesto v tablici, že 1:0 bi zadostoval, da se postavijo točno ob Basku, sedanjemu prvomestniku. Ker je zmaga Jugoslavije več kot verjetna, je enako verjetna tudi ta najboljstvenjša trenutna sprememba v tablici.

Hajduk — Slavija (S)

Sarajevčani grečo na kratek obisk k svojemu najbližjemu sosedu v Split. Med njima ne vlada pristočno razmerje bližnjih sosedov in je prišlo že marsikaterikrat ob njihovi srečanju do hujših reči. Je pa med tema tekmečema že skoro ukoreninjen običaj, da pospravi vsak na svojem igrišču obe točki. Tako je bilo tudi lani: najprej 2:1 za Slavijo v Sarajevu, potem pa 3:1 v Splitu za Hajduka. Po tem sodeč bo Hajduk prišel drevi s petimi pikami in boljšim kolonikom pred Basko.

Rekli bi torej, da bodo zmagali Jugoslavija, Slavija v Varaždinu in Hajduk. Če bo res tako, bosta avanzirala varaždinska Slavija in Hajduk za eno mesto nazgor, Jugoslavija pa, po izdatnosti zmage, s sedaj četrtega na prvo ali na drugo mesto.

★

Prvenstvo LNP

Današnji spored tekem za prvenstvo LNP je izredno pester in bodo igrali na skoraj vsem področju podsaveja. Podsavezni I razred se bo predstavil s osmimi srečanji, razen teh pa so še prvenstvene tekme nižjega razreda, rezerv in juniorjev. Spored je razdeljen takole:

v Ljubljani:

ob 16. uri na igrišču Hermesa Hermes—Kovinar, predtekma ob 14.30 — na igrišču Reke ob 16. Reka—Svoboda, predtekma ob 14.30 — na igrišču Jadrana ob 9.30 uri Jadran—Kranj, predtekma ob 8.30

v Mariboru na igrišču Zvezničarja ob 14.30 Slavija—Zvezničar rez., ob 16. Slavija — Zvezničar, na igrišču Rapida ob 14.30 Maribor — Rapid jun., ob 16. Maribor — CSK;

v Celju na igrišču Olimpa ob 15. Olimp — Jugoslavija jun., ob 16. Olimp — Jugoslavija, na igrišču Celja ob 10.30 Laško — Zalec;

na Jesenicah na igrišču Bratstva ob 16. Bratisvo — Mars;

V nekaj vrstah

Kukuljević je na ameriškem prvenstvu v Forrest Hillu dosegel velik uspeh. V četrtni finalu je premagal četrtega najboljšega Američana Sidneya Wooda 8:6, 6:4, 6:3 in se plasiral v semifinalu. Premagani Wood je bil na lanskim svetovni lestvici sedmi najboljši igralec na svetu.

Zmagovalec v tekmovalstvu za srednjeevropski pokal, Slavija, je bila odlikovana od češkoslovaškega ministra za narodno zdravje z zlato kolajno, igralci pa so prejeli častne diplome.

V četrtek dopoldne je zaradi nepazljivosti čuvajo populnoma pogorelo plavalisce SK Severja v Beogradu, obenem pa tudi njegova klubska stavba.

JNS je na predlog LNP po § 10 točk b) in d) črtal iz saveznega članstva SK Zagorje iz Zagorja, ker že leto dni ni igral nobenih tekem in ni zadostil obveznostim nasproti podsavezu.

SK »Javornik« na Rakeku je priredil predkolo nedeljo v okviru športnega dne svoj prvi uradni lahkoletski miting. Ob izredno lepem vremenu se ga je udeležilo 29 atletov, od teh 18 iz Notranjske in 11 iz Ljubljane. Tehnični rezultati so sledeči:

100 m sen.: Sušteršič Milan (Javornik) 11.5, Vilar Drago (Logatec), Korče Danijel (Borovnica), 100 m jun. C: Marinc Marjan (Primorje) 12, Mravlje Franc (Planina), Marušič (Logatec). Daljšava sen.: Korče Danijel (B) 6.02, Kosec Miloš (P) 6.01, Sušteršič Milan (J) 5.99, Daljšava jun. C: Marinc Marjan (P) 5.62, Karmelutti Ivan (J) 5.61, Škerjanc Milan (P) 5.49, Daljšava jun. B: Krvanjan Miloš (J) 4.77, 1000 m sen.: Klen Broni (P) 2.57, Košir Vinko (J) 3.08, 1000 m jun. C: Mravlje Franc (P) 3.024, Tacer Tone (J) 3.08, Arrigier Adolf (P) 3.16, Disk sen.: Kosec Miloš (P) 35.26, Korče (B) 35.01, Milan (B) 33.42, Disk jun. C: Marinc Marjan (P) 33.47, Zargaj Mirko (P) 29.95, Karmelutti Ivan (J) 27.25, Skok ob palici sen.: Kosec Miloš (P) 2.50, Škulj Jože (J) 2.30, Hladnik Janez (J) 2.20, Kope sen.: Milan (B) 41.80, Kosec Miloš (P) 36.54, Vidmar Edo (L) 36.40, Višina sen.: Milan (B) 1.65, Kosec Miloš (P) 1.60, Korče Danijel (B) 1.55, Višina jun. C: Legat Primož (P) 1.50, Zargaj M. (P) 1.50, Karmelutti Ivan (J) 1.50, Višina jun. B: Krvanjan Miloš (J) 1.40, Krogla sen.: Milan (B) 11, Kosec Miloš (P) 10.26, Sušteršič Milan (J) 10.10, Krogla jun. C: Karmelutti Ivan (J) 11.20, Marinc Marjan (P) 10.62, Zargaj Mirko (P) 9.70, 4 X 100 m: 1. Javornik 50.4, 2. Primorje (tekli so po cesti).

S. K. Slavija: Danes morajo biti igralci I. moštva točno ob 13. na gl. kolodvoru. Prosim točno in sigurno.

Vodstvo SK Ljubljane vabi vse mladeniče od 16 do 18 let starosti, ki imajo veselje za nogomet, da se prijavijo SK Ljubljani. Prijave se sprejemajo do konca septembra t. l. na igrišču, Tyrseva cesta, vsako sredo in petek od 16.—18. Podrobnosti pri vpisu.

S. K. Slavija: Danes morajo biti igralci I. moštva točno ob 13. na gl. kolodvoru. Prosim točno in sigurno.

Vodstvo SK Ljubljane vabi vse mladeniče od 16 do 18 let starosti, ki imajo veselje za nogomet, da se prijavijo SK Ljubljani. Prijave se sprejemajo do konca septembra t. l. na igrišču, Tyrseva cesta, vsako sredo in petek od 16.—18. Podrobnosti pri vpisu.

Iz Julijske krajine

Židje na Reki

Medtem ko je likvidacija židovskega elementa v Trstu, na katerega se je osredotočila pozornost vse javnosti v državi, že zelo napredovala in so bili tam že vsi židje prisiljeni umakniti se z vidnejših mest v javnem in poslovnem življenju, se je to vprašanje na Reki, v drugem srednjeevropskem pristanišču komaj šele začelo. Vendar kaže, sodeč po sorazmernem velikem vplivu Židov, da je vsaj tako pereče, kakor je bilo v Trstu.

Te dni so bili objavljeni prvi podatki o poslednjem židovskem štetju. Po občem štetju iz l. 1936 je bilo na Reki, ki šteje skoraj 58.000 prebivalcev, nekaj nad tisoč ljudi židovske veroizpovedi. Sedaj se je njihovo število povzpelo na 1392 oziroma na 24 odst., kar je vsekakor mnogo več nego v Trstu, kjer jih je po objavljenih podatkih okrog 1.8 odst. Potemtakem odpadne med pokrajinskimi glavnimi mesti največji odstotek Židov prav za prav na Reko in ne na Trst. Ugotovili so nadalje, da si je od Židov, ki so jih sedaj registrirali na Reki, v času od leta 1919 dalje 357 pridobilo italijansko državljanstvo, kar kaže tudi na njihovo znatno priseljevanje.

Očitno pa postopajo na Reki z židji vse bolj obzirno kakor drugod. O tem priča tudi vsa novinska kampanja, ki jo tam vodi »Vedetta d'Italia« proti njim. V sredo je o židovskem vprašanju na Reki objavila daljši članek, v katerem pravi med drugim: »Pri ugotovitvi problema se bo verjetno pojavil kakšen primer, ki ga bo treba rešiti po najboljši vesti sprito nastalih finančnih interesov, prijateljev in celo sorodstvenih vez.« In na drugem mestu še pravi: Z odstranitvijo Židov z Reke se bodo pojavile nekatere finančne posledice, posebno v trgovski stroki, a vendar se gospodarsko življenje v ničemer ne bo smelo zaustaviti. Nastale bodo morda spremembe v stanovanjskih najemninah (ki so bile pred dvema mesecema blokirane za ves čas do l. 1940) in poiskusi se bo beg kapitalov, tako da bo budna kontrola vseh fazistov nujno potrebna.

Naj bo položaj kakršenkoli, velja ta obzirnost bržkone nedvomno številnim madžarskim Židom, ki so menda glavni sestavni del reškega židovskega elementa. Morda je bila vsa obeležena obzirnost potrebna prav zaradi njih in njihovih zvez s prijateljsko Madžarsko ter njenimi izvozniki. Vsekakor bo pa židovski vprašanje tudi na Reki prej ali slej urejeno povsem v smislu Mussolinijeve izjave da bo fašizem tudi v tej stvari izpolnil svojo nalogo dosledno in premočrtno.

Drobne novice

Nov list v Gorici. Te dni je izšla prva številka novega goriskega informativnega lista »Voce fasciste«, ki ga izdaja gorška pokrajinska zveza fašistične stranke kot svojo glasilo. List bo imel, kakor sam napoveduje v svojem prvem uvodniku, predvsem propagandni značaj. Namenjen bo zlasti krajevnim voditeljem stranke ter drugih organizacij v pokrajini. Ti bodo tudi njegovi glavni sodržniki. List bo objavjal vse vesti in druge prispevke, kolikor bodo koristili delovanju fašističnih političnih in drugih organizacij na deželi.

Razpust dveh društev. V okviru kampanje proti Židom je »Popolo di Trieste« pred kratkim zahteval, da se morajo razpustiti tudi vsa društva in klubi, v katerih so se

doslej zbirali Židje in tudi drugi elementi, ki jim disciplina in delo v fašističnih organizacijah ni bila všeč. Zahteva ni ostala brez rezultata. Po štirinajstodnevni akciji je bila odločena že izpolnjena. Predvčerajšnji »Piccolo« je objavil da sta se kluba »Nazionale« in »Unione« razšla.

Regulacija Mirne. Kakor znano, so pričeli zadnja leta v okviru gradnje velikega istrskega vodovoda meliorirati tudi vso spodnjo dolino Mirne od Motovunske šume do izliva reke v morje. Te dni so napeljali reko blizu Buzeta v njeno nekdanjo strugo. Sedaj nameravajo dosedanje struge reke v celoti in utrditi. Kakor zatrjujejo, bodo ta dela do prihodnjega leta dovršena, nakar bo melioracija vsega močvirnatga področja ob reki hitreje napredovala.

Novi učitelji. Te dni so bili objavljeni re-

zultati natečaja za učitelje 3., 4. in 5. kategorije, ki so ga razpisali šolski oskrbniki goriske, tržaške, reške, puljske in zadrške pokrajine. Pri natečaju je sodelovalo nekaj sto absolutov učiteljev iz vseh krajev države. Na osnovi natečaja je bilo imenovanih okrog 200 novih učiteljev, ki bodo sredi oktobra razmešeni po posameznih krajih na deželi in v mestih.

Smrtina nesreča pri delu. V četrtek zjutraj se je v rafineriji vegetalnih olj »Gaslinic« pri Sv. Andreju v Trstu pripetila huda nesreča. Zidar Ivan Brenčič, star 36 let in doma v Štadni, je bil zaposlen pri obnovi nekega visokega zidu. Nenadno je v trenutku slabosti padel z visokega odra na kamnita tla in si ob njih razbil lobanjo. Prepeljali so ga v bolnišnico, a že v popoldanskih urah je podlegel poškodbam.

Ptuj naj postane središče vinogradnikov

Zanimiva razprava na seji mestnega sveta

Ptuj, 17. septembra

Na seji mestnega sveta v četrtek zvečer, so občinski svetniki počastili spomin smrti ponesrečenega tovariša Franca Sreca. Nato je župan poročal, da je minister dr. Korosec v zahvalo za častno občanstvo nakazal 5.000 din. Razpravljalo se je o naslednjih zadevah:

Naše vinogradništvo zelo trpi zaradi pomanjkanja, zato bi bilo na mestu, da se vsi vinogradniki organizirajo. Akcija za saniranje je bila že izvršena v občini Sv. Barbara v Halozah, kjer se je prijavilo v tam ustanovljeno združenje 180 članov. Ker pa s tem ni nič pomagano vinogradnikom v Slovenskih gorah, naj bi se sedež združenja preselil v središče vinorodnih krajev, v Ptuj, kjer so tudi že primerne kleti. V to založno klet naj bi vinogradniki shranili mošt oziroma vino. Na konto shranjenega blaga bi jim združenje dajalo najnujnejše podpore, da bi vinogradnikom ne bilo treba pod ceno prodajati vina. V tej zadevi je bila pri banki upravi tričlanska deputacija, ki je to stališče natančno obrazložila. Ptujski mestni svet se s tem predlogom strinja in prosi, da se to čim prej izvrši. Vinogradniki v Halozah so zaprosili, da bi se jim dodelila avtozborna proga Ptuj-Jurovci-Nova cerkev. To prošnjo podpira tudi ptujski mesni svet, da se uvede najprej poskusna redna vožnja in če bo donosna, naj se proga obdrži.

Sreskemu cestnemu odboru se dovoli oprostitve uvoznice za uvoženo gradivo, potrebno za vzdrževanje cest. Dovolj se pavaliranje trgovskega prometa nekaterim

tvrdkam v znesku 200 do 300 din. Obrtnemu društvu, ki si je nadelo nalogo, da organizira obrtna združenja, se dodeli v najem za mesečnih 50 din soba v Veliki vojašnici, ki naj bi služila kot skupna pisarna za vsa združenja. Ker je obrtno društvo v to sobo investiralo vsoto 3.000 din, se mu prepusti v najem za 10 let. Na prošnjo fantovskega odseka je odobrena brezplačna razsvetljava v telovadnici mestne deške šole in to v obsegu kakor je bilo ugodno rešeno Sokolskemu društvu. Uprava pošte je zaprosila, da mestna občina prispeva za napravo telefonske linije Ptuj-Jursinci-Poljsčak-Sv. Tomaž znesek 2088 din, ki se primanjkuje. Zainteresirane občine so že plačale 10.904 din. Mestni svet je ta prispevek v celotnem znesku odobril.

Od leta 1931 do 31. marca 1938 je občina zaradi neizterljivosti morala odpisati na najemninah za lokale in stanovanja znesek 48.000 din. Do 1. aprila znašajo še neodpisani zaostanki, ki ne bodo izterljivi, preko 40.000 din. Veliki so tudi zaostanki od 1. aprila do danes. To stanje je za mestno upravo nevzdržno. Bili so sicer že sprejeti sklepi, da se nekaterim strankam stanovanje odpove, vendar pa se zaradi intervencij in prošelj niso izvršili. Ker se to nikakor ne more več prenašati, je mestni svet po daljši debati (z enim glasom proti) sklenil, da se od sedaj dalje brezpogojno vsakemu najemniku v mestnih hišah poda odpoved, ako je nad 3 mesece v zaostanku. Sledilo so se razni ukrepi o ubožnem skladu, nakar je bila javna seja zaključena in je sledila tajna seja.

Zanimanje za obrtno razstavo v Beogradu

Naši obrtniki si jo ogledajo 17. oktobra — Vozil bo poseben brzovlak

Ljubljana, 17. sept.

Slovensko obrtništvo si bo v velikem številu ogledalo I. jugoslovnsko obrtno razstavo v Beogradu. Izletni odbor ima tedenske seje, na katerih skrbno pripravljajo in obravnava vse potrebno, da bo obisk razstave čim številnejši in udoben in da bodo izletniki v celoti zadovoljni. Preskrbel je ugodno in ceneno vožnjo, kakor tudi prehrano in prenočišča. Vsem obrtniškim društvom in združenjem je razposlal prospekte in prijavnice s prošnjo, da se tudi ona temeljito pripravijo za oktobrski izlet in vzbudijo med obrtništvom potrebno zanimanje za to razstavo. Istočasno se bodo udeleženci izleta tudi poklonili na Oplenju spomenu Velikega kralja Mučenika. Odbor bo obvestil prijavitelce o vseh nadaljnjih ukrepih z okrožnicami in v dnevniku »Jutro«.

Društva naj v svojem območju prav tako skrbno pripravljajo, kakor to dela izletni odbor, če hočemo, da bo izlet vsestransko uspel v zadovoljstvo poedincev kakor tudi celote. Posebni del razstave bo obsegal obrtni tisk z literaturo. Pomen take razstave ni treba menda posebej poudarjati, ker je znano dovolj, da je tisk najučinkovitejše sredstvo, na katero se lahko naslanja vsak pokret. Razstava bo tudi posredovala kot kupno-prodajna organizacija.

V okviru I. državne obrtne razstave, ki bo od 8. do 25. oktobra, bo tudi razstava industrije, ki je važna za obrtniško produkcijo. Ne zamudite torej lepe prilike in obiščite obrtno razstavo skupno z nami v dneh od 15. do 17. oktobra!

Da se olajša delo odboru, je treba, da bodo prijave čimprej v pisarni Zveze obrtnih društev v Ljubljani, Sv. Petra c. št. 4. Naj ne bo društva, ki ne bi prijavilo vsaj 5 članov. Večji kraji kakor Maribor, Celje, Novo mesto, Kranj, pa morajo po-

Klub »Metla«

Premikalnica

Svojo ljubljeno domovino gotovo vsi dobro poznamo. Zato pa današnji oreh pač ne bo pretežak. Besede

pevabin, kamemar, poljoprivreda, jeglič, mednarodni, Kravjadol, kondor

morate podpisati drugo pod drugo tako, da Vam tri navpične vrste dajo imena treh jugoslovnskih mest.

Rešitve, napisane na dopisnici, pošljite do petka na uredništvo »Jutra«. V kotu pripišite »Uganika kluba Metle«. Tistim, ki bodo nalogo pravilno rešili, bo žreb naklonil nekaj lepih knjig.

Sestavljalnica

Muhasta zloba tiskarskega škrate se je spravila zadnjič še nad našo sestavljalnico. Po njegovi zaslugi je v skupinah črk, iz katerih je bilo treba sestaviti slovenski pregovor, izostala kar cela skupina — AHA — in to je seveda reševanje neprimerno težilo. Kljub temu — in to ugotavljamo z veseljem — se jih je našlo nekaj med našo veliko družino Metlarjev, ki so bili nepopolni sestavljalniki kos. Pregovor se glasi:

Kadar se dere bahač, modri možaki moče!

Naslednji reševalci prejmejo knjižne nagrade:

Tone Primožič, Železniki 48, dobi roman »Tigrovi zobje«, Anton Tešar, Dol. Logatec 143, dobi roman »Blagajna velikega vojvode« in Ivan Zupančič, Ljubljana, Murnikova ul. 18a dobi roman »Misterije«.

Križanka št. 44

	1	2	3	4	5	6	
7		8					36
9	10		11				12
13		14			15	16	
17					18		
					37		
19	20	21		22		23	
24		25				26	
27					28		
29		30	31			32	
		33				34	
	35						

Besede pomenijo:

Vodravno: 1. turški sultan; 8. kum; 9. pesnitev; 11. velik igralec; 12. nota; 13. nezno sanje; 15. možko ime; 17. prvi letalec; 18. židovski učenik; 19. italijanska kolonija; 24. zaimek; 25. žensko ime; 26. okrajšava za atmosfero; 27. možko ime; 28. del krave; 29. pritrdilnica; 30. žensko ime; 32. kvarta; 33. električen tečaj; 35. špansko mesto.

Navpično: 2. sibirski reka; 3. pekovski orodje; 4. ime slovenske filmske igralke; 5. merilo; 6. površinska mera; 7. bajeslovna kraljica; 10. detonacija; 12. premikanje; 14. možko ime; 16. sorodnica; 20. vrsta peciva; 21. velika pišalca na paro; 22. običaj; 23. slov. slikar; 31. ruska reka; 33. ploskovna mera; 34. okrajšava za, anno domini; 36. dobra jed; 37. čut.

Rešitev križanke št. 43

Vodravno: osa, abuna, sabor, ar. Heb, po, kot, se, Američani, ak, nad, en, Nil, ta, Bojer, Azija, Ab. — Navpično: Osaka, aa, Abesinija, bob, Ur, ano, ah, roman, Penat, Idaho, Eva, noj, le, bi, Ra.

Postani in ostani član

Vodnikove družbe!

Celjski mestni svet

Gradnja justične palače — Težkoče z gradnjo stanovanjskih hiš — Preureditve magistratnih in policijskih prostorov — Razširjenje električnega omrežja

Celje, 17. septembra.

Celjski mestni svet je imel v petek zvečer prvo redno sejo po počitnicah, ki je trajala štiri ure. Zupan je v začetku poročal, da je določilo ministrstvo pravde 5.000.000 din kot prvi znesek za gradnjo justične palače v Celju. Občina bo poskušala izposlovati izplačilo tega zneska na račun kreditov za javna dela. Akcija za ponovno ustanovitev carinarnice v Celju se nadaljuje. Ljubljanska železniška direkcija je že poslala generalni direkciji drž. železnice načrte za preložitve železniške proge in odstranitve obeh železniških mostov v zvezi z regulacijo Savinje v šesti etapi. Mestna blagajna je izkazovala 31. avgusta 21.403.287 din dohodkov in 20.942.098 din izdatkov. Od prebitka v znesku 461.189 din bodo porabili 200.000 din za Delavski dom. Dobrodoletje mestne občine, ki so v proračunu predvideni v znesku 7.475.598 din, so znašali do 12. t. m. 3.388.884 din.

Finančni odbor. Aeroklubu v Celju je bila odobrena podpora za letalski miting v znesku 1.000 din, za mednarodni kongres Pax Romana pa je bila določena podpora v znesku 300 din. Mestna občina je pokrenila akcijo za gradnjo stanovanjskih hiš za člane Pokojniškega zavoda in za druge interese ter je nameravala najeti zadnje posojilo pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani. Pogoji za tako posojilo pa so pretežki in jih občina ne more sprejeti. Zato bo napotila interese, naj stopijo zaradi gradbenega posojila neposredno v stik s Pokojniškim zavodom ali pa s celjskimi denarnimi zavodi. Z otvoritvijo novega mestnega kopalnice v Delavskem domu bo z 18. septembrom opuščen dosežek kopalnice v Batičevi hiši v Ipavčevi ulici. Občina bo v smislu pogodbe izvršila nekatera popravila v Batičevi hiši. Stroški za preureditev Winklerjeve hiše v Gosposki ulici, ki jo je kupila mestna občina in namestila v njej del svojih uradov, so bili proračunani na 80.000 din in so se zaradi nekaterih novih del zvišali na 152.516 din. M. s. Golobanc bo predlagal zadnje račune. Stroški za obnovu pročelja mestnega poglavarstva in za preureditev odnosa obnovi magistratnih prostorov in sejne dvorane znašajo 68.375 din. Občina bo preuredila vodovodno delavnico na magistratnem dvorišču v dvoobno stanovanje za hišnika. Za sodni in občinski arhiv bo uredila dva oddelka na magistratnem podstrešju. Dosedanje hišnikovo stanovanje v starem dvoriščnem traktu bo preuredila za policijske pisarne. Sedanja policijska pisarna v pritličju starega dvoriščnega trakta bo služila namenom zračne obrambe. Soba poleg sedanje arhiva v pritličju bodo uporabili za razširjenje policijskega zapora. Vsa ta dela bodo stala 91.790 dinarjev.

Gospodarski odbor. Vojašnico kralja Petra bodo priključili na mestno kanalizacijo. Za nove uniforme, plašče, čepice in čevlje za organe varnostne straže je določil

mestni svet 68.900 din. Občina bo tudi nabavila obleke za uradne in šolske slugе. Nadalje bo občina pri TPD nabavila 237 ton premoga in 170 ton koksa. Ostale večje količine bo nabavila pozneje. Občina je začela opustila nameravano gradnjo ceste Celje-Lokrovec, ker posestniki ne marajo odstopiti potrebne zemljišča, čeprav so že mnogo let prosili za gradnjo te ceste.

Kmetijski odbor. Občina bo prispevala posestnikom Martinu Gračnerju in Antonu Turnšku po 750 din, posestnikom Vincencu Jurharju in Antonu Hribniku pa po 1.000 din za napravo gnojšč.

Predsednik mestnega avtobusnega podjetja m. s. Fazarine je podal bilanco tega podjetja za čas od 1. januarja 1937 do 31. marca 1938. Finančni položaj podjetja se je izboljšal in bo podjetje menda že v nekaj letih brez dolga.

Odbor za občinska podjetja. Mestna elektrarna bo podaljšala električni vod k 15 posestnikom na Ostrožnem, k hišam za vilo »Fortuna« na Sp. Hudinji in k hišam v Zavodni tik ob mestni meji. Posestniki bodo morali kriti del stroškov in prispevati po 400 din v mesečnih obrokih. Razširjenje električnega omrežja v Tremere, Košnico in na Polule, ki bi stalo okrog 200.000 din, je mestni svet zaenkrat odklonil. Pred Delavskim domom na Vrazovem trgu bodo namestili kandelaber z električno svetilko, ki bo stal 7.700 din. Mestni svet je ugodil prošnjam raznih posestnikov za priključek na mestni vodovod.

Gradbeni odbor. Mestni svet je odobril parcelacijo stavbišče Ljudske posoliznice poleg Vehojarjeve tovarne ob Kersnikovi ulici. Ga. Albina Vebrova bo dala podreti hišo v Gosposki ulici, kjer se je zgodila pri rušenju pred nekaj tedni smrtna nesreča, in bo tam zgradila novo hišo. Proti reverzu bo smela zgraditi enonadstropno hišo v sedanji stavbni črti, a se bo morala zavezati, da bo v primeru potrebe, najmanj pa v 15 letih umaknila hišo na regulacijsko črto in zgradila še drugo nadstropje.

Pravni odbor. V članstvo mestne občine so bili sprejeti orožniški narednik v p. Jopis Gorup, narednik vodnik v p. Jakob Krecenbaher, železniški uslužbenec Franc Jerše, trgovski pomočnik Franc Sorman, zlatarski pomočnik Viktor Kodre in občinski uslužbenec Alojzij Dravincec.

Obrtni odbor. Mestni svet je izrekel krajeno potrebo za gostilniško koncesijo Mihe Brenkoviča na Sp. Hudinji in odobril novi pravilnik za postrežke.

V tajni seji je bila sklenjena pragmatična namestitev magistratnega komisarja Viljama Korena in sistemizacija mesta konceptnega uradnika pri mestni policiji Ivana Velkavrhja. Za blaginjarko v novem mestnem kopalšču v Delavskem domu je nameščena Klara Planteu, za strojnika pa je nameščen Viktor Cajhen. Mestni svet je zvišal mezde vsemu delavstvu mestne elektrarne.

Zanimiva tiskovna pravda v Celju

Celje, 12. septembra

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal v petek g. Bogdan Pušenjak, predsednik mladinske organizacije JNS v Slovenjgradu, ki so ga obtožili štirikratnega prestopka po čl. 52. zakona o tisku: Ivan Smolčnik, trgovec in predsednik sreskega cestnega odbora v Slovenjgradu, Ivan Teuerschuh, ravnatelj meščanske šole in predsednik organ. JRZ v Slovenjgradu, ter dr. Jože Picej, zdravnik, posestnik in zupan v Slovenjgradu. Bogdana Pušenjaka je zagovarjal odvetnik g. dr. Ernest Kalan.

Obtožba je očitala g. Pušenjaku, da je objavil v tedniku »Novi dobi« v Celju z dne 24. decembra 1937 glede Ivana Smolčnika pod naslovom »Ceste v slovenjgradskem srezu« med drugim: »Ob tej priliki pa tudi javno vprašamo g. Smolčnika, ali mu je znano, da so se za razne prevoze cestnega odbora fingirali računi, in ali so mu tudi znane osebe, ki so bile soudeležne pri tem kaznivem dejanju? Sicer bomo prisiljeni mi, da spravimo na dan vse te zanimive zadeve in prikažemo pred sodiščem in pravi luči, kako se je tukaj delalo v blagor domovine in naroda.« Dalje je objavil v istem listu z dne 7. januarja t. l. pod naslovom »Gradnja mostu« naslednje: »V jeseni so na tukajšnji banovinski cesti podirli stari lesen most in na njegovem mestu pričeli graditi nov železobetonski most. Stari most, ki je bil zgrajen iz draga

macesna, je bil dolg 32 in širok 6 metrov ter so zanj izkupili reči in piši 470 dinarjev. Mislimo, da je bila že vrednost samega lesa precej večja in bi bili lahko izkupili precej večjo vsoto, če bi bili prodajo mostu objavili, kakor je to bil vedno običaj. Ako pa res ni bilo večjega ponudnika, naj bi bili odgovorni čimtelji pač rajši podarili les ubogim siromakom, da bi jim ne bilo treba prezebat v zimi.«

Glede Teuerschuha in dr. Piceja je objavil g. Pušenjak v »Novi dobi« z dne 3. decembra 1937 pod naslovom »Proslava državne praznika« med drugim: »Mnogo upravičenega razburjenja je povzročilo dejstvo, da so ob priložnosti proslave hoteli zagrizati slovenjgradski »Jeruzalemcia« ti z odr« slika našega kralja Petra II

Energična intervencija sokolskih odbornikov pa je preprečila to izvalno početje, ki predstavlja pravi insult na naše največje narodne svetinje. Res skrajni čas je že, da se naredi konec takim izvajanjem.«

Sodišče je zavrnilo tožbi dr. Piceja in Ivana Smolčnika, ker nista legitimirana za take tožbe, glede tožbe Ivana Teuerschuha pa je oprostilo Bogdana Pušenjaka. Vsi trije tožitelji morajo plačati povprečno v skupnem znesku 600 din ter stroške pazenskega postopanja.

Dan koroških borcev na Sv. Planini

Nenavadno lepo slavlje na priljubljenem izletišču

Trbovlje, 17. septembra

Sv. Planina je imela v nedeljo zopet prav živahen dan, ki se je po številnem obisku in značaju prireditve nekako slavnostno odražal od drugih praznikov, na katere planinska pobočja ožive. Krasen sončni dan je privabil neobičajno mnogo gostov in je bil naklonjen koroškim borcem, rudarski godbi in ne slednjič tudi planinskim gostiteljem. Gostinski obrati na Sv. Planini, zlasti hotel Ana pod vodstvom g. Gvida in Ane Počivavšek, so imeli polne roke posla, da ustrežejo željam stoterih gostov. Saj so prihajali se in še iz dolin od vseh strani, da se v sončnem ozračju naužijejo pravih planinskih lepot in edinstvenega razgleda, ki se nam je razgrinjal čist od daljnih Gorjancev preko Kuma vse tja do Snežnika in gorejskih vršcev.

Koroški borci so se zbrali v častnem številu, čeprav so mnogi od njih morali k nedeljski seji izvršnega odbora v Zidani most. Od glavnega odbora koroških borcev se je proslave udeležil med drugimi g. Ivan Mohar iz Ljubljane, od krajevne organizacije Ljubljana g. Drago Vahtar, iz Celja g. Matije Arnež, Med udeleženci je bilo precej gostov iz Celja, Laškega, Hrastnika in Litije. Pred številnimi udeleženci je pri hotelu Ana otvoril po uvodnih besedah g.

Osterca, ravnatelj trboveljske meščanske šole, spominsko proslavo za padli tvarišči in za 20 letnico Jugoslavije g. Fran Stauder iz Trbovlje. Orisal je dogodek pri ustvarjanju Jugoslavije pred dvajsetimi leti ter se zlasti pomudil pri dobrovoljskih akcijah za osvoboditev našega naroda na severu in jugu. Poudaril je zaslužno delo koroških borcev ter počastil spomin na velikega narodnega borca generala Maistra in njegove sorce Malgeja in Lavrica. Govornik je zaključil z željo, da nas narodna nesreča leta 1920 vzpodbudi k složnemu slovenskemu delu, ki naj vse nas združi v eno samo veliko slovensko družino od Triglava do Soluna. Od zvokih državne himne, ki jo je odsvirala rudarska godba, se je nagnila nova krasna trobojka trboveljske legije, ki jo je ob priliki spominske proslave poklonil ljubljanski glavni odbor. Sledila je meddržavna seja, na kateri je g. Mohar poročal o glavnih smernicah osrednjega odbora ter objavil zlasti njegovo stališče do zagrebškega združenja.

Oficielnemu delu je sledila prosta zabava, med katero je pridno svirala trboveljska rudarska godba vse do pozne noči. Godbeni dan rudarskega orkestra je istotako prav lepo uspel in zlasti pri opoldanskem javnem koncertu pokazal lep glasbe-

ni napredek godbenikov, ki so koncertne komade odlično izvajali. Sv. Planina je v nedeljo vnovič prepračala, da je ne le privlačna višinska, temveč tudi prav primer-na planinska postojanka za društvene prireditve večjega obsega, za kar jo usposablja predvsem prostornost udobnega hotela Ana. Ko bo Sv. Planina v kratkem zvezana

Dosedanja dela dijaške delovne čete

Zgradila je šolo, pot in celo vrsto vodnjakov

Ljubljana, 13. septembra

V »Jutru« sem bral dopise pod naslovom »V švicarski študentski delavski koloniji«, katere je poslal tovariš iz Ljubljane, ki letos sam sodeluje v švicarski koloniji. Ti dopisi so mi dali povod, da odkrijem čitateljem »Jutra«, v kolikor jim še ni poznano, da je tudi pri nas slična študentska delavska kolonija, ki jo prireja vsako leto (letos že petič) prva študentska radna četa v Zagrebu. Kolonija je ravno pred štirinajstimi dnevi dokončala svoj letošnji program.

Leta 1934. je organiziral znani nacionalni delavec univ. prof. dr. Laza Popović v Zagrebu študente vseh treh naših univerz v organizacijo, katere si je dala nalogo, da organizira za čas velikih šolskih počitnic navadno intelektualno mladino, katere je pripravljena posvetiti se prostovoljno fizičnemu delu in graditi objekte, ki so najbolj potrebni narodu v malih in ubožnih vaseh naše države. Težak je bil začetek, vendar je dobro seme, vrženo v dobro zemljo, obrodilo dober sad.

Naša intelektualna omladina je razumela in odobrila zamisel prof. dr. Laze Popovića. Iz vseh krajev Jugoslavije se zbirajo vsako leto v času velikih šolskih počitnic nacionalni študentje in dijaki v svoji prvi delavski organizaciji, da v znoju svojega obraza gradijo narodu potrebne naprave.

Leta 1934. so sami študentje z gmotno pomočjo svoje organizacije sezidali v Slavoniji Podravini v dobrovoljski vasi Dijelki sokolski dom, ki danes služi za šolo in ognjišče vseh kulturnih potreb tamošnjega prebivalstva. V drugi etapi pa so zgradili pešpot na Stražilovo (Fruška gora) v dolžini 1 km.

Leta 1935. so v Slavoniji Podravini očistili in prekopali županjski veliki odvodni kanal v dolžini 3 in pol km. Istotako so sezidali v dobrovoljski vasi Adi dvorazredno osnovno šolo. V drugi etapi so sezidali v nevesinjskem okraju (Hercegovina) dva betonska studenca (česme).

Leta 1936. so v Hercegovini sezidali 4 betonske studence. 2 pa sta se sezidala z njihovo pomočjo. Poleg tega so pregledali še celo vrsto studencev in izdelali potrebne načrte.

Iz škofje Loke

Šl— Opozorilo! Zaradi popravila suškega mostu, bo vsak vozni promet med Škofjo Loko in Suho preko mostu od ponedeljaka 19. t. m. dalje nemogoč.

Šl— Muzejsko društvo v Škofji Loki je imelo nedavno svojo prvo letno skupščino na rotovžu in je bila udeležba s strani meščanstva zelo lepa. Vodil je zbor predsednik g. dr. prof. Pavel Blaznik, ki je podal pregledno poročilo o izvršenem delu, o tajništvu je poročal prof. Tone Polenc, za blaginjo pa zdravnik dr. Albert Homan, za gospodarstvo prof. Fr. Planina, razrešnica pa je predlagal upravitelj meščanske šole gosp. Karel Sovre.

Skupščina je nad vse živo pokazala, da MD v Škofji Loki pridno dela. Ne bučno, a vztrajno. Prihodnji pomlad bo otvorjen škofoješki muzej v 4 sobah na rotovžu. Zbranega je že mnogo razstavnega gradiva: cehovskih skrinjic, svečnikov, banner, listin, spisov, pravil, slik, vrčev, stare literature, podob in podobice, kipov in podobnih stvari, skupaj več sto komadov. MD šteje 44 članov, med njima dva ustanovna. Ker znaša letna članarina samo 15 dip. se bo število članstva še močno dvignilo. MD bo vse zbrano strokovno pregledalo, naročile se bodo vitrine, tako da bo predstavljal loški muzej upoštevano vredno kulturno pridobitev. Umetnostni spomeniki se bodo še nadalje zbirali, posvetni in cerkveni, da bo tako nekaj ukrenjenega za »slavo pisane Škofje Loke«, kakor je bilo na zboru poudarjeno.

Iz Kranja

ZDRAVNIK

dr. PANCE PAVEL
se je preselil v Kranj

SPREJEMA: JAHACEV PRELAZ št. 2
od 8. — 10. in od 4. — 6.

Iz Trbovelj

t— Pregledovanje in žigosanje meril in merilnih priprav, bo za stranke, ki prihajajo na področje občine Trbovlje, v času od 23. do 28. septembra vsak dan na tržnem prostoru. Pregledu se morajo odzvati raz-eni trgovci in obrtniki tudi branjevalci, lastniki mlatilnic ekonomski, kakor tudi zasebniki, ki s svojimi merili kupujejo ali prodajajo lastni pridelek, odnosno uporabljajo v javnem prometu kakršnokoli merilo ali merilno pripravo. Stranke morajo prinesiti svoja merila k pregledu očiščena.

Trboveljski živalski trg je zaradi dobrega priljubljenosti in zaradi pravi živahen. Medze rudarjev so zadovoljive, število delovnih dni polno. Povpraševanje po živilih je bilo zelo živo. Na trgu je prevladovalo sadije, ki ga je bilo dovolj vseh vrst. Največ so ponujali jabolki, ki so jih kmetje z vozovi pripeljali iz Svinice in Dolenjske. Cena dobrih jabolkam je bila 3 din kg. Tu di krompirja je bilo več voz. največ iz Dolenjske. Cena merik 23 din. Krompir je od zadnjega plačilnega dneva padel v ceni za 3 din po merniku. Grozdje 6 do 10 din (smederevsko grozdje). Zelena paprika 4 do 5 komadov 1 din. Paradižnik 4 din kg. Jajca 11 do 12 komadov za 10 din. Novo zelje glava 2 din. Mlečnih proizvodov je bilo prav malo. Perutnina: piščanec 14 do 18 din kokoši 25 do 30 din po kljunu. Meso: govedina prvostna 10 do 12 din, svinjina 16 do 18 din, od hrvaških prašičev, ki jih pri nas koljejo razmeroma mnogo 2 din ceneje pri kg. teletina 16 do 20, slanina 17 din mast 19 do 20 din kg. Občina je na tržnem prostoru pričela s popravilnimi deli, ki naj olajšajo velik obrat na tržnici in tudi sicer odpravijo gotove higienske nedostatke. Po tržnici bo položena betonska

tudi po telefonu z ostalim svetom ter se bo morda le v doglednem času pričela tudi gradnja prepotrebne vozne ceste, bo ustrezno tujskemu prometu tudi v tej smeri. Ne dvomimo, da bodo krajevni čimtelji posvetili vsi pozornost tudi tujsko-prometnemu napredku Sv. Planine, ki to v polni meri zasluži.

Leta 1937. so v Bijelem polju (Hercegovina) sezidali veliko higiensko betonsko cisterno. Vsa ta dela v Hercegovini so bila izvršena v pomoč sokolski župi Mostar, katere se je v svojem programu Petrove petletke zavezala urediti 80 studencev in vod v vaseh svoje župe. Pripominjam še, da je leta 1937. sodeloval tudi en član švicarske študentske delavske kolonije in se je celo povojno izrazil o našem delu. Letos pa so študentje in srednješolci zgradili pot v dolžini 900 m iz Platka na Risnjak (Gorski Kotar).

Le na kratko sem navedel naše delo, kajti mislim, da zgrajeni objekti povedo dosti. S ponosom lahko gleda narodna omladina na svoje tovariše, ki so svoj prosti čas posvetili delu za narod. S ponosom pravim, ker oni za svoje delo ne prejmejo nikake plače, oni so prostovoljci in prvi nosilci ideje zblizanja mesta in vasi.

Niso se sramovali žuljev na rokah, nasprotno, s ponosom so zasajali lopate v podravsko blato, s ponosom so udarjali s krampom v hercegovski krš, v znoju svojega obraza so gradili in plačilo jim je le zadovoljen in hvalečen obraz ubogega kmeta, kateremu so zgradili sokolski dom in šolo, uredili studence in sezidali cisterno. Kmetstva hvaležnost jim je bila dovolj; to jih je napravilo močne, da so vztrajali v borbi z nasprotniki, ki so na vsak način hoteli in še hočejo omalovaževati njihovo koristno delo.

Ne piše se mnogo o tem delu naše intelektualne narodne omladine, pa tega tudi nihče ne zahteva, kajti sokolski dom in šola v Podravini ter urejeni studenci v Hercegovini so zadostna jamstva, da je mladina na pravi poti.

Narodna intelektualna omladina nadaljuje svoje delo in izvršuje svoj program še naprej s ponosom in vzdignjeno glavo. A vi vsi, ki še stojite ob strani, pridružite se in pomagajte izvrševati program, ki se ne proklamira na raznih sestankih, banketih in zborih, marveč ga narodna omladina izvršuje s krampi in lopatami v rokah. Na svidenje ob letu v prvi študentski radni četi!

Fran Renčelj.

plošča, ki bo onemogočala onečiščenje živil, kakor se je to dogajalo dosedaj, ker je prašni pesek deso onesnažil posebno mlečne proizvode. Na trgu samem je dozdana hišica, kjer bo v posebni sobi nameščen občinski trošarinski urad in policija. Ukrep je koristen, ker bo trošarinski urad dobil svoj uradni prostor in mu bo sredi kraja olajšano uradovanje, ki je bilo dosedaj zvezano z veliko zamudo časa.

Iz odbora za postavitev spomenika Viteškemu kralju smo naprosili, da zadnji dopis v »Jutru« popravimo in tukajšnji blaginjski posle g. Mirko Kos, tajniške na g. Franc Setine. Nadalje prosim odbor vse one Trboveljane na katere se je pisмено obrnil za prispevke, in tudi vse one, katerih naslovi mu niso znani, da se v čim večjem številu odzovejo prošnji in s tem gmotno podpro akcijo za postavitev spomenika nepozabnemu kralju Mučeniku.

t— Nedeljski počitek tudi v mesnicah. S 1. oktobrom bo tudi v vseh mesnicah uveden nedeljski počitek. Na to opozarjamo vse prebivalstvo.

Iz Hrastnika

h— Z avtom na Mrzlico. Po letošnjem pomladnem vzponu z motorjem na Mrzlico (1119 m) se je pred dnevi opogumil tukajšnji domačin g. Jože Kovač, trgovski potnik pri Fokovi tovarni mila v Kranju, ter jo mahnil z avtom na Mrzlico. Tak poizkus je danes precej tvegan, kajti pota na Mrzlico so slaba, strma in kamenita. V nedeljo 4. t. m., ko so obhajali na Mrzlici veliko planinsko slavlje, je g. Kovač v družbi treh prijateljev pognal svoj »Ford« po poti z Dola proti Kalu. Vreme sicer ni kazalo prav ugodno, vendar so vsi štirje veselo obdrenčali v breg. Motor je močno brnel ter se zaganjal navzgor. V Belih vodah je voda v hladilniku že vrela. Treba je bilo ustaviti ter vrelo vodo nadomestiti s svežo. Od Belih vod pa do Kala, kjer je pot menda najtežja, se je »Ford« imenitno izkazal. Sicer počasi, toda sigurno je stroj vlek »lukazne turiste« vedno višje in višje, dokler niso dospeli na Kal, ki leži tik pod Mrzlico. Spet je bilo treba menjati vodo in pregledati motor. Nato so se vzpeli proti vrhu Mrzlice. Pot se vije najprej po grebenu. Od posestnika železnice dalje pa je bilo treba premagovati pot preko planinskega travnika. Ta del poti je bil zelo naporen in so morali fantje na nekem mestu privezati avto na vrh ter ga vleči, da so premagali strmo in nevarno serpentin. Od tod dalje je spet šlo po sreči in po poldrugourni vožnji so se vsi štirje pripeljali do koče na Mrzlici. Na Mrzlici je bilo zaradi slavlja precej ljudi, ki so začudeno gledali prvi avto na našem lepem vrhu. Viharnim vzklikom in čestitkam dolgo ni bilo konca. Popoldne je sicer nekoliko deževalo, vendar pa so avto-izletniki brez vsake nesreče in škode po isti poti srečno vrnili domov. Prva težka preizkušnja je srečno prestana. G. Kovaču čestitam na njegovem rekordu.

h— Velika tombola, ki jo priredi danes protituberkulozna liga v Hrastniku, se bo vršila ob vsakem vremenu. Dobitkov je toliko, kakor še pri nobeni hrastniški tomboli. Oglejte si jih v izlozbah trgovca gospoda Strava. Srečke so po 3 din. Segajte po njih. Tombola bo pred letnim kopalščem protituberkulozne lige.

h— Umri je v Mariboru vrl narodnjak, višji kontrolor državnih železnic g. Gabriel Pirkmajer, brat upokojenega g. podba. Hrastniški Slovenci se dobro spominjamo pokojnika, ki je med vojno nekaj časa služboval kot prometnik na hrastniški postaji. Ker je bil preveč zavezan Slovenec, je bil premeščen na Gornje štajersko, kasneje celo na Spodnje Avstrijsko, da ne bi bil preblizu slovenske domovine, katero je tako ljubil. Hrastničani ga bomo ohranili v najboljšem spominu. Naj mirno počiva v slovenskem Mariboru!

Iz Novega mesta

n— Naši strelci so priredili v nedeljo nagradno strelsko tekmovanje, za katero je vladalo tako med občinstvom, kakor ostalimi krogi neobičajno zanimanje. Tekmovanje je pokazalo da ima naša strelska družina izborne strelce. To pot so se posebno izkazali mladi, ki so prvi nastopili na strelišču ob Krki s puško v roki. Po živahnem celodnevem tekmovanju na strelišču, se je zvečer zbralo strelčinstvo družine s tekmovalci in ostalimi člani pri Kondriču. Prvenstvo je odnesel g. Anton Končič, ki si je priboril prehodni srebrni pokal in še 2 zlati svetinji. Med živahnim odobravanjem je predsednik družine g. Jože Bučar razdelil odlikovanec zaslužene nagrade. Govoril je še podpredsednik g. Jože Sterbenc, ki je naslovil vzpodbudne besede mladim strelcem.

n— Gasilska predstava v Smihelu. Prosvetni odsek gasilcev v Smihelu uprizoril drevi ob 20. Forgeronovo komedijo v 3. dejanjih »Zenitev gospoda Pekarija«. Smihelčani, ki so znani po svojem delu pri gasilstvu, so že večkrat gostovali v Novem mestu. Upamo, da nas tudi to pot ne bodo razočarali in želimo le, da tudi gmotno dobro uspejo, saj je čisti dobiček namenjen izpolnitvi gasilskega orodja.

n— Kino »Dome« v Sokolskem domu to predvajal danes ob 15. 18. in 20.15 zvočno opereto »Gasparone«. V glavni vlogi: Marika Röck. Predigra: Paramountov zvočni tednik.

Iz Ptujja

j— Kupujte srečke državne razredne loterije in podružnice »Jutra« v Ptujju! Pojar na Ptujskem polju. Posestniku Japezu Frasu iz Grajenčaka je zgorela hiša. Ko je žena kuhala večerjo, je na ogenj naložila suho vejčje. Iskre so letelo skozi dimnik in padale na presušeno slaminato streho. Ta se je vnela in v hipu je bila vsa hiša v ognju. Zgorelo je seveda vse do tal. Škoda je znatna.

Naše gledališče

D R A M A

Celrtek, 22.: Car Fjodor. Premiera. Premierski abonma. Otvoritvena predstava. Petek, 23.: Zaprtlo.

Sobota, 24.: Veriga. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja, 25.: Car Fjodor. Izven. Ponedeljek, 26.: Zaprtlo.

Torek, 27.: Zene na Niskavoturi. Premiera. Premierski abonma.

Otvoritvena predstava sezone 1938/39 v ljubljanski drami bo »Car Fjodor«, zgodovinska drama iz ruske klasične književnosti, ki jo je napisal v verzih A. Tolstoj, prevedel Josip Vidmar. Naslovno vlogo carja Fjodora igra g. Kralj, cariova ga. Saričeva Boris Godunov je g. Levar, Sujski g. Cesar, Dionizij g. Debevec, ki delo režira. Varleam je g. Lpah, Job g. Daneš, Vosilij Sujski g. Skrbinec, Andrej Sujski g. Gregorin, Dimitrij Sujski g. Bratina. V ostalih vlogah nastopijo g. Boltarjeva, g. Rakarjeva ter g. Drenovec, Jan, Jerman, Potokar, Preselnek, Sever, Plut in Gale. Predstava je za premierski abonma.

Finžgar: Veriga. V novi sezoni bo Narodno gledališče vpriporilo zopet Finžgarjevo »Verigo«, ki nam slika življenje na našem podeželju. Prmoža igra Bratina, Marika, Cesar, Mino Juvanova, Miko Boltarjeva, Jančeta Starič, Aleno Gabričičeva, mejača Potokar, Liza Rakarjeva, Janeza Drenovec, Cencela Bratina ml., Tomažina Lipah, Dornolea Sever, Boltezarja Gale. Delo je režiral režiser Milan Skrbinec.

Tretja novost dramske sezone bo finska igra »Zene na Niskavoturi«, ki jo je napisala pisateljica Helle Vuolijoki, in jo eden najpomembnejših odskih uspehov v zadnjih letih.

Prijave za gledališki abonma se še vedno sprejemajo in sicer v ponedeljek in torek v veži dramskega gledališča. Priporočamo in prosimo za številne prijave. Krog naših stalnih posestnikov se mora razširiti posebno v letošnji sezoni, ki je jubilejna (20) sezona iziza prevrata. Cene za abonma so nizke, plačilni pogoji nadvse ugodni, zato je podpis abonmaja omogočen, koro vsakomur. Prijave se sprejemajo dnevno od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

GLA/OVITI D' PACCINI IZ ČIKAGA. JE / VOJIM / SENZACIONALNIM PRE. PARATOM. POVRNUL ŽENI AKTIV. NO/T IN MLADO/T.

ZA ŽENE OD 40 LET NAPREJ
MORANA HORMON AKTIV
KREMA/ DIN. 60.- VRNE ŽENI AK. TIVNO/T IN MLADO/T.
OD 30-40 LET MORANA HOR. MON KREMA/ (IZ MJIH ŽLEZ) DINARA 50.-
OD 18-30 LET MORANA VITA. MIN KREMA/ (V/OKIH GORA) DIN. 40.-

TE NOVITETE TAKOJ OD/TRANIJO GUBE. MLAHAVO KOŽO. NEREDE KOŽO MLADO/TNO NAPETO Z BARŽUNA /-TIM TENOM.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Malim oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obenu s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Naznanilo
Cenjenim stenoam
vjudno javljam, da sem
odprla gostilno na Po-
ljanski cesti 55.
Tocila bom pristna
šajerska in dalmatin-
ska, dolenska vina in
dobra jedca. Za obilen
obisk se priporoča.
MARICA B. L. A. I. C.
22080-18

Dva dni, dve noči
Sprejeto na žegnanje k
Ljubljani na bob, krva-
vice, pečenice in ribice.
Za obilen obisk se pri-
poroča ANICA PEČNIK.
22146-18

Sreča res prava
tu je doma, ples in pijet
veselja sram. — Gostilna
Kizmar, Dolenska cesta.
22184-18

Staroznana gostilna
»Pri Panju«
Ljubljana, Vegova 10.
Vas vabi na novi slad-
ki most, pristni dolenski
akci cvetki in fina šajerska
akci vina, — ob vsakem
času razna topla in m-
zda jedila, dones in vsak
večer igranje klavirja,
petje itd. Zato vsi
prijetelji dobre kapije in
vesele narave pridi-
te se danes v gostilno
k Panju, kjer se boste
najceneje in kar naj-
bolje zabavali.
Za obilen obisk se naj-
topleje priporočam in
vas vjudno vabim
TONE HUC, gostilničar.
22190-15

Gostilna Martine,
Zg. Šiška
boči izbrana šajerska in
dolenska vina. Danes
puni, karavice! Vsa-
ko nedeljo koncert!
22314-18

Službo dobi

Krojaškega
pomočnika
za velike komade takoj
sprejme za stalno delo,
nastop takoj, okraja v
hiši, Gerjevič Franc, —
Brezice.
22210-1

Hotelsko kuharico
privravnostno, samostojno,
od 30—40 let staro, iščem
za prvotnost in dolgolet-
ni spretnosti. Ponudbe
sliko in zahtevno plače na
Hotel Tomislav, Dolenjska.
22212-4

Raznašalec kruha
močnega in polnega, —
sprejem takoj. — Tržič,
Glavni trg 8.
22181-1

Dva krojaška
pomočnika
za fina velika dela, za stal-
no sprejme L. Knol, Litija.
22179-1

Vzgojiteljico
perfektno in nemščini,
— sprejem event. samo za
popoldne. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.
22177-1

Gospodnično
večjo nemščino, sprejem
popoldnevo k solončkov-
nemu otroku. Dopolni
od šifro, naslova na ogl.
od Jutra.
22242-1

Čevljarski
pomočnik
za žensko fino delo do-
bi stalno mesto. Samo
zmožen za fino žensko
delo naj piše na Jernej
Udi, Bistrice 49, Trzin.
22207-1

Mizarskega
pomočnika
za pohištvena dela ta-
koj sprejme G. Jar J.
Jup, Florjanska 1.
22230-1

Trgovskega
pomočnika
sprejme špecijalistka tr-
govina v Ljubljani. Po-
gost: Dobro prodajalec,
vojašnice prost, samski,
starost 24 do 30 let, za-
stojnik, samostojno, iz-
ka in lepim prikupljiva
nastop, lastno-
rno pisane ponudbe z
vsemi podatki in na-
vedbo zanesljivih re-
ferec pod »Zelo vesten«
na ogl. odd. Jutra.
22237-1

Mladostrežnik
samo v zaupno išče
boljši gospod. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Nekaj ure«.
22240-1

Delo na dom
Inteligentnejše osebe s
čitljivo pisavo, tudi z
delež, katere se pripra-
vijo baviti se s sad-
nim, dobro plačanim in
resnim plašanjem, naj-
nужno pošljejo svoje la-
stnorčno pisane ponu-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Gewissenhaft«.
22163-1

Starejšo gospodinjico
ki ima kakšno lastno ali
nekaj gotovine, išče mi-
ro in družina, stalno.
Ponudbe na podružnico Jutra
Maribor pod šifro »Mirna
bodočnost«.
22297-1

Urarski pomočnik
dobi takoj mesto, Jakob
Mulaev, urar in optik,
Maribor, Kralja Petra trg 1.
22296-1

Elektro- in

avto-gen. varilca
perfektnega, išče za takoj
tukajšnje tekstilno podjetje.
Reflektant z varilnim tečajem
imajo prednost. Osebe
pod »Sposobnost« na po-
družnico Jutra Maribor.
22287-1

Frizerko
privravnostno moč, sprejem.
Plača po dogovoru. Salon
Dobaj, Maribor, Gosposka
ul. 38.
22292-1

Slasčičar
privravnostno varizan, dobi
takoj mesto. Prepise spre-
val z zahtevki plače pod
»Letno nameščenje« na po-
družnico Jutra Maribor.
22299-1

Samostojnega
kuharja
ali privravnostno kuharico
za večje restavracijsko po-
djetje, išče. Ponudbe z
zahtevki plače pod »Sam-
mostojnost« na podružnico
Jutra Maribor.
22300-1

Dva mizarska
pomočnika
sprejem takoj. — Avgust
Kozman Staničev 52, St.
vid n. Ljubljana.
22311-1

Mizarskega mojstra
sprejem v stalno službo.
Z nekaj jamstva imajo
prednost. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.
22312-1

Poslovodkinjo
iščem. Starost 25—30 let,
z obisto pravico in nekaj
gotovine. Event. pozneje
ženstvo ni izključeno. Po-
nude na »Zagreb« na
podružnico Jutra v Mar-
bora.
22290-1

Mladostrežnik
deklo
za pomoč v delavnici i-
ščemo. Pridržanje: Eke-
to, Franciškanska 10,
dvorščice.
22232-1

Šiviljske pomočnice
samostojne sprejme ate-
lje Vida Renčelj, Ljub-
ljana, Alekandrova ce-
sta 4, pasaza.
22250-1

Stavbnega klepar.
pomočnika
sprejem takoj. Zagor-
je ob Savi. Rožar An-
drej, kleparski mojster.
22282-1

Plačilni natakario
kavolje zmožno sprejme
boljša gostilna v Lju-
bljani. Pisane ponu-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Prijazna 888«.
22285-1

Perfekten kuhar in
gospodski sluga
perfekten, — dobita takoj
službo na Gorenjskem.
Mlada, neozena, voja-
šine prost, z znanjem
slovenske in nemščine.
Visoke zahteve pri dobri
plači. Stalna služba. Pro-
sila samo z najboljšimi
sprejeli večletne službe
in referencami naj se ja-
vijo s sliko pod značko
»Gorenjski 67«.
21864-1

Železninarja
popolnoma izvežbanega
sprejme večja trgovina z
mešanim blagom v me-
stu na deželi. Ponudbe
pod »Dobro in spretne
prodajalec« na ogl. odd.
Jutra.
21362-1

Nadmlinarja
samostojnega, — vajnega
mletja vseh žitaric, išče za
vodstvo mlina za takoj
valjani mlin. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Mlinar«.
21805-1

Prvovrstna frizerka
dobi takoj mesto. Pon-
udbe z navedbo ponudbe
pošljite na naslov: Jurij
Šimunac, Kranj.
22002-1

Pekovskega
pomočnika
mladega, ki bi raznešal
tudi kruh, sprejem v
stalno službo. Ali Jo-
sip, Vir pri Domžalah.
22000-1

Uradnica
večja samostojno voditi
pisarniška dela manjše
industrije se sprejme tako-
j ali po dogovoru. Ponu-
be z navedbo plače na ogl.
od Jutra pod šifro
»Lesna industrija«.
22060-1

Pletiljam
oddam delo na dom takoj.
Trata 14, blizina tovarne
Stora, St. Vid n. Ljubljani.
22120-1

Trgovska pomočnica
špecijalistka in manufak-
turne stroke s primerno
kavolje in večletno pra-
vo za vodstvo podruž-
nice dobi mesto. Ponu-
dite »a ogl. odd. Jutra
pod »Vesna in poštena
pomočnica«.
22042-1

Akviziterje
išče po čisti državni raz-
širjena lustr, tujsko-
prometna revija. Ugod-
na prilika za lep zaslu-
šek zlasti za zastopni-
ke zavarovalnic, železn-
upokoje in itd. Ponu-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Mesecno 2.000«.
22052-1

Kuharico
ki zna kuhati dobro
mešansko hrano išče
trgovska hiša na deželi.
Ponudbe z prepišani
delo, slika, zahtevno pla-
če pod »Primeren za vsa-
ko delo« na ogl. odd.
Jutra.
22123-1

Kuharico

sprejemmo za manjšo
menzo. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Takoj
sprejemmo«.
22040-1

Raznašalec peciva
dobi takoj mesto. Plača
150 din na mesec. Stojan
Jože, parna pekar-
na, Pišce, srez Brezice.
22044-1

Frizerko
z znanjem železne on-
dulacije takoj sprejme:
salon »Pancle. Kongres-
ni trg 3.
22081-1

Otroška negovalka
s prakso, išče mesto k
otročim za čez dan. Na-
slov v vseh posloval-
nicah Jutra pod »Negovalka«.
22079-1

Fotograf
starejšega zelo resnega
potrebuje prvenstveno
da je dobro izvežban
sprinter in za to delo
negativ retušer, za-
zmo; zahtevam da je
zelo ngl. din. mesto res-
no in stalno. Ponudbe
takoj ali po pošti. Milij
Kovtšev, fotograf, Hrv-
tovičeva 41, Beograd.
22076-1

Fotografsko
pomočnico
samo resne ki je odlič-
na v nega, tu v korn
reži, biti mora never
jetno hitra v retuži in
kopiranju; stenoanje
in hrana v družinski
hiši, plača 1000 do 1200
din mesečno. Mesto stal-
no. Ponudbe takoj ali
po pošti na Milijko-
vičeva, Beograd.
22077-1

Prvovrsten
damski orkester
potujoči, išče gospodi-
no, ki zna igrati harmo-
nično volino in druge in-
strumente. Edeš, Ja-
nelnik, Grand hotel, Sla-
vonski Brod.
21969-2

Prodajalko
najmanj za 3letno prak-
so, pridno in pošteno,
sprejem. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Postena 1226«.
22018-1

Steklarskega
pomočnika
ali izvežbanega pomoč-
no takoj sprejme v
stalno službo: Colnar,
steklarna in trgovina v
Kranju.
21892-1

Propagandistke
za kveje Maribor. Or-
mož. Novo mesto. Dol-
nja Lendava. Murska
Sobota. Dvornja. Je-
senice, Kranj, Ljubljana
išče. Prednost imajo
z znanjem nemščine in
trgovsko naobrazene. —
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Propaganda
77«.
22053-1

Samostojne
kuharice
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Kuharico

sprejemmo za manjšo
menzo. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Takoj
sprejemmo«.
22040-1

Raznašalec peciva
dobi takoj mesto. Plača
150 din na mesec. Stojan
Jože, parna pekar-
na, Pišce, srez Brezice.
22044-1

Frizerko
z znanjem železne on-
dulacije takoj sprejme:
salon »Pancle. Kongres-
ni trg 3.
22081-1

Otroška negovalka
s prakso, išče mesto k
otročim za čez dan. Na-
slov v vseh posloval-
nicah Jutra pod »Negovalka«.
22079-1

Fotograf
starejšega zelo resnega
potrebuje prvenstveno
da je dobro izvežban
sprinter in za to delo
negativ retušer, za-
zmo; zahtevam da je
zelo ngl. din. mesto res-
no in stalno. Ponudbe
takoj ali po pošti. Milij
Kovtšev, fotograf, Hrv-
tovičeva 41, Beograd.
22076-1

Fotografsko
pomočnico
samo resne ki je odlič-
na v nega, tu v korn
reži, biti mora never
jetno hitra v retuži in
kopiranju; stenoanje
in hrana v družinski
hiši, plača 1000 do 1200
din mesečno. Mesto stal-
no. Ponudbe takoj ali
po pošti na Milijko-
vičeva, Beograd.
22077-1

Prvovrsten
damski orkester
potujoči, išče gospodi-
no, ki zna igrati harmo-
nično volino in druge in-
strumente. Edeš, Ja-
nelnik, Grand hotel, Sla-
vonski Brod.
21969-2

Prodajalko
najmanj za 3letno prak-
so, pridno in pošteno,
sprejem. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Postena 1226«.
22018-1

Steklarskega
pomočnika
ali izvežbanega pomoč-
no takoj sprejme v
stalno službo: Colnar,
steklarna in trgovina v
Kranju.
21892-1

Propagandistke
za kveje Maribor. Or-
mož. Novo mesto. Dol-
nja Lendava. Murska
Sobota. Dvornja. Je-
senice, Kranj, Ljubljana
išče. Prednost imajo
z znanjem nemščine in
trgovsko naobrazene. —
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Propaganda
77«.
22053-1

Samostojne
kuharice
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
večja srbobratke in
nemške korendence,
kakor tudi knjigovod-
stva, dobi takoj mesto.
Ponudbe na oglas. odd.
Jutra pod »Kemikalijske«.
22096-1

Uradnica
več

Mesečno sobo

s posebnim vzhodom, ev. s hrano oddam s 1. oktobrom stalni solidni oseb. Numska 19. vso kopriliče. 22211-23

Prazno sobo

v okolici Kolceje, Mirja. Rožne doline, iste solidne gospod za 1. oktober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Stalno«. 22182-234

Sredi mesta

oddam elegantno opremljeno sobo s skupno kopalnico stalnemu, solidnemu gospodu, nedelju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22232-23

Prazno sobo

separirano s skupno kopalnico oddam takoj gospodični. Vrata, Gledalska 12-III. 22270-23

Sobo

z dvema posteljama z vso opremo ali brez takoj ali s prvim poceni oddam v Zidovski 6. 22263-23

Opremljeno sobo

s vzhodom z stopnic od dna solidnemu stalnemu gospodu. Sreliška 22. 22262-23

Lepo sobo

veliko in svetlo, oddam gospodičini. Istotam oddam kabinet. Strossmayerjeva 4-I, desno, vstopni gimnazije na Poljanah. 22254-23

Sobo

lepo opremljeno s posebnim vzhodom, oddam Smartinska 10. 22253-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam v vseh poslovalnicah Jutra. 22257-23

2 gospodični

sprejemem v tepo sončno sobo z uporabo kopalnice. Po želji tudi hrana. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22251-23

Sobe isče

Bančni uradnik isče samostojno stanovanje garsonko ali moderno opremljeno sobo s skupno kopalnico, za tisk. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mirno stanovanje«. 22003-234

Lepo opremljeno sobo

isčem blizu kolodvora ali Taborja. Ponudbe z ceno pod 1. oktobra na ogl. odd. Jutra. 22035-234

Isčem sobo

s vso opremo za visokosolca jurista. Brez perila N. Nedelko, Ljubljana, Korytkova. 21998-234

V Kranju

isčem opremljeno sobo s popolno opremo. Hlre ponudbe z navedbo cene na pod. Jutra v Celju pod »Gorenjsko«. 22021-234

Gospodična

isče mesečno sobo, sončno, suho, zračno in mirno za oktober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalno«. 22115-234

Uradnica

mirna, snažna, isče s novembrom samsko (garsonko) ali enosobno stanovanje v centru mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Srejo«. 22095-234

Prazno solčno sobo

s posebnim vzhodom, isčem za 15. oktober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za 200«. 22094-234

Angleško društvo

isče dve vezani prazni sobi. Ponudbe na naslov: Dr. Zdenko Svigelj, Dalmatova 11. 22143-234

Mirno sobo

isče v centru gospod za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidno«. 22195-234

Prazno sobo

s posebnim vzhodom isčem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Srejo«. 22227-234

Opremljeno sobo

s strogo separiranim vzhodom in neposredni bližini glavne pošte isče boljši mir in stalen goepod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uradnik 120«. 22229-234

Dijakne sobe

Dva akademika stalna in mirna isče opremljeno sobo s 1. oktobrom. Cena 150 din za osebo. Ponudbe pod »Mirna« na pod. Jutra v Mariboru. 21731-22

Višješolcu

oddam mirno sobo z skupno kopalnico. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22204-22

2 dijakinji

ali gospodični, sprejemem v lepo solčno sobo. Dobra oprema, kopalnica. Poljanska 15, VI. stop. 22194-22

V »JUTRU«

INSERIRAJ

Zivali

Dva para pavov

(Pape) za rogo in 4 letinske bele prodam. Vprašati pri Karl Uhlisch, Rimske Toplice. 22059-27

Prima čuvaj!

nemški ovčar, krasen, 2 leti star, z rodnikom, dresiran, poceni na prodaj. Poizve se Holmstova 19, podprilije. 22092-27

Papiga

svetlomodra je usla. Oddaja jo proti nagradi v Gajevo ul. 8-III, levo 22191-27

Resast dakel

sivorjav, z znakom štev. 103 celje se je zatekel. Odda naj se v evangelijsko župnijo. 22191-27

Angora muc

bel, mladec na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22213-27

Prodaj pse

Nemški volčjak, 2 pol. drugo leto stara in 6 mladičev. Zg. šifra 56, nasproti Krekove sole. 22238-27

Nemškega ovčarja

mladiča kupim takoj. Vamene ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Nemški ovčar 33«. 22248-27

Dopisi

Dve gospodični

želita resnega poznanstva z dobrodušnim, boljšima gospodoma od 40 let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zaven Ljubljane«. 22006-24

»Dober in pameten«

Dopis brez podpis prepoznam prijatelja zato sešesnak prihodnjosti sred. ob 4. istotam. 21961-24

»Usoda«

dvignite pismo. 22157-24

Družbe

Samostojnega gospoda isče 56-letna Nemka vselej znajoča. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Intelligent 787«. 22139-24

Gospod

želi znanja z ljubko damo. Pomaga ji tudi denarno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fortuna«. 22236-24

Ženitve

Železničar

srednjih let se želi poročiti z gospodično neomadeževane preteklosti, ki ima nekaj gotovine. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra v Ljubljani pod naslovom »Srečo isčema«. Po možnosti prosim za sliko, ki jo po čisto besedo vrnem. 21869-25

Ženitve in moštve

boljših krogov posredujem največje, realno in solidno. Velika izbira odličnih partij. Prorazredne rodbinske zveze. Informacije pošiljam proti nakazilu 10 dinarjev v znakomih - diskretno »REZOR«, Zagreb, Pošta 3. 22047-25

Dva pozabljena

blondina neoporečene preteklosti, iz Holandije, s prihrankom po 80.000 din. D. je star 45 let, G. pa 33 let. Se želita spoznati z Slovenkama, stari 23 do 45 in 23 do 33 let, katere so lastnice kakršnihkoli obrti ali dobičkonosnega kmetijstva. Vdvo ve niso izključene. Ponudbe s sliko (ako je mogoče) pošiljate na naslov: Anton Domenšek, pa K. G. Ubach Over Vorms, Schanservog No. 27, Limburg, Holand. 21942-25

Inteligentna

gospodična 25letna, simpatična zunanosti želi resnega znanjca z primernim značajnim gospodom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Teško sem sama«. 22051-25

Obrtnik

ki ima dobro obrt in posestvo na periferiji mesta želi poročiti z gospodično z nekaj gotovino. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Obrt«. 22050-25

Samostojno damo

z nekaj gotovine želim spoznati zaradi pomanjkanja znanja. Sem obrtnik in želim samostojno delavnico. Ponudbe po možnosti s sliko na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samostojna gospodična«. 21929-25

Trgovca in gostilničar

delaven, skrben, dobro izobražen, samec z letno hsko z lepim vrtom za solčje in sadje, s staro in dobro vpeljano obrtjo v Ljubljani (vredno 300.000 din) poroči ženo brez otrok, staro 35 do 40 let, ki ima din 60.000 naprej premoženja v srbu kompletirano obrt. V postev pride dobra in značajna gospodična. Medsebojna diskretna mora biti. Zamena. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepo življenje«. 21922-25

Višješolcu

oddam mirno sobo z skupno kopalnico. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22204-22

2 dijakinji

ali gospodični, sprejemem v lepo solčno sobo. Dobra oprema, kopalnica. Poljanska 15, VI. stop. 22194-22

V »JUTRU«

INSERIRAJ

Z boljšim

gospodom želim znanja, od 45 do 55 let starim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Idealno«. 22172-25

Vdovec

star 55 let zdrav in krepek, govori več jezikov, z dobro plačo 30.000 din na leto z lepim stanom in drugim priredilno stari in pod pokojnino si išče ženo, zdravo po mogočnosti gospodično; ali pa vdovo brez otrok z nekoliko kapitala, staro od 45 do 55 let. Ponudbe s sliko na naslov: Jožef Milčimir, manipulant f. šecera, Cuprija. 22173-25

Vdova 33 let

z novo, lepo vilo in pokojnino, poroči najrajši vdova v državi službi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa bodočnost 776«. 22142-25

Nameščene

srednjih let z lepo stalno službo ter 30.000 dinarjev gotovine, cedne zunanosti, neomadeževane preteklosti, povsem značajen, isčem tem potom znanja z gospodično ali vdovo brez otrok po možnosti z nekaj premoženja radi takojšnje ženitve. Le resne ponudbe s sliko, ki se časno vrne na ogl. odd. Jutra pod »Mirno življenje«. 22234-25

Obrtnik

samec srednjih let, z dobro vpeljano trgovino, želi znanja z damo, ki ima veselje do trgovine. Dopise na podružnico Jutra Maribor pod »Takojšnji ženitve«. 22293-25

Obrtnik in posestnik

33-leten, želi znanja z gospodično ali vdovo. Dopise na podružnico Jutra Maribor pod »Loterija«. 22301-25

Samostojen trgovec

isče radi prijateljstva samostojno, neodvisno vdovo, od 35 do 45 let. Iz okolice Celja imajo prednost. Ponudbe s sliko na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Trgovce«. 22305-25

Razno

Klavirji pianini

Warbinek

Warbinek

so prvostolne kvalitete, vredne cene krasnih instrumentov. Konkurenčno vsem znanim inozemskim tržakom. Izredne tonske lastnosti in trajnosti, ki so plod dolgoletne izkušnje v izdelavi klavirjev, preseneče. Izposojevanje po najugodnejših pogojih.

Warbinek

tovarna klavirjev LJUBLJANA Miklošičeva cesta 2, 4 pri Franciskanski cerkvi.

Nabavka.

Zagrebska zadruga Zagreb - Tomislavov trg 17 kupi neomejene količine železniških pragov, hrastovih, bukovih, borovih, tisovih, kakor tudi skrotniški material.

MEINEL-HEROLD

d.o.o. tal. tvornice glasbil MARIBOR st. 101

Cunje

strojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, oboje v celoti, govejo dia ko (aravo) - kupi vso množino ARBEITER, Maribor, Dravska ul. 11.

ZAHTEVAJTE

BRESPLAČNI PODOČNI CENIK NAJPODPOLNEJŠIH GLASBILA NAJVEČJE DUMAČE STROJNE TVRKE F. SCHNEIDER KR. DVORSKI DOBIVATELJ ZAGREB NIKOLIČEVA 10

STALNA RAZSTAVA POHIŠTVA

»BOR« FRANC KREGAR & CO. Vižmarje 57, st. Vid

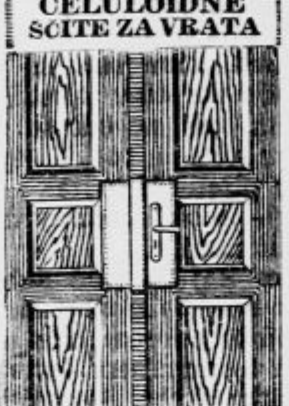
Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana Poljanski nasip 4-6 Pralica - Svetolikalc

CELULOIDNE SCITE ZA VRATA

CELULOID V PLOŠČAH

naročate pri F. Zrnec Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1

KLISEJE

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP ST. 23

FORTUNA

Elektro univerzalni stroj v vsako mizarstvo delavnico! RESITELJ MALE OBRTI IN STRAH NASIH KONKURENTOV! Din 6.800 -

KLISEJE

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrovo« mali oglasnik

ČAJNO MASLO

prvovrstno izdelujem, lahko pošljem ob vsakem času vsako količino!

Ignac Berkeš,

mlekarstvo, Koprivnica

»JUTRO« ZAVARUJE!

NOVOST v sredstvu za čiščenje zob

BOTOT 407

DENTIFRIC SPECIÁL MOUSSEUX PARIS

Tekoče penoče se, osvežujoče.

En poskus vas bo navdušil.

Sprejememo potnike in krajevne zastopnike

za sistematsko obiskovanje industrijskih podjetij za izvrstne kemijsko-tehnične predmete. - Obširne ponudbe z navedbo dosedanjega zaposlenja po »Visoka provizija - mala kolekcija« na Publicitas d. d., Zagreb, Illica 9.

Na zelo prometni točki v hiši »EVROPA« v Ljubljani

se odda s 1. februarjem 1939 trgovski lokal s skladiščem

Pojasnila v pisarni dr. Moro, Gospodstvska cesta 2.

INŽENJER KEMIJE

33 let star, z 10 letno prakso v kemični stroki (anorganske in organske kisline in preparate, umetna gnojila, tekstilna olja in 4 letna barvarska in tekstilna praksa) z najboljšimi referencami IŠČE primerno službo. Službo lahko nastopi po 3 mesecih. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Kemik«.

Din 60.-

znaša mesečno odplačevanje za znameniti orig. »ARDA« otroški voziček. - Brezplačen katalog z največjo izbero v državi in zajamčeno najnižjimi cenami, ker jih kupite naravnost od izdelovalca. - Prevoz do vas plačamo mi.

»ARDA« - Beograd, Palmotičeva 12.

KLAVIRJI

pianini, harmoniji: Steinway & Sons, Blüthner, Bösendorfer, Förster, Hölzl, Manborg

so nesporno najboljši

fabrikati na svetu. Dobite jih le pri tvrdki

ALFONZ BREZNIK

LJUBLJANA Aleksandrova cesta 7

Majhni obroki, nizka

zposojevalnina. Tudi preigrani klavirji na zalogi.

Istotam velika izbira

vseh glasbil, muzikalij in strun.

Sistem Wertheim

ZANESLJIV! VARUJE VASO IMOVINO DOBIVA SE POVSOD.

Parkete

vseh vrst izdeluje in dobavlja po nizki ceni

Leo Paulin

tovarna parket in furnirji, parna žaga.

Pošta: Straža

pri Novem mestu.

KLISEJE

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrovo« mali oglasnik

Mislila je, da je Majdkina obleka bela...

...dokler ni videla njene tovarišice v Radion beli obleki!

Tudi drugi ljudje gotovo vidijo razloček. Kako neprijetno je to! Da se ji je moglo kaj takega pripetiti pri dolgoletnih skušnjah v pranju! S čim je samo oprana ta obleka, da je tako bleščeča bela?

Seveda z Radionom! Kar z navadnimi pralnimi sredstvi ni mogoče - odpraviti iz tkanine vse nesnage - to napravi Radion s kisikovimi mehurčki. Pri kuhanju pronicajo skozi perilo tako temeljito, da izgine tudi zadnja sled nesnage. Zaradi tega je z Radionom oprano perilo tako čudovito belo, kakor nobeno drugo perilo: Radion belo.

SCHICHTOV

RADION

NI ČISTEJŠE BELINE OD RADION BELINE

NA OBROKE DOBITE POVSOD!

Za isto ceno kot proti gotovini pa le pri:

ANASTAS PAVLOVIČ

največje manufakturno skladišče v Jugoslaviji. Ustanovljeno l. 1844.

BEOGRAD - ZAGREB - LJUBLJANA

Oglejte si našo zalogo V GAJEVI ULICI 5, pasaja »Nebotičnika«.

ALOJZ ŠPETIČ, komis. trg.

Krasen lokal

na najprometnejši točki Ljubljane, SE TAKOJ ODDA.

Ponudbe na ogl. odd. »JUTRA« pod »Točka«.

Cevlje kupujte le v trgovinah, kjer dobite tudi

SANOPED

prašek za čevlje.

Povzroči dolgotrajnost obutve in nogavic. Stane 2.- Din.

Celuloidni ščit,

pri vratnih ključkah vam prihrani večkratno pleskanje. Vrata bodo vedno čista. Dobavlja jih

SEMIČ V.

Privoz 13, Ljubljana - tel. 36-92. Celuloid je na zalogi v vseh barvah. Sprejemo se dobri akviziterji.

JACKSON GREGORY:

HČI SOLNCA

Roman.

Morda ne za zelo dolgo, a dovolj, da bi jo človek prinesel od studenca, če se spotoma ne bi ustavljal. S starim žrtvenim nožem je pri vhodu odrezala močno, prožno vejico in iz nje napravila obroček, ki je imel kakšna dva palca v premeru. Potem je iz svojega ogrinjala iztrgala četrkotni kosček svile, iz njega spretno napravila globok žep in ga s pomočjo zelenih travnatih bilk pritrdila na obroček. Vse skupaj je bilo pač prejši podobno sračjemu gnezdu kakor posodi za vodo.

»Pa bo držalo«, je zatrjevala Betty, da bi bila deležna priznanja za svoje delo. »Včasih sem nosila kopalne čepice iz slabše svile, kakor je ta, pa niso propuščale kapljice. Razen tega sem uporabila dve polni svile, vmes pa sem dejala plast suhega listja.«

»Odlično«, je rekel. »Da, nekaj časa bo držalo, a od jutra do večera je dolgo in bojim se...«

»Kakor da jaz že tudi nisem mislila na to!« je odvrnila Betty. »Vedela sem, da moram tudi za to nekaj najti. Najprej sem mislila na vaše čevlje, a te boste vendar potrebovali sami. Stopite z mano, da vam pokažem najin rezervuar.«

Vrgla je prgišče listja in dračja na ogenj in ga odvedla k razpokam, ki se je ožila in izgubljala v

60

ozadju njunega skrivališča. Tu je obstala pred skalno, ki je surovo izoblikovanemu jajcu podobna, kakšnih šest čevljev v premeru, ležala v plitki vdolbini na tleh.

»To bo najina steklenica«, je rekla Betty.

Najprej je menil, da ima Betty v mislih vdolbino v tleh, ker skala ni povsem izpolnila kotanje pod seboj. Že je imel besedo po izhlapenju na ustnih, ko mu je Betty razložila svoj načrt. Upala je, da bo kjerkoli v skali našla votlino, v kateri bi bilo mogoče zalogo vode spraviti na varno. Tale skala in njena sploščena konica sta vzbudili njeno pozornost. Kamen je v resnici imel v sebi okroglo vdolbino nekaj palcev v premeru. Robovi so bili skrbno izglajeni. Kako globoko je segala odprtina, ni vedela.

»Vtaknite palico vanjo«, je ukazala Betty.

Kendric se je prepiral, da je vsa reč kakšnih osemnajst čevljev globoka. Vsa posoda je po vsej priliki držala kakšna dva kvarta vode, toliko, kolikor je treba dvema človekoma za štiriindvajset ur.

»Napraviti morava še primeren zamašek«, je rekel Jim, ki je z navdušenjem pozdravil njen zamisel. »In ko bova hodila po vodo, bova spotoma iskala tudi slamice, da bova laže pila. Doli v kanjonu rase ločje in divji oves.«

Noč se je že nagnila, kmalu se bo jela dramiti jutrnja zarja. In s prvim jutrom bodo Zoraidini hlapci preplavili vsa pota in steze, da kakor psi izvohajo njuno sled. Zato sta se takoj odpravila vnovič na pot po vode. Spet sta bila tesno drug

kraj drugega. Potem je Jim napolnil Bettyno posodo, nato pa sta se spet vrnila v zavetje. Kendric je Betty pripravil ležišče in ji ukazal, naj gre leč. Ko je bil z zamaškom »steklenice« gotov, je že trdno spala.

IX.

Na lovu za živili.

Kendric sam ni zaspal. Sedel je pri ugaslem ognju. Polagoma se je tema začela razgubljati in rahla svetloba je jela od zunaj pronicati v njuno zavetje. Ozrl se je na Betty in spet nagubanečnega čela umaknil pogled. Gotovo bo krepko in dolgo spala — predramila se bo sveža in lačna. Sam je bil že lačen kakor volk.

»Za jed bom moral jaz skrbeti«, si je dejal. Vedel je, da se izpostavlja nevarnosti, da ga kdo vidi, če skrivališče zapusti. Čim jasnejše je postajalo jutro, tem bolj je bilo verjetno tako. Preprosta pamet mu je narekovala, naj ne odlašja dalje: za vsako ceno se mora pripraviti na pot. V žepu je našel konček svinčnika in pisemski ovitek. Vrgel je nekaj vrstic na papir, ga položil k Bettyni roki ter Brucejevo pištolo položil nanj.

»Sel sem, da poiščem kaj za pod zob. Bodite mirni, dokler ne pridem nazaj. Če izostanem dolgo, ne bo moja krivda. Bodite povsem brez skrbi. — Zagotovo se spet vrnem in prinesem jestvin. Jim.«

Pa je le ni zapustil brez skrbi. A mudilo se mu je, da bi bil lahko spet čim prej nazaj. Vzel je puško in je previdno smuknil skozi grmovje. Spet in spet je malo postal, da se ogleda in se prepriča, ali

ga ni kdo videl. Odprte kraje je preplezal po kolenih, a vso pot je iskal kritja za skalami in grmovjem. Napravil si je natančen načrt. Najprej se je hotel spustiti v kanjon, potem pa ob njem navzgor. Naglo je naraščal dan. Po višavah je že sijalo sonce, samo globeli so še ležale v mraku.

Našel je kraj, od koder se je lahko razgledal po kletčevju, v katerem je bilo njuno skrivališče, ne da bi ga bil mogel kdo opaziti. Dolgo je zrl tako čez pokrajino in čakal. A ko je vse ostalo tiho, ko se nikjer ni zganil šum, se je olajšan oddahnil in korakal dalje.

Odločil se je, da prehodi kanjon do vrha, nato pa se spusti na drugo stran. Od vsega početka mu je bila pot v glavnih obrisih živo pred očmi; držal se je redkega grmičja in drevja, ki ga je varno skrivalo pred preganjalcem. Ko bo dovolj daleč, je hotel teči dalje, dokler ne bo nekaj milj med Betty in njim. Če mu potem pride pred puško kakšna divjačina ali kakšna izgubljena ovca, bo tvegala strel. A če mu bo pok spravlil Zoraidine ljudi na sled, bo ravnal, kakor mu bodo že narekovale razmere: ali bo bežal ali pa se bo bil.

Cez kakšno uro je stal na vrhu grebena. Pred njim se je razprostirala zapuščena divjina, prepadi so tekli ponekod, drugod pa se je širilo trnjevo grmičje, nizko siromašno drevje in trate. Še svoj živ dan ni videl manj vabljivega lovišča. A kakor je kazalo, povsem brez vode ta košček sveta le ni bil, in ko je korakal dalje, se je ves čas oziral za kakšnim kanjonom, v katerem bi utegnil trčiti na izvir.

Ostaréti in vendar ostati mlad

bi hotel vsakdo. Če tudi to izgleda težavno, vendar to lahko dosežete s stalno skrbno telesno nego. Odlično sredstvo za to je

Masaža z DIANO učinkuje z močjo pomladitve, ravno tako je dragocena za nego ust in las. A poleg tega je zelo poceni. — Dobiva se v vsaki boljši trgovini. Zahtevajte izrecno DIANO in vzemite samo DIANO. Imitacije energično odklonite, ker niso nič vredne!

On nima miru ne podnevi, ne ponoči zaradi hrupa v hiši in na ulici. Zakaj se ne poslužuje MIROPLAST-A, zalkopkov za ušesa? Din 74 — v lekarnah in drogerijah.

Knjiga vsebuje:

1. GRAFOLOGIJO,
2. PSIHOLOGIJO,
3. HIPNOTIZEM,
4. HIROMANTHO,
5. FENOLOGIJO,
6. ASTROLOGIJO,
7. SPIRITIZEM,
8. SANJE,
9. 200 FOTOGRAFIJ.

Knjiga je tiskana v hrvatskem jeziku.

Knjiga se pošlje takoj!

Cena 30.— din.

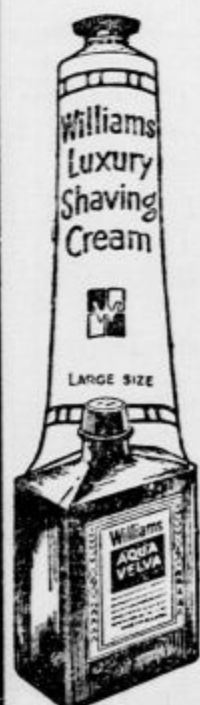
Denar naj se pošlje na ček, rač. 17.455

KARMAH UPRAVA ŽALEC

Pristno domače čisto Vam je pri pranju štedilnika, jedilnega pribora, medenine, emalja, steklenine itd. res potrebno, ker Vam osnaži vse brez uporabe kakih drugih pripomočkov. Ovoj z modro deklaro je znak naše kvalitete. Zahtevajte pri svojem trgovalcu samo domače čisto

»SLAVIN«!

SLABE VOLJE STE?

Večite, da britje lahko postane prijetno opravilo, če uporabljate WILLIAMS kremo za britje, a po tem osvežite kožo z nekaj kapljicami AQUA VELVA. Dobiva se v vseh boljših strokovnih trgovinah.

Za britje

WILLIAMS

BLAGO za

tapeciranje

najnovejši vzorce samo pri Sever, Marijin trg 2

ČAJNO MASLO

iz pasterizirane smetane dobavlja

E. Vajda, Čakovec

telefon 59, 60, 33.

Brz. Vajda, Čakovec.

Riba, kolač in pečenka, vse je lepo kot slika, odkar smo nabavili novi štedilnik znamke

DIKA

Izdeluje: „FEROLIM“ Vinkovci

„IKARUS“ A. D.

tvornica aero- in hidroplanov v Zemunu

SPREJME

spodobne ključavničarje, mehanike, orodjarje, strugarje (drehere) in frezerje.

Predstavnik tvornice bo sprejemal delavce na borzih dela, ki se mu morajo prijaviti z dokumenti in to:

Borzi dela v Zagrebu:	19. in 23. t. m.
Borzi dela v Karlovcu:	20. t. m.
Borzi dela v Ljubljani:	21. t. m.
Borzi dela v Mariboru:	22. t. m.
Borzi dela v Osijeku:	24. t. m.

Oroski vozčki najnovejših modelov

Dvokolesa motorji, tricikli

Šivalni stroji pogreznjivi

Po zelo niski ceni! Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4. Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Sprejememo

POSLOVODJO

z večletno prakso, popolnoma samostalnega za vodstvo naše pletilnice (trikotaje). — Detaljne pismene ponudbe na: »Tekstilna Industrija d. d., Varaždin.

VADMECUM

moderna higiena ust

CENEJŠE

Kupite še danes propagandni zavoj

1 VADMECUM voda za usta (poizkusni zavoj)
1 VADMECUM pasta za zobe velika

Din 20.—

(Ti zavoji bodo v prodaji samo omejen čas!)

BARNANGEN — STOCKHOLM

Zaloga: COSMOCHEMIA, ZAGREB, Smičklova ul. 23.

ŽIMNATE MADRACE

VLOGO

SO MEHKE IN TRPEŽNE.

TAPECIRANO POHIŠTVO

Z ELITA VLOGO JE ZELO

LEPO IN TRPEŽNO. —

AVTOSEDEŽI Z ELITA

VLOGO SO ZELO

TRPEŽNI

ELITA IZDELUJE

»WEKA« MARIBOR

ALEKSANDROVA 15

HIŠA

za 3,600.000

Na križišču več trgovskih ulic v centru Beograda. Večnadstropna palača z mnogimi trgovinami in modernimi stanovanji z najpopolnejšim komfortom, vsi stranski prostori obloženi s keramičnimi ploščicami, kopalnice z vgradnimi kadmi, moderna fasada, vhod v naravnem marmoru, vrata iz bele kovine, osebni in tovarni lift. Cela hiša je oddana zanesljivim najemnikom, tako da je renta zagotovljena z letnimi 470.000 din, kar znaša preko 10% čistega na vloženi kapital. V gotovini potrebno 3.000.000 dinarjev, ostalo hipoteka.

To palačo prodaja

BOVAN

Beograd, Knez Mihajlova 5, palača »Ta-ta«, telefon 27-978 in Adamić Albin, Ljubljana, Gospodarska cesta 7.

Dežne plašče

balon svila,

veterni sukniči,

obleke, perilo itd.

si nabavite naj-

boljše in najce-

nejše pri

Preskerju,

Sv. Petra c. 14.

V »JUTRU«!

INSERIRAJ

Čitajte in širite

»JUTRO«

PREVOZE

premoga, drv, moke, selitve itd. v vseh tudi vagonskih količinah Vam izvrši točno in po najnižjih cenah z avtomobili ali konjsko vprego prevoznistvo

A. SEMENIČ

Privoz št. 13, Ljubljana

TELEFON 36-92.

NIČ VEČ PLEŠAVOSTI - JAVNE ZAHVALE

Moji lasje so mi vsak dan izpadali, a pomoči nisem našel nikjer. Prijatelji so mi priporočili Vašo »MORANO«, pa vam tem potom izjavim svoje priznanje in zahvalo. »MORANO« rabim točno po navodilu. Že davno mi je izginil prhljaj in ponehalo izpadanje las. Zdaj mi zopet mladi lasje pokrivajo vsa gola mesta. Pošljite mi še peto, zadnjo steklenico.

Hvaležni Vam Fran Ribnišek, Skolja.

Imela sem lišaje in veliko prhljaja. Lasje so mi čimdalje bolj izpadali in postajali redkejši. Vaša nenadkriljiva voda »MORANA« mi je takoj odpravila prhljaj in ustavila izpadanje las. Zdaj po izvršeni kuri petih steklenic vam zamorem reči, da imam zopet bujne, zdrave lase. »MORANO« priporočam vsakomur.

Nimam besedi, da se vam zahvalim, vaša »MORANA« mi je vrnila izgubljene lase.

Hvaležni Vam Andrija Katič, Poljica

Vaša »MORANA« je na meni delala čudeže. Lasje so mi porasli in nič več nisem plešast. »MORANO« priporočam vsakomur.

Znana »MORANA« je pokazala svoj učinek na moji glavi.

Ustavila mi je izpadanje las in novi lasje so mi porasli.

»MORANO« priporočam vsakomur. Ante Bralić, Bovec.

Z zahvalami nadaljujem dne 25. t. m. Cena steklenice »MORANE« z omotom in poštino din 50.—. Pošljemo po povzetju.

»MORANA« — SPLIT.

Prostovoljna javna DRAŽBA

Dne 29. septembra ob 15. uri SE PRODA NA LICU MESTA NA PROSTVOLJNI JAVNI DRAŽBI enostanovanjska hiša z vrtom (vila)

v Ljubljani, Mišičeva ulica 2,

obstoječa iz kleti, pritličja, 1. nadstropja in mansarde. V kleti, ki se nahaja pod vso hišo, poleg drvarnice, lepa pralnica. V pritličju velika predsoba, kuhinja, 3 sobe in pritlikline. V I. nadstropju: 4 sobe in velika moderna kopalnica. V mansardi 2 sobi, ostalo podstrešje. Zazidana ploskev 178 m², vrta 1.022 m². Na vrtu lesena garaža. Dražbeni pogoji in vsa pojasnila v odvetniški pisarni drja STANKA JUGA, Ljubljana, Selenburgova ul. 3-II.